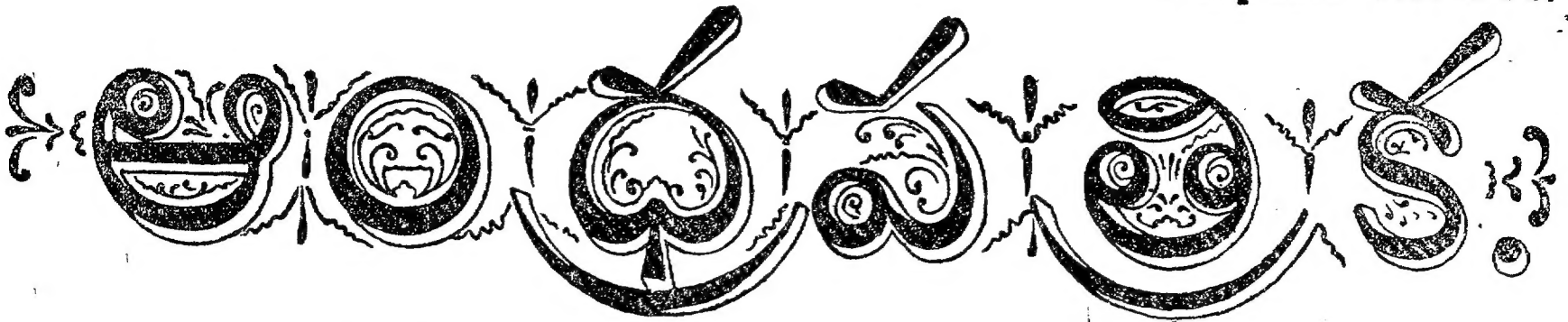

Register No. M. 1118

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

విడి కత్రిక 1-3 0-1-6

31/239

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 19-వ తేది సోమవారము } No. 166
 సంపుటము ౧౨ } శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, కార్తీకమాస శుద్ధ ద్విత్వీయ ౨. } సంచిక ౧౬౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
 పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
 బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
 దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
 విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నచ్చనివివాహనుతినుకొనబడును

మావద్ద పలుకరకములగాజులు, గోలునులు, వంకీలు. నాగవత్తులు వైపు అడ్డిగలు ఉంగరములు, వెండి కంచములు, చంబులు,
 పటెగోలునులు, టంబర్లు, కేలాగిన్నెలు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. కాను బంగారుకు కల్పితేని పెండికి, రత్నములకు
 పూచీ నిచ్చెదము.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి శనగపాటి కోటయ్య, ప్రొవైర్లర్లు.
 ఆంధ్రజ్యోతిరీ మాన్యుఫాక్చరీంగు కంపెనీ
 హైదరాబాద్, బ్రాంచి 51, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

1597

నెడుంగాడి బాంకు లిమిటెడ్

స్థాపితము 1899. ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది 1913.
 హెడ్ ఆఫీసు:—తలి, కళికోట;
 తహాలాఫీసు:—చాలాపురము.
 బ్రాంచీలు:—పాల్వూరు, బడగర, కళికోటపాళె, తిరురు, ఓట్టపాలెం, ఎర్రాకులం, చాపురాట్,
 కొచ్చిన్, తిరుమరు, అలెప్పే, నుంగురూరు, పొన్నాని, తెల్లచేరి, తిరువేన్ద్రమ్, కన్నూరు, మద్రాసు.

అనుమతి చేయబడిన మూలధనము (81-8-25) జారీయైనది	రూ	10,000,000
చందాలు వేయబడినది	"	14,08,700
చెల్లించబడినది	"	9,75,755
రిజర్వు ఫండు	"	2,77,081

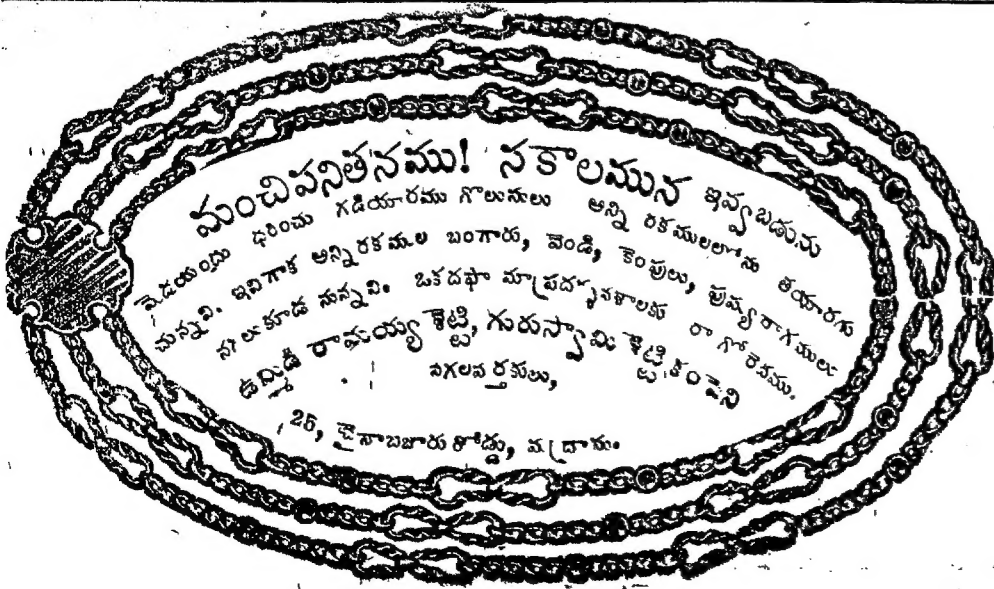
ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లు మిక్కిలి అనుకూలమైన పద్ధతులపై అంగీకరించబడును. కర్రెంటు, సేవింగ్సు బాంకు
 అకౌంట్లుకూడ గలవు. గవర్న మెంటు పేపరు, సరకులు, ఇతర హామీలపై ఋణము లివ్వబడును. బాంకు సంబంధమై వ్యాపార
 మంతయు జరుగును. చిన్న తొగ మొదలకొని పెద్దతొగ వరకు బంగారు నగలుమీదకూడ ఋణ మివ్వబడును.
 మరతులకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. Agent, Madras Branch, 158 Broadway, Madras.
 టి. ఎం. కున్హన్, కార్యదర్శి.

క్రాన్ థియేటరులో 2253

ప్రతిదినము ప్రదర్శనము మార్చబడును
 మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ ప్రదర్శించెదరు.
 సోమవారము 19-10-25, 6-15, 9-30 గంటలకు
 జాకింగు కూగన్ ఇన్ "ట్రబుల్"
 మంగళవారము 20-10-25, 6-15, 9-30 గంటలకు
 బెట్టి బెట్ "ఇన్ చూ-చిన్-చా" 7 రీల్సుది
 బుధవారము 21-10-25, 6-15, 9-30 గంటలకు
 మేరికొరిన్ నావోషిచ్చర్
 "సారోసు ఆఫ్ సైతాను"
 గురువారము 22-10-25, 6-15, 9-30 గంటలకు
 మేరి కొరిన్ గొప్పపేను సంబంధమైనకథ
 "తెల్లూ" 6 మంచి భాగములు
 శుక్రవారము 23-10-25, 6-15, 9-30 గంటలకు
 ది రెక్కు ఇన్ గ్రాం ప్రొడక్షన్
 "లెర్ ది పేన్ మొటు ఎన్ డు"
 7 అదృతమైన రీల్సుగలది

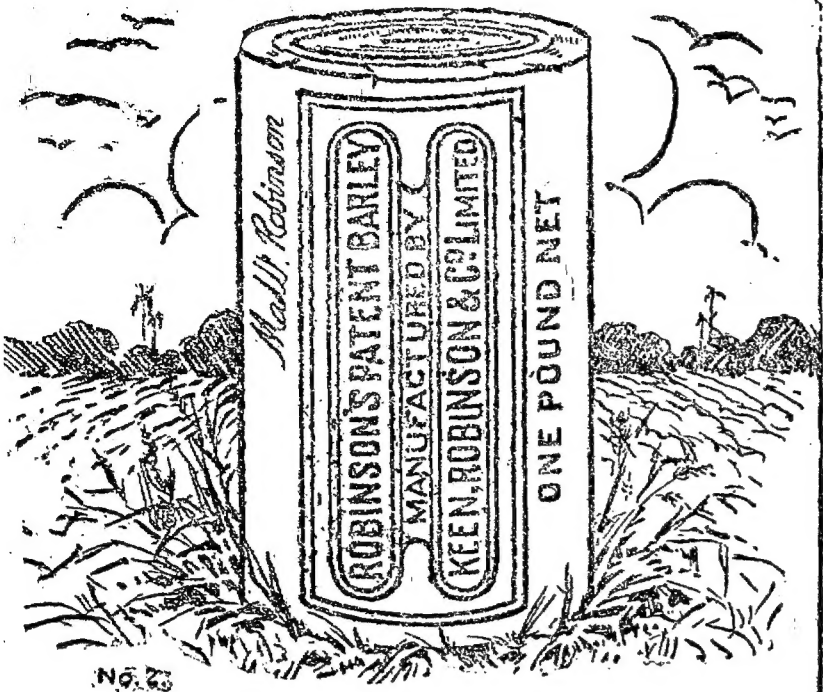
వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

17-10-25 శనివారము నుండి 19-10-25 సోమవారమువరకు
 పతేడి లెక్చర్ ఫోలిసు ఆట
 ఇన్ టూ ది నెట్
 న్యూయార్కు కమిషనరు పోలీసుగారైన రిచర్డ్ ఎ
 ఎస్. రైట్ గారిచే వ్రాయబడినది.
 ట్రైయిట్ త్రూ
 8 భాగములు వ్రాసిన ప్రదర్శించబడును.

మంచిపనితనము! సకాలమున ఇవ్వబడును
 గడియారము గోలునులు అన్ని రకములలోను
 ధరించు ధరించు అన్ని రకముల బంగారు, వెండి, కంపులు, తయారగు
 మున్నె. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి, కంపులు, తయారగు
 నీలుకూడ నున్నవి. ఒకడభా మాప్రద్యసకాలకు ప్రవృత్తాగముల
 దుడ్డి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ
 ఎగలవరకులు,
 25, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్

మిక్కిలి శాస్త్రజ్ఞుల శాస్త్రవిద్యలను అభ్యసించి, వైద్యవిద్యనైతే కోర్సులు చేసినవారే నిష్కర్షగా

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్

మానవజాతికి నిజముగా శ్రేష్ఠమైన వస్తువును లేదని, దిద్దుకొని విశుద్ధ రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్ తో తయారుచేయబడిన గొర్రెలకు, ఆవులకు, తీసుకొనుచుండి వారికి మంచియు గలుగుటకై గాఢ ప్రేమక దిద్దుట పాట భారతముగా యాగ్యముచేయు. ఇకకర్త యే ఆహారముక బిడ్డిలమొకటిక 3 కేరెట్టి వ్యాగ్రముకు చుప్పలకు రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్ తో తయారు చేయబడిన గొర్రెలకు లేక ఆవులకుగాని శ్రేష్ఠమైన ఆహారము.

జ్యోముచే బాధపడు చున్న బిడ్డి వాడు రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్ తో చేయబడిన గొర్రెలకు ప్రయోగించి అది కత్తువలె, కడుపుకు చురకనునిచ్చుట వారితో తెలియును, మూత్ర పంపునైన వ్యాధులు లేక చేసిన పంపునైన వ్యాధులు గలవారికి రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్ తో తయారుచేయబడిన గొర్రెలకు లేక ఆవులకుగాని శ్రేష్ఠమైన ఆహార మెక్కియును లేదు.

జేసిన కాలమునందు మంచిగట్టి, కొంచము విమర్శనము చేర్చి తీసుకొనుటకు తగినది, అయితే అది రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బాల్ గానే యుండును. పలుమాట తీసుకున్నచో కలక బడి, మలముగానున్న పెరక బాల్ గా మారుటను మానుచు.

వరప్రసాదము

AMRUTANJANI

అమృతాంజనము

अमृतं ज्ञान

అమృతాంజనము.

அம்ருதாஞ்ஜனம்

వంచభాషాపీఠీచూచికొని

న మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు

వరమామృతము

తలనొప్పులమాన్పును

వాయుపోట్లబాపును,

పార్శ్వపు నొప్పుల

బారదోలును.

వనమూలికచే

హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు

మంచిమందు

సువాసనగలిగియుండుట

చక్కనివర్ణితోనహా

సీసా1-కి0-10 0 అణాలు

మాత్రమే

అమృతాంజనము డిపో,

బొంబాయి

తేక

మదరాసు.

గౌ. వి. జె. పటేలుగారికి

అహమ్మదాబాదు పురపాలకసభ్యులు

సన్మానపత్ర మొసంగుట

దేశాభ్యుదయమునకు తమ అధ్యక్షపదవి

ప్రతిబంధకముగానేని దానిని విడిచెదనని

పటేలుగారు బదులు చెప్పట

అహమ్మదాబాదు, అక్టోబరు 18:—అహమ్మదాబాదు

పురపాలకసభ్యులు నేటి సాయంకాలమున గౌరవనీయులగు వి. జె. పటేలుగారికి సన్మానపత్ర మొసంగిరి. చిరకాలము దేశసేవయినర్చి భారత కానన సభయొక్క అధ్యక్షక పదవిని సంపాదించుటచే పటేలుగారు గుజరాతుయొక్క కీర్తిని పెంపొందించినయు, బొంబాయి కార్పరేషను కధ్యక్షుడుగా పనిచేసి స్థానిక పరిపాలనాసంస్థలకు మార్గము చూపినయు, భారత కాననసభకు అధ్యక్షుడయ్యును ఖిద్దరును విడవలే దనియును, ప్రస్తుతము దేశసేవ కుపయోగించుచున్న ఆయుధములను విడిచి నను పటేలుగారు వానిని మరల సకాలమున ధరింపగలరనియును సన్మానపత్రమున చెప్పబడియుండెను.

జవాబు

పటేలుగారిట్లు జవాబు చెప్పిరి:—భారతకాననసభ సభాధ్యక్షుడ నగుటవలన ప్రభుత్వమువారియొద్ద జీతము పుచ్చుకొనుచున్న నేవకథ నైతిని కొందరి యభిప్రాయము ఇది కేవలము పొరపాటు. ఇండియా ప్రభుత్వకాననము ప్రకారము కాననసభలో నున్న అధికారేతర సభ్యుడెవ్వడైన ప్రభుత్వోద్యోగము నంగీకరించినయెడల అతని కా సభలో సభ్యత్వము వదిలి పోవును. మరియు కాననసభలో సభ్యత్వము పోయినచో ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షునికి ఉద్యోగముపోవును నేనుకాననసభలో నాఅధికారేతర సభ్యత్వమును వదులుకొనలేదు గావున నేను ప్రభుత్వమువారివద్ద జీతముపుచ్చుకొను సేవకుడను గాను. అధ్యక్షునికి పాక్షికతగాదాలలో జోక్యము లేదని చెప్పటచేత నేను రాజకీయములలో పాల్గొనుట లేదు. సభకు గాని ప్రభుత్వమునకు గాని అధ్యక్షుడు లోబడి యుండుటకు వీలులేదు. నన్ను గురించి నేను అధికారినిగాని పూర్తిగా అధికారేతరుడననిగాని తలంచుటలేదు.

దేశసేవ జేయుటకే నేని యుద్యోగము నంగీకరించితిని. అందుకే నా కే క్రినంతయు భారపోసినవని వాదనము చేయ గలను. మరియు నీ యధ్యక్షకపదవి దేశాభ్యుదయమునకు ఆంక మని లోచనకాదుమందు దానిని విడిచిపెట్టెదను.

స్థానిక స్వపరిపాలనా విషయమున నాకు చిరకాలానుభవము గలదు. పురపాలక సంఘ పరిపాలన జయప్రదముగా నాగవలెనన్న కార్యనిర్వాహకవర్గమునకును బోర్డునకును సంప్రార్థనహకార ముండవలెను. బోర్డువారు విధానమును స్పష్టముగా నేర్పరచి కార్యనిర్వహణమును తేద్యమునకే విడిచిపెట్టవలెను. వివరములలో విశేషముగా జోక్యము కలిగించుకొనరాదు. కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు అధ్యక్షునియందు నమ్మక ముండవలెను. బోర్డువారు సభ్యులును కార్యనిర్వాహకవర్గమువారును వర్ణవిభేదములను వదిలి పాక్షికవిషయములలోనికి దిగరాదు.

ఖిద్దరు ఆర్థికముగా మిగల నుపయోగకారియైనను దేశాభ్యుదయమునకు చేయవలసిన పను లింక నెన్నియో గలవు.

మాన స్థానిక సీమాత్రలు

30.మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలములభేము! (పోస్తుఖర్చులప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి పైతృకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము. అశీర్దము, అరుచి, ఆవులింఠలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేళ్లు, అస్థులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల బోషధ మగుటచేతను పరపమాంశక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:—

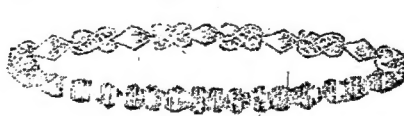
(1073)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోల, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

మంచివెండి

నవరపు బంగారు

నమ్మకమైన నగలు కాసలసినయెడల మాకు ప్రాసెస్సెప్పించుకొనుడు, 'మీకు అక్కరలేని నగలు వాపసు పుచ్చుకొని రూపాయలు యివ్వబడును. బంగారు, వెండినగలు మీరు కోరు ప్రకారము సిద్ధముగానున్నవి. ఒకతూరి తెప్పించిచూచిన మా నగల న్యామున్నూ, వెల సరసముగానుండునది మొదలగునవి మీకు విశేషమగును.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్

పోస్తుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

రాజేశ్వరి

బొర కృసబ్బు

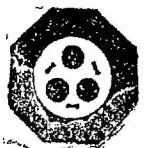
చర్మవ్యాధులకు

వజ్రాయుధము

మైనపువ్వులు, అన్ని రకముల నబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో వీజంట్లు కావచ్చును.

ఆర్. ఆర్. స్టాపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్, జెజువాడ.

అలహాబాద్, బెంగాల్, బెంగాల్

రక్త హాతి

1228

మొదట వాటి.

Deschiens' syrup

విరళమ ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియోజకశక్తిని, 20,000 వైద్యులచేత ప్రశంసించబడుచున్నది. దీనిని, పారిష్

అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను చుట్టము.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway, Madras.

లండనులోనున్న డాక్టరు మేరీ కార్మిక్లెఫ్టర్స్, డి. ఎస్. సి. పి. హెచ్. డి. షెల్

ఆఫ్ ది యూనివర్సిటీ కళాశాల, వారిచే

నెక్స్ట్ ఆల్ సైన్సు-స్ట్రీ ఫురుష సాంగత్య విషయక గ్రంథము

ఈ పుస్తకమునందుగల స్త్రీ పురుష సాంగత్య

విషయమై ప్రజలు తమ అభిప్రాయములను

పూర్తిగా పడేపడే పంపియింపవచ్చును:

ఇందులోగల విషయములు:—

మొదటి భాగము:— వివాహము,

దానిచే గలుగు లాభములు, ఎంత వయస్సులలో

వివాహము చేసుకోవలసినది. ఎట్టివారిని ఎరిచ

వలసినది, ప్రేమ అనేకరకములకింద విభజించ

బడినది, వరించునప్పుడు పురుషుడు విసర్జించవల

సిన విషయములు, వరించునప్పుడు స్త్రీ విసర్జించ

వలసిన విషయములు, స్త్రీ పురుష పుట్టుటకు

సంబంధించిన కరీరాంతరమున కాస్త్రము కరీర

కాస్త్రము, మోహముచేగలుగు మంచి సెబ్యురులు,

ఇం దియనిగ్రహమునకు సంబంధించిన నిబంధనలు,

బిడ్డలు—వారివాంఛనీయత, బుద్ధి మతలతకు చేరిన

నియమములు.

రెండవ భాగము:— భుజించుట, నూతనముగా గర్భముధరించుట, గర్భము

ధరించుయందుకాలము, గర్భము—దానియొక్క చిహ్నములు, గర్భము నిలుచుట, గర్భకాలమందు గలుగు చిహ్నములు,

ప్రసవము: ప్రసవనంతరము తల్లి ఆచరించవలసినవిధములు, బిడ్డను పెంచవలసిన నియమములు.

మూడవ భాగము:—తప్పులను సవరించుకొనుట. గర్భము, స్త్రీజాతికి సంబంధించినవ్యాధులు—

వాటికి కారణములు, పురుషజాతికి సంబంధించిన వ్యాధులు వాటికి కారణములు, ముష్టి, నైపునము, వంశ్యత్వము, నపుంస

త్వము, వివాహనంతరము పౌశ్యముగానుండుటకు కావలసినవిషయములు— వాటిని ఎట్లు పొందుట, సాయంకాలములందు

నిద్ర, అపాయ మేమియు లేక పుట్టుకను అపుట, ఇవిగాక యిక్కడ తెలుపుటకు వీలుకానట్టి అనేక యితర

ముఖ్యవిషయములనుపూడ ఇందులోగలవు. ఇందులో నివర్తనములుపూడ గలవు.

అన్ని భిండుములందును ప్రసిద్ధిబడెనది. 10 విదేశభాషలందు తర్జుమాచేయబడినది. విషయములు భాగంగా

తెలియునట్లును చదువునట్టివారికి ఉత్తమముగా నుండునట్లును సాంకేతికభాష లేక మిక్కిలి విశేషముగా తెలియు

భాషలో వ్రాయబడినది. 17 పార్లు ముద్రించబడినది. 481500 ప్రతులుఅమ్ముచు పోయినవి.

ఈ గ్రంథము ఆంగ్లభాషలో గలదు. ప్రతి 1 కి ధర రూ 6-0-0 లేక 10 పిన్సెంట్లు.

బ్రిటిష్ మెడికల్ జర్నల్ అభిప్రాయము:— వివాహితులకు వివాహము చేసుకొనబోవువారికి

ఇది చాల ఉపయోగకరమైన గ్రంథము.

కేంబ్రిడ్జి రెస్ట్రా అభిప్రాయము:— స్త్రీపురుషజాతికి సంబంధించిన గ్రంథము. ఆంగ్లప్రజలకు వివర

ముగా తెలియునట్లు వ్రాయబడినగ్రంథము దీనికంటే మించినదిలేదు.

ది న్యూయార్కు పరల్లు అభిప్రాయము:— వివాహవిషయమై మన భాషలో విపులముగా తెలుపు

త్రేపతరమైన గ్రంథము

ది లాన్ సెట్ అభిప్రాయము:— యిందులోగల నివర్తనములు మరియుచుటను దొరకుట దుర్లభము.

ది ఉమన్ లీడర్ అభిప్రాయము:— ప్రస్తుతము ప్రజలకు ముఖ్యముగా కావలసినగ్రంథము.

ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

THE INTERNATIONAL PUBLISHING COMPANY,

International Buildings, Ludhiana, (Punjab.)

Telegraph address: "Ipu" Ludhiana.

అభ్యుదయము

ఆమోహమైన మందు సక్రమముగా

300 పుటలును వేయ బడినది. స్త్రీ

మార్కెట్లరాజావారి సంపాదమున సోప

యో గమున కై తయారుచేయబడి ది.

దాని ఉపయోగమును గుర్తించి స్వల్పధరకు విక్రయమునకుగూడ పెట్టినాము. మూత్రవ్యాధులలో భాగా పనిచేయును. డబు
లిటిస్ అనే బహుమూత్రవ్యాధిని పోగొట్టి, మూత్రములోనుండి తీసివదాగమును తీసివేయును. నేనిని, దీర్ఘము, శ్మయరోగ
మును బోగొట్టును. కఫరోగము లన్నిటియందు చాలా మంచిది. బహుమూత్రములందు గూడ ఉపయోగించుకొనవచ్చును.
గొప్పగొప్పనారు పెచ్చియున్నారు. అనుపానవిశేషములచే నన్నివ్యాధులను గుదుర్చును. ఒకసారి వాడినాడండి మీకే
తెలుస్తుంది. ఉపయోగించువిషయ మందుతో పంపబడును. ఎక్కువగా కొనేవారికి ప్రత్యేకపు రేట్లు. తులం 1 కి 5-0-0.

అడను:— మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణాజిల్లా), 1233

అఖిలభారత స్వరాజ్యము

సాయిసంఘసభ నవంబరు 1 వ తేదీన జరుగును

మదరాసు, అక్టోబరు 16:— అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్ష

జెనరలు కార్యదర్శి ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు యల్

యల్. ఏ. ఇల్లు వ్రాయుచున్నారు:— నవంబరు 1 వ తేదీ

అదివారమునాడు అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షము సాయిసంఘ

సభ నాగపూరులో జరుగును. ప్రదేశమును పరిమైన టైమును

నాగపూరులో తరువాత తెలియచేయబడును. పక్షమునకు సంబం

ధించినముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడునగాన అందరును తప్పక

రావాలెనని మిమ్ముందరిని ఆహ్వానించుటకు నేను పండిత మోతీ

లాల్ నెహ్రూగారిచే కోరబడితిని.

కార్యక్రమము:— 1. తాంబీగారు మధ్యరాష్ట్రములలో

కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వము నంగీకరించినందువలన కలిగిన పరి

స్థితులను విచారించుట.

2. పక్షమువారి మూడు కార్యక్రమమును విచారించుట.

3. కార్యనిర్వాహకసభ్యమువారి కోరికపైన జెనరలు

నెహ్రూగారి తీసికొనివచ్చు యితరవిషయములు.

(అ. ప్రె.)

హిందూదేశపు

నైస్యపుఖర్చుల విచారణసంఘము

రంగస్వామి అయ్యంగారు సభ్యుడుగా నుండుట

కాహ్వానింపబడుట

అయ్యంగారు నిరాకరించుట

మదరాసు, అక్టోబరు 16:— హిందూదేశ నైస్యపు

ఖర్చులను గూర్చి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింప

బడిన సంఘములో ఆంధ్రప్రదేశ్కు పట్టిక ఆక్టోబరు 1 కు

టితరపున సభ్యుడుగా నుండుటకు ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు

ఆహ్వానింపబడిరి. తనపక్షమువారు ప్రత్యేకముగా కాంక్ష

నిచ్చినగాని ప్రభుత్వమువారి ఏకమిటికిని తాను సభ్యుడుగా

నుండుట కంగీరింపబాలననియును ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని

బట్టి అట్టి ప్రత్యేకకాంక్షను తనపక్షమువారిని అనుగ ననన

రములేదనియు అయ్యంగారు జవాబిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

టంగా బండ్లవాండ్రునమై

అంద రొకేమాదిరిదుస్తుల దొడగుకొనవలయునని

నిర్బంధింపబడుట

అంబాలా యందు యానములు లేవు

అంబాలా, అక్టోబరు 15:— సుమారు రూ 24 లు

విలువగల దుస్తులను గొని ఎల్లరును ధరించవలయునని కంటోన్

మెంటు అధికారులు నిర్బంధించుటచే వారి అసహ్యులైన టెల్పు

లకు అంబాలా టంగా బండివాండ్లు సమ్మెకట్టిరి. వారిబండ్లను

దీసికొని బండ్లవాండ్లు చాలమంది నగరమును విడిచిరి. ఏద

మున యానసౌందర్యములను అంబాలాయం దిప్పుకులేవు అధి

కారులు మాత్రము బిడ్డనిసియే ఉన్నారు. (అ. ప్రె.)

స్త్రీము బోయిలర్లు

586

కలిగే యిబ్బందులు యింక యెంతమాత్ర

మున్ను లేకుండా కాపాడుకొనుటకు

“ఎవెక్సియర్”

మ వాగుడు. దీనిని రంగు పూసినట్లు బోయిలర్ల లోపలి

భాగములయందు బ్రహ్మతో పూసినయెడల స్త్రీలకు త్రుప్య

నగైరాలు యెంతమాత్రమును పట్టనిక్కడ స్త్రీలైతెని గుంటు

పవనిన్యసండా బోయిలర్లను కాపాడును.

డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో,

12, లెంటుచెట్టిపేడి, మద్రాసు

సక్సెస్ ఫుల్ చూరము:— పట్టు వ్యాధులను

పోగొట్టుటకు ఇదియే

మంచి ఔషధము. 1 డబ్బు రూ 1-4-0.

టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,

నెం. 1, అలంగా త్రవ్వకేడి, తిరువల్లిక్కేడి, మదరాసు,

కాన్పూరు కాంగ్రెసు మహాసభ

అఖిలభారత స్వదేశీ, శిల్పచిత్రకళా ప్రదర్శనము

1925 డిసెంబరు నెల మూడునాలుగు వారములలో ఆనగా 15 వ తేదీ మొదలు నెలకొనిన వరకును కాన్పూరులో మహాసభ జరుగు సందర్భమున నీ ప్రదర్శనముగూడ జరుగును. అన్ని రాష్ట్రములనుండి పెక్కువేలమంది ప్రేక్షకులు గూడ సభ్యులయ్యెదరని యూహించుచున్నాము. స్వదేశీవస్తువులను ప్రదర్శించుట కిది చాల ముఖ్యమయము. కాన్పూరు వాణిజ్యమునకు చాల విఖ్యాతి నొందిన స్థలము. దేశీయమహాసభ కొరకు పెక్కువేలమంది యితర రాష్ట్రములనుండి గూడవచ్చెదరు. సామాన్య ప్రదర్శనమునకు పరిమితమైన వచు విక్రయము బాగుగా జరుగుటయే గాక అత్యధికముగ ప్రకటనగూడ కలుగును.

అన్నిరకముల ఖిచ్చరుబట్టలు, కాష్మీరుబట్టలు, మలీదాలు, పూలుబట్టలు, దేశీయపట్టుబట్టలు, దంతపు సామానులు, ఇత్తడిపాత్రలు, కర్రసామానులు మున్నగునవి భారత దేశమున తయారుచేయబడిన వన్నియును ప్రదర్శింపబడును.

ప్రదర్శనశాల ఆవరణలో దుకాణములకు స్థలము యేర్పాటు చేయబడును.

ప్రదర్శనమునకు సామగ్రిలను పంపగోరు వారును ప్రదర్శనశాల ఆవరణలో దుకాణములను పెట్టగోరువారును వెంటనే "సెక్రటరీ, ఎక్సిజిటును కమిటీ, జనరలుగంజీ, కాన్పూరు అను విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

ప్రారంభ దరఖాస్తు

ప్రదర్శనకు లేదా, దుకాణదారుడు

1. పేరు.
2. విలాసము.
3. మీరు ప్రదర్శించ గోరెదరా?
4. { ఎంతవరకు కావలెనో?
ప్రదర్శనశాల ఆవరణలో దుకాణమును పెట్టగోరెదరా?
ఎంతవరకు కావలెనో?
5. ఏరకము సరకులను ప్రదర్శించెదరు?
6. ఏరకము సరకులను విక్రయించెదరు?
7. సరకు తెచ్చు చేయబడెను?
8. మీరు సరకులను చేసెడివారా లేక ఏకెంటా?

ఈ వివరములను తెలియజేయుచు వెంటనే పైని వివరింపబడిన విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

కేవలము స్వదేశీవస్తువులు మాత్రమే అనుమతిప బడును గాన ప్రతివారును ఆరితిగా పూర్వీకత్తు నియ్యవలెను.

"ఇట్టి గొప్ప అనకాశమున వృధచేయకుండ స్వదేశీ వస్తువులు ఖిచ్చరుబట్టలు, ఖిచ్చరు పున్నిబట్టలు, ఖిచ్చరు పట్టుబట్టలు, దంతపు సామానులు, ఇత్తడిసామానులు, కర్ర సామానులు, ఇనుము ఉక్కుసామానులు, తోలుసామానులు, స్వదేశీపట్టుబట్టలు, వట్టిపాత్రలు మున్నగువానిని ప్రదర్శనమునకు పంపగోరెదరా" అని ప్రదర్శన కార్యదర్శి మాకు వ్రాసెను.

రంగూనులో తుపాను

రంగూను, అక్టోబరు 16:—నిన్న రాత్రి ప్రారంభించిన తుపాను రంగూనులో నింకను వేయచునేయున్నది. పెద్ద పెద్ద చెట్లు పడిపోయినవి. రేవుదగ్గర నున్న గూడ్సువాగును పడి పోయినది. నదిలో నోకబోలు మునిగినది. చూడు సరకుల బోటు మునిగినవలెనవున్నాయి. ఇండ్లకు గుడి నెలకు చాలనష్టము తగిలినది. కాని ప్రాణనష్టములేదు. ఇన్న ముహూడ బాగుగా కురియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బీజ్ బంద్:—నీరైపోయిన విద్యుదును గట్టిపరచుట లోకప్రసిద్ధి కెందైనది. స్వప్నమందుగాని మాత్రముతో గాని విద్యుదును స్థిరముననున్న యెడల తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలినిముసు, నల్లనికల్వమును తొలగించి యావనమునందును, ఎంతబలహీనని కయినను రెండుగంటలలో సరములకు బలము నిచ్చి సంపాదకశక్తియు అనుభవించవచ్చు తేసి సంతానవంధిలుగి కేయము. ఉత్తరములు చూస్తున్న గా సుంపబడును. 20 మాత్రము సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం,

13, బైరాగిమఠంపేటి, మద్రాసు.

భారతకళ ఉచ్చదశ

డాక్టరు వోగలుగారి ఉపన్యాసము

లేడను విశ్వవిద్యాలయమున సంస్కృతపండితులగు డాక్టరు వోగలుగారు బుధవారం సాయంకాలము పెనేటు భవనమున భారతకళ ఉచ్చదశను గురించి ఉపన్యాసించిరి. ఉపన్యాస సంగ్రహము ఈదిగున ప్రకటింపబడినది.

ఆర్యుల నాగరికత మలేదీపములందు వ్యాపించిన విషయము చరిత్రాత్మకము. సుమత్ర, జావా, లోర్నియో బాలిదీపములందు దీనాగరికత బాగుగా వ్యాపించెను. బాలిదీపమున ఈ నాగరికత నేటివరకు నిలచియున్నది. జావాయందు హిందూ నాగరికత ప్రాబల్యము నేటివరకు కనుపడుచున్నది. క్రీ. శ. 15 వ శతాబ్దమున జావాప్రజలు ఇస్లాంతుమును స్వీకరించి నను హిందూసాంప్రదాయముల ప్రాబల్యము ఇంకను నిలచి యున్నది. జావా మలేభాషలయందు సంస్కృతమునుండి వచ్చిన మాటలు లెక్కలేని వున్నవి. మునుష్యుల పేరులుగూడ సంస్కృత నామములగనేయున్నవి. సూర్యపుత్రుడు, సూర్యవినతుడు మున్నగు నామములు సాధారణములు. గొప్పనగరములు పర్వతములు సంస్కృతనామములతో వ్యవహరింపబడుచున్నవి. ఒక పర్వతము ఆగ్రశిఖరము నెమేరు అని పిలువబడుచున్నది. నెమేరు అనుమాట మేరు అను పదమునకు మార్పు.

ప్రాచీనజావా భాష బసకరియని వ్యవహరింపబడుచున్నది. ప్రాచీన వాక్యాయము కలియని పిలువబడుచున్నది. ప్రాచీన వాక్యాయమునందు భారత నాగరికత ప్రాబల్యము స్పష్టముగ కనుపడుచున్నది. పంచపాండవులు, శ్రీరాముడు ఈ దేశములందు అధికముగ పూజింపబడుచున్నారు. భారతదేశపు పురాణాధులు ప్రతి ఇంటివారును చెప్పుకొనుచుండురు.

జావా దీప్వమున శిథిలములై యున్న భవనములందు చిహ్నములందును భారతకళయొక్కయు శిల్పముయొక్కయు ప్రాబల్యము స్పష్టముగ ప్రకటింపబడినది. 1811-16 సంవత్సరమువరకు జావాను పరిపాలించుచున్న బ్రిటిషు గవర్నరు జేనరలు సర్ ప్రాంఫర్డు రాఫులుగారు ఈ విషయమై గొప్ప పరిశోధనమునర్పిరి.

క్రీ. శ. 700 మొదలు 900 సంవత్సరములవరకు జావా దీప్వమున భారతకళ ఉచ్చదశయందుండెను. ఈశతాబ్దములందు భారతకళ అత్యుచ్చదశయందున్నను ఇంకను మూడుసంవత్సరములు పూర్వమే భారతకళ ఆదీప్వమున వ్యాపించియుండెను. ఈ చరిత్రకు జావాయందలి కాసనములు చైనా యాత్రికుల చరిత్ర ఆధారములు. ఫాషియను అను చైనా యాత్రికుడు సింహళదీప్వమునుండి జావాకు క్రీ. శ. 414 సంవత్సరము వచ్చెను. అప్పుడు బ్రాహ్మణమతము ఆదేశమున వ్యాపించియుండెననియు బుద్ధునిమాటయే ప్రజలు వినియుండలేదనియు వ్రాసెను. ఈ ఆధారమువల్ల క్రీ. శ. 1400 సంవత్సరములనాడు హిందూకళ జావాయందు వ్యాపించియుండెననియు బ్రాహ్మణుల ప్రాబల్యము అధికముగ నుండెననియు స్పష్టముచున్నది. బలీలియా సమీపమున కొన్ని కాసనములు దొరికినవి. తరువా నగరమును పూర్ణవర్మ అను రాజు క్రీ. శ. 5 వ శతాబ్దమున పాలించుచుండెను. దక్షిణభారతదేశమున పల్లవరాజు లుపయోగించుచున్న గ్రాంథికభాషయందు ఈ కాసనములున్నవి.

జావాలో దొరికిన కాసనములలో చంగలు దినయా కాసనములు మిగుల ముఖ్యమైనవి. చంగలు కాసనము సంస్కృత శ్లోకములందు వ్రాయబడినది. సంజయుడనురాజు శివలింగ స్థాపనమొనర్చుచు ఈ కాసనమును ప్రకటించెను. క్రీ. శ. 732 సంవత్సరమున ఈ కాసనము ప్రకటింపబడెను. సంజయుని పూర్వీకులు దక్షిణభారతదేశమునందలి కుంజరకుంజనగరమునుండి జావాకు వెళ్లి అచ్చట రాజ్యము సంపాదించుకొనినట్లు కాసనమువల్ల తెలియుచున్నది.

దినయా కాసనము క్రీ. శ. 760 సంవత్సరమున ప్రకటింపబడెను. అగస్త్యముని విగ్రహము స్థాపింపబడు సందర్భమున ఈ కాసనము వ్రాయబడెను. అగస్త్యుడు దక్షిణ భారతదేశమున అధికముగ పూజింపబడుచున్నాడు. తిరువాన్కూరు రాష్ట్రపు సరిహద్దు యగు అగస్త్యకుటమున ఈముని తపస్సుచేయుచున్నాడను గాధ యున్నది. భారత కళ ఉచ్చదశ కాలనిర్ణయమునకు ఈ కాసనము కొంతవరకు ఆధారముగ నున్నది.

1500 అడుగులు ఎత్తుననున్న డియాంగు ఉన్నత ప్రదేశమున ఎన్నియో దేవాలయము లున్నవి. ఇవి పంచపాండవుల శాసనములని చెప్పబడుచున్నది. చెన్నపురి సమీపమునందున్న మహాబలిపురమున పంచపాండవుల దేవాలయములు రథ

ములు నున్నవి ఇదేవిధమున డియాంగు ఉన్నత ప్రదేశమున కూడ దేవాలయములు రథములు నున్నవి. ఇవి పాండవుల దేవాలయములైనను జావాప్రజలు శైవులని చెప్పులసియున్నది. శైవమతము, దీనితోపాటు కొంతవరకు బుద్ధమతము ఈ దీప్వమున అధికముగ వ్యాపించియుండెను. శివుడు భారతకళకును శాసనముకొన వూజింపబడుచుండెను. శివునివిగ్రహము బ్రాహ్మణసన్యాసి యాపముతో గడ్డముతో లావుగ నున్నదని కేతి యందు కమండలము రుద్రాక్షమాల యున్నది.

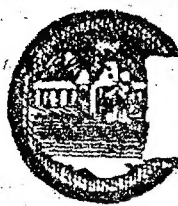
జావా దేవాలయములందు ప్రకటింపబడిన కళావిశేషములము భారతదేశపు దేవాలయములందు ప్రకటింపబడిన కళకును సంబంధ మున్నదా అను విషయమై ఆలోచించవలెను. కొంత సామ్యమున్నదికాని కొన్ని విషయములందు భేదములు కూడ యున్నవి. ఉత్తరహిందూస్థానమందలి కళకును జావా కళకును ఎట్టిసంబంధము లేదు. దక్షిణభారతదేశపు కళకును జావా కళకును కొంతవరకు సంబంధమున్నది. హిందూకళ జావా కళకు ఆధారము. అయినను జావాయందు దీక్ష శిక్షావిగ్రహములు గాంచెను. జావాశిల్పులు తమ ప్రత్యేక ప్రతిభ సుపయోగించి ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును స్థాపించిరి. ప్రథమమున భారతచిత్రకారులు శిల్పులు జావావారికి కళను నేర్పిరి. ప్రతిభా కారులగు శిల్పులయందు భారతకళ మరింత వన్నె పెట్టబడెను. భారతకళయందు దైవభక్తి అధికముగ కనుపడుచుండెను. జావా కళయందు సౌందర్యమే ప్రధానముగ నుండును.

పిమ్మట వోగలుగారు మాజికలాండరుయందు కొన్ని పత్రములను చూపిరి. గణపతి విగ్రహముకటి చూపబడెను. ఈవిగ్రహము అన్నివిధముల భారతదేశమున పూజింపబడు విగ్రహమువలె నుండెను. జావాయందు దొరికిన కొన్ని గణపతి విగ్రహములు లేడను మూజియమునందున్నవి. కాని జావాయందున్న గణపతివిగ్రహమే అన్నివిధముల ఉత్కృష్టమై గొప్పకళా విశేషమును ప్రకటించుచున్నది. బ్రాహ్మణసన్యాసియొకడు తోనున్న శివుని విగ్రహము చూపబడెను. పెద్దగడ్డము మున్నగు మార్బులు జావాకళ ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును ప్రకటించుచున్నవి. హొలండునందలి లేడను మూజియమునందున్న నందవిగ్రహము, మహిషాసురుని చంపుచున్న దుర్గాదేవివిగ్రహము చూపబడెను. డియాంగు దేవాలయములందలి విగ్రహములు కొన్ని మాజికలాండరు నందు చూపబడెను. డియాంగు ఉన్నత ప్రదేశమున వేడినీళ్లు ఉటయుండుటచే అచ్చట దేవాలయములు అధికముగ నిర్మింపబడెనని చెప్పబడుచున్నది. పాండవుల దేవాలయము లెన్నియో యున్నవి. జావాపారు లిప్పుడు మహమ్మదీయులైనను వారు పార్వతీదేవిని పూజించుచున్నారు. ఒకదేవాలయము ప్రాకారమున రామాయణకథ చక్కగ చిత్రింపబడెను. జావాశిల్పముయొక్క ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము ఉత్కృష్టత ఇందు స్పష్టముగ కనుపడుచున్నది.

బోర్నడారునందలి బౌద్ధభవనములను గరించి డాక్టరు వోగలుగారు శనివారమునా దుపస్థానించెదరు.

ఖర్గ పురములో ఆంధ్ర సంఘము

ఖర్గపురములో ఆంధ్రులందరు సి. జోగారావుగారింటి వద్ద 3 వ తేదీన సమావేశమై, యానగరమునందు ఆంధ్రులయభివృద్ధికొరకుగాను, తమహక్కుల కాపాడుకొనుటకై "ఆంధ్ర సంఘము"ను స్థాపించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. డి. వి. సీతారామస్వామిగారు సభోద్దేశముల దెప్పిరి. తమ పిల్లల విద్యావిషయములందును, ఆంధ్రులకు వైద్యసహాయము సరిగ జరుగట, సాంఘికనైతికాభివృద్ధి అర్జుననైతికత ఉద్యోగములభింపుట, ఆ న్యోవ్యసహకారము మున్నగు సౌకర్యములు సంపాదించి తమ పౌరశ్యపు హక్కుల కాపాడుటకై నోక ఆంధ్రసంఘము సేర్పరచిరి. 6 నెలలకు 4 అణాలు సభ్యత్వము చందాగా నిశ్చయించిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గము:—అధ్యక్షుడు—ఆంధ్ర సభారత్న భండారు డిండపాటి పంతులుగారు. ఉపాధ్యక్షుడు—సి. జోగారావు పంతులుగారు. కార్యదర్శి—డి. వి. సీతారామస్వామి పంతులుగారు. కోశాధిపుడు—కె. ఆనందరావు పంతులుగారు. ఈ దిగువవారు కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులుగా నూచింపబడిరి—ఎం. గణేశ్వరరావు, పి. ఎస్. ఎం. రావు, వి. మార్యనారాయణ, వి. రమణమూర్తి, పి. జగన్నాథం, డబ్ల్యు. వి. ఆర్. నాయుడు, సి. ఎం. రావు, సి. వి. నిరంజం, ఎ. ఎస్. భాస్కరరావు, వి. వెంకటరావు, ఎం. కరివెర, డం. జి. మార్యనారాయణ, ఎ. జగన్నాథం, పి. వి. రాజులు, ఎం. పాపరావు, ఎం. శ్రీరాములు, టి. ఎస్. నాయుడు, పి. వరదరాజులు.

మదరాసు నాథులు

వి. జె. పటేలుగారికి ఆహ్వానము:—వి. జె. పటేలుగారు, భారతానందసభాద్యక్షులు మదరాసు వచ్చినపు యు రానున్న తమ శాసనసభకు వచ్చిమాడవలసినదిగా మదరాసు శాసనసభాద్యక్షులు ఆహ్వాన మంపినట్లు తెలియుచున్నది.

మరణము:-—పూర్వీ వహమ్యుడు నాదరు సాహే
బు, మద్రాసు జమీయ ప్రెసిస్యాయిగారునిన్న పెరచురు
లో కాలము జేసిరి. వారి వయస్సు 60 వత్సరములు. చాల విజ్ఞాన
వంతులు భక్తాశ్రేయరు లని పేరొగిరి.

మద్రాసు ఆయుర్వేద కళాశాల - ధన్వంతరి
సమారాధన:— శోమశత్రవంశేటయందలి మదరాసు
ఆయుర్వేద కళాశాలయందు మొన్నటిసేనము ధ్వనంతరి
జయంత్యుత్సవము జరుపబడెను. ఉదయమున పూజయిన్న
సాయంత్రము ఉపాసారాధనంతరము ఉపన్యాసములు గావింప
బడెను. వివర డా॥ ఆచంట లక్ష్మీవతిగారు ఆయుర్వేద
చికిత్సావిధానముల గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

దేవీభక్త కే. పి. రామచంద్రరావుగారు:—
కారణాంతరముచే మూడురోజులై ఏలూరునుండి ఇవటకు
వచ్చిరి. బ్రిటిష్ కేసులో కల్లెటూరులో ప్రక్క ను చెంగల్రాయ
ముదలి పీఠిలోనున్న, నెం. 19 బలగప్పచెట్టిపండులోనున్నారు.
నాలుగయిన రోజులేయందురు. ఆయన దేవీ పూజ చేశ. కు
రాత్రి 7-8 గంటలకు బోయి టీర్థప్రసాదములను వ్యాధి
ఆపవీతికలనవారు గ్రహించి శుభమును బహువచ్చును.

బైసికీలు దొంగతనము:—వాలుటాక్సురోడునందు హిందూ రెస్టూరాంటుబయటను బైసికీలుబిచ్చి లోనబోయి ఒకయజమాని ఫలహారము చేసినప్పుడనికి బైసికీలులేదు. కేకవేసి చెవకనారంభించెను. 30 గజములదూరమున ఒకడు బయటికలుపట్టుకొని పరుగిడుచుండెను. దారిబోవువా చొకడాతని పట్టుకొనగా రివాల్యూను తీసి బెడరించెను కాని ఆ రివాల్యూరు ఆయనపైపుగాని నిజమయినదికాదని తెలిసి వానిబట్టుకొని పోలీసున కొప్పగించిరి.

రాకపోకలు. — సురుస్వామరాజుగారు॥ మహా
వ్యర్థుడు ఉస్వామిగారు, రేపే క్లుప్త కార్యవర్గి హింజ్జి బ్రాహ్మ
గారు శనివారమురాత్రి బోయిరి. ఫార్యట్ల ఇంజనీరు చిపుగారు
రత్నాసి మురారిగాడు అదికానను రాత్రి బోయిరి.

పర్వే డేర్లగు గొంట్లుగారు, కొంచెం 2 వ మువ
రాజుగారు నిన్న ఉదయము వచ్చిరి.

సర్ డేవ్ను సిస్సుమగారు 21 వ రేడియ ఇంక్వాయిరీ
బోయెడరు.

క. సుందరం చెట్టిగారు గోదావరి జిల్లా జడ్జిగా నియమింపబడినవారు సేతు మదరాసు వచ్చిరి. రాత్రి గోదావరి బోనుస్వారు.

హాళ్బరు కట్టుదిట్టములు. — మదరాసు హాళ్బరునకు దక్షిణము వైపున యిసుక మేట వేయకుండ కెరటముల కడ్డకట్టు గట్టుటకు కొన్ని నెలలకుండి యత్నించుచున్నారు. ఇప్పుడు పూర్తి అయినది. కెరటములతో గూడ లేచి మేట వేయుచున్న ఇసుక హాళ్బరు ద్వారమును గూడ మాసివేయునేమో యను సంజోహము గలుగుటచే నాల భనము నెచ్చించి యాఅడ్డకట్టు కట్టిరి. ఇది నిశ్చి యుండగలవని తలచుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

* * * *

రంగూను మెయిలు స్త్రీమరు రేపు నమస్సు.

ఏజంటు మోసము:— హాస్పిటల్ సామానులు
 దింపి అందజేయుచుండు ఏజంటు ఒకడు మాంటు గోడునందు
 పుస్తకములు విక్రయించు కంపెనీవారికి ఇంగ్లాండునుండి కాని
 తము రాగా సరకు దింపి తమ కందజేయుటకుగాను రూ 1000
 చెక్కిను ఏజంటున కిచ్చిరి. ఏజంటు ఆ చెక్కునగను పుచ్చు
 కొని సారిపోయెను. పోలీసువారు వెదకుచున్నారు.

మునిసిపలు సభ:—క. భాష్యంగారిల్లు వ్రాయుచున్నారు. నిన్న జరుగవలసిన చెన్నకర మునిసిపలు సమావేశము, కొందరుమిత్రులు వ్యతిరేక చాలదని ద్వైతమున 20 వ లేడీక్ల వాయిదావేయబడెను. ఫలము ముమ్మందు ప్రకటించెదము.

డా॥ జె. పి. హెచ్. వోగెలుగారు:—
 నేడును విశ్వవిద్యాలయ ప్రభువరు డా॥ జె. పి. హెచ్. వో
 గెలుగారు భార్యసమేతులై మదరాసుకళ్యాణవిద్యాలయమువారు
 ఆహ్వానింపగా కొన్ని ఉపన్యాసము లొసంగుటకు యీ నెల
 ప్రారంభమునందు మదరాసు వచ్చియుండిరి. నేడువయము
 ఖాండలాకు బోయిరి. తాను మగ్గరాష్ట్ర ప్రాంతములందు
 గుహల దేవాలయముల జాచుటకు బోవుచున్నానని మానిలేకొరికి
 చెల్వెను. గ్వారాయరుప్రభుత్వమువారు భేదగుహలగుర్చి ప్రక
 టింపనున్న గ్రంథమునం దొకభాగమును వ్రాయుటకై గ్వా
 రియరుపోవుదురు. డాక్టరుగారు పిమ్ముట కలకత్తాబోయి డిశం
 బరులో భోల్పూరు కాంటినికేరనమునకు బోయెదరు. క్రిష్టమును
 లో కాశీయం దుందురు. అటనుండి ఆగ్రా, ఢిల్లీ, లాహోరు
 బోయెదరు. లాహోరులో విశ్వవిద్యాలయమువారు కోరినప్రకా
 రము “జావాలాని హిందూస్తాపముల” గుర్చి ఉపన్యాసము
 లొసంగెదరు. పిమ్ముట సింధులో సర్. జాన్ మాన్సెలుగారి
 గుహల జాతురు. అటనుండి పెషావరు బోయి మార్షిలో హిమా
 లయపర్వతములపైనున్న చంచాసంస్థానమున కేగెదరు. చంబా
 ప్రాచీన ప్రాముఖ్యముగుర్చి చాలకాలముక్రిందటనే వోగెలు
 గారొక గ్రంథమును వ్రాసియుండిరి. చంబానుండి సిక్ఖుబోయి
 ఎండకాలముంతయు అటనుందురు. అచ్చట “శిశులక్తి” గుర్చి
 రెండవగ్రంథమును వ్రాయుదురు. వచ్చే నెప్తంబరుమాసమున
 హాలెండు బోవుచున్నారు. వోగెలుగా రిదివరకు 1901 నుండి
 1913 సం॥వరకు ఇండియా నైభుత్వమునందు ప్రాచీన పరిశోధక
 శాఖోద్యోగిగ నుండెను. ప్రస్తుతము వేడెను విశ్వవిద్యాలయము
 నందు సంస్కృత ప్రాచీన పరిశోధనశాస్త్రజ్ఞుడిగ నున్నారు.
 తన ఉపన్యాసములవలన ఇండియాలో ప్రాచీనపరిశోధనలకు
 ఉత్సాహము కలుగుననియు, ఇండియాకు మలయాజావా అర్కి
 పెలెగోదీవులకు గల ప్రాచీనసంబంధ మెరుకపడుననియు నమ్ము
 చున్నారు.

ఎస్. నేడు ఢియోటరు

ప్రారంభమహాత్మ్యము శనివారముజరుగుట
 లకారేక పరీక్షప్రవసు ప్రక్కన జి. వి. రెడ్డిగారిచే
 నిర్వహించబడిన ఎస్సీసేను థియేటరు అను నూతననాటకశాలను
 బహిరంగపరచు ఉత్సవమును మొన్న శనివారము సాయంకా
 లము ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ పి. యం. కూట్నూరుట్రాటరు
 గారు జరిపిరి. ఈనాటకశాల నగరమునకు మధ్యమన్నది. సము
 ద్రమున దగ్గరనుండుటచే గాఢవర్షానశులు బాగుగనున్నవి.
 నవినవస్థతులపై నిర్వహించబడినది. 120 అడుగులు పొడుగు
 60 అడుగుల వెడల్పుగల ప్రదేశము. వేళ్లకులకై ప్రత్యేకించ
 బడినది. నాటకరంగము విశాలమై చక్కని ప్రదర్శనములకు
 అనుకూలమై యున్నది. 2000 నుండి కూర్చోవలయు విలెన్నది.
 డి|| బి|| డి. వెంటనారాయణనాయుడు, పరాంకిశం
 నాయుడు, జి. నారాయణస్వామిరెడ్డి, రావుబహదరులు
 నచేతమొదలి, తనికాచలంరెడ్డి, గ్రీను, జి. ఎ. నచేతం, సామి
 వెంటాచలంరెడ్డి, మదనగోపాలనాయుడు, బుర్రా సత్యనా
 రాయా, కె. శ్రీరాములనాయుడు, కృష్ణరావు భాస్కర్,
 హెన్రీమెను, రామానుజ అయ్యంగార్లు వచ్చియుండిరి.
 నాటకశాలను బహిరంగపరచవలయునని జి. వి. రెడ్డి
 గారు ప్రధానన్యాయమూర్తి కోరుచు నాటకశాలను నిర్మిం
 చుటకు మిలిటరీ అధికారులు ఇవరఅధికారులు ఆంగీకరించి
 ఆద్రవేశము ఇచ్చినందులకు రెడ్డిగారు కృతజ్ఞత తెలిపిరి. తనకు
 25 సంవత్సరములనుండి నాటకశాలలనిమయమై ఆనందమున్న
 దనియు, ఈనాటకశాల నిర్మాణమున కా అనుభవము సహ
 కారిగ నుండెననియు చెప్పిరి.

నాటకశాలను బహిరంగపరచుచు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా రిట్లు చెప్పిరి:—నాటక ప్రచుర్యనములకుగాని చెన్నపురికి వరియొక్క చక్కని నాటకశాల నొసగినందులకు రెడ్డిగారిని అభినందించుచున్నాను. చెన్నపురిలో నాటకశాలను స్థాపించుటకై పెట్టుబడి పెట్టువారు దేశవేష యెరువారుగ పరిగణింపవలయును. చెన్నపురిలో చక్కని నాటకశాలలు అతిస్వల్పముగ నున్నవి. ఈనాటకశాల చెన్నపురినారి ఆచరణకు వాత్రమే నాటకశాలావధికి లాభకరముగ నుండగలదని నమ్ముచున్నాను.

పిమ్మట సభనారి కందరకు ఉపాహారము నివ్వబడెను. అధ్యక్షులకు వందనము లొసగబడెను. ఆంతటితో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ముఖ్యస్థానము—రాజమండ్రివారి అభిప్రాయము
రాజమండ్రి వరమును విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రధా
న కార్యస్థానముగా నెన్నుకొన్నందుకు సెలెక్టు కమిటీ వారినభి
నందించుచు ప్రధానస్థానములలో రాజమండ్రి యొకటిగా నుం
డగునవన కొందరి యభిప్రాయమునకు రాజమండ్రివారు అస
మ్మతిని దెలుపుచున్నారు. విద్యానిలయముగా కల్యాణమునుండి
క్రి. సంపాదించియున్నను నితరప్రదేశములకు మేలు కలుగవ
లెననియే రాజమండ్రి కోరుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి దయావల
న ప్రభుత్వకళాశాల యొకటి స్థాపింపబడి యిచ్చటి కెక్కడనుం
డియో విద్యార్థుల నాకర్షించుచున్నది. సరస్వతికి నిలయమైన
ఈస్థానము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముకొరకు నాశనము కావల
సినదేనా? అనంత పురము గూడ నొక ముఖ్యస్థాన
ముగా నుండుటచే దత్తమండలమునకును రాజమండ్రికిని
పోరాట మననసరము. సాంకేతికకళాశాలకొరకై యైనను
విద్యార్థులు విశాఖపట్టణమువరకు పోవలసియున్నది. యూని
వర్సిటీ ఫెలోలు మోటింగలకు పోవలసివచ్చినప్పుడు బెజవాడ
కును రాజమండ్రికిని ఎంతో దూరము లేదు. దత్తమండలముల
లోని కాసన సభ్యులు బెజవాడ విశాఖపట్టణములతో కలిసి
సెలెక్టు కమిటీ తీర్మానమును రద్దు చేయకుండెదరు గాక యని
ప్రార్థించుచున్నాము. పరియోగచోట నిర్మించుటకై సరస్వతికి
స్థానమైన రాజమండ్రిని నాశనము చేయవద్దని కాసనసభ్యులను
ప్రార్థించుచున్నాము. ఇతరప్రదేశములకు విద్యావిషయమున
సహాయము చేయవలసినదే. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము రాజ
మండ్రి వరము యొక్క బూడిదనుండి యుద్భవింపకండు
గాక!
(తంతివా గ.)

గవర్నరు తిరువాన్కూరు షర్యటనము
తిరువనంతపురము, అక్టోబరు 10—పరివారసహితముగ
గవర్నరు నేటి మధ్యాహ్నమునకు తిరువేండ్రము చేరిరి. దివము
పెద్ద ఉద్యోగులు గవర్నరుపరివారమును స్వాగించిరి. అతివి
గృహముందు గవర్నరు విడిచిపెను. నాయరుగౌరవపటాలము
గవర్నరుబయందు ప్రదర్శింపబడెను. గవర్నరురూకగౌర
వాన్కము సేరంగులు ప్రేర్పబడెను. మహారాజాగారు చిన్నవహా
ర టీ కొచ్చుకోయిత్ థాంపురన్ గార్లతో గలసి గవర్నరును
నేడు సందర్శించెను. తిరువనంతపురము మహారాజీ రీజెంటు గారు
వలియకోయిత్ థాంపురన్ గారితో గలసి గవర్నరుగారిని
సందర్శించెను. (అ. ప్రె)

భరతమునిజ్ఞానం

నాట్యకళానిలయం, బెజవాడ.
బండలు బుట్టయ్య వేటహాలులో
24-10-25 వ తేది శనివారం రాత్రి 9 గంటలకు శ్రీ మోతే నారాయణరావుగారి ఆధిపత్యము కింద,

మృచ్చక టికమును

26-10-25 వ తేది సోమవారం రాత్రి 9:30 గంటలకు శ్రీ ముట్నూరి కృష్ణరావుగారి సముఖమున

రామదాసునాటికమును

ముఖ్య పాత్రధారులు

వ్యవహారికము:

శకారుడు: — నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు
 చారుద్రపుడు: — బుద్ధిరాజు లక్ష్మణరావుగారు
 పదంపేద: — ఆరణి సత్యనారాయణగారు
 మైత్రేయుడు: — అమరవాది హనుమచ్ఛాస్త్రిగారు బి. ఏ
 శర్మలమడు: — భీరతాచార్య బి. టి. రాఘవాచారిగారు
 విలుడు: — కె. వి. కృష్ణయ్యగారు

రామదాసు

కవీరు: — మైసూరు కృష్ణమూర్తిగారు
 రామదాసు: — ఆరణి సత్యనారాయణగారు
 తానీషా: — కొచ్చర్లకోట రంగారావుగారు.

రేలు నామగానము:

రామబహ్మం,
సూనేజరు.

కార్యరేషను ఎన్నికల దావా

వోటరులను నిర్బంధించి బెడరించుట

కేసు కొట్టివేయబడెను

కెన్నపురి కార్యరేషను ఎన్నికలలో గత నెల 12 వ తేదీన 21 వ డివిజనునందు ఇ. ఎల్. అయ్యరు (విజయవాడిన కార్యరేషను పక్ష ఆధ్వర్య) వి.యస్. కుప్పరావు, హైకోర్టువకీలు కె. నరసింహ అయ్యరు హైకోర్టునకు మరీ 9 వందలయ్య గలసి- కొంతమంది వోటరులను బెడరించి, తమ ఇష్టము వచ్చిన టాల నోటుజేయవలెనని నిర్బంధించిరని చెంగల్పారాయనాయుడుగారు దెచ్చిన క్రిమినలు కేసునందు ఈదినసు చీఫ్ ప్రెసి డెన్సీ పేజిస్ట్రీలు డాక్టరు కె. కె. పంథాలయిగారు ఇట్లు తీర్పు చెప్పిరి.

ఈకేసునందు ఫిర్యాది తరపున ఆర్గ్యు సాక్షులు విచారింపబడిరి. అందులో 1,3-6 సాక్షులు వోటరులు. 2 వ సాక్షి 1 వ సాక్షి కుమారుడు. మిగిలినవారు వోటరుగారు. నల్లన సాక్షి 6 వ సాక్షియొక్క గమస్తా.

సాక్షిసాక్షి తప్ప మరెవరి సాక్షియు, 4,9 వందల టిక్యెట్లవారమునందెట్టి సంబంధమున్నట్లు ఆరోపింపలేదు. 4 వ సాక్షియొకడు—9 వ ముద్దాయినిగూడ తాను జూచిరిన నెనేగాని మరేవేరమును ఆరోపించుటలేదు. 6 వ సాక్షి తప్ప మరెవ్వరను తమ సాక్ష్యములో మాడన ముద్దాయియగు నరసింహ అయ్యరుగారి కేరెనను ఎత్తలేదు. ఆవరసాక్షియైనను వోటరులకొనిపోవడిన గృహము నరసింహఅయ్యరు స్వాధీనముననుండెనని చెప్పనేగాని మరేమియు వారోపించుటలేదు.

మొదటి ముద్దాయియగు ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారు మరీ కొంచు 12 వ తేదీ లెల్లవారుసమయమున ఉప్పరపాలెనునకు వచ్చి 7,8 వందలవోటలను మోటారుబండ్లలో నెక్కించుకొని పూనవల్ల హైకోర్టునందలి కె. నరసింహఅయ్యరుగారి ఇంటిలోనుంచీర్యు తరువాత మోటారుబండ్లలో అచ్చటనుండి పక్కపాకములోని పోలింగు స్టేషనునకు గొనిపోవడిరియు, పార్చుట వోటుచేసినతరువాత ఇండ్లకు పంపివేయబడిరినియు సాక్ష్యమునందెసారాంతము. ఇంతవరకు మాత్రము సాక్షులు నుడివిన విషయముల నమ్ముటకు సిద్ధపడెదను. కాని ముద్దాయి వోటరులను బెడరించిరియు, నిర్బంధించిరియు తమ హక్కులను ఇష్టమువచ్చిన టుపయోగించుకొనగండనేసరియు లెలచుటకేమాత్రము సాక్ష్యముజాలదు.

1, 2 ముద్దాయిలు, వోటరుల నాటంకపరచినట్లు జూపుట కెట్టి సాక్ష్యములేదు. సాక్ష్య మిచ్చినవ స్థురువోటరులలోను ఇద్దరు, తమ నెవ్వరు ఏవిధముగను బెడరింపలేదని స్పష్టముగ చెప్పిరి. తాము ఇష్టము వచ్చిన వోటికి వెళ్లుట క్యూ అడ్డంకర పరుపలేదు. నరసింహ అయ్యరుగారి ఇంట్లో ఇంకా చాలమంది తపబోటివాళ్లున్నార గనుక తాముగూడ నచ్చటే యుండిరి. తాము తపఇష్టము వచ్చినట్లే వోటు నొసగి తిమిని వారుబెడిరి. కుప్పరావు ఆరాత్రి తపబద్ధపవచ్చి, తనను మోటారు బండిలో నెక్కుమనెననియు, అట్లుచేయనియెడల ఎట్టివిక్రము తటస్థించునో చెప్పాలననియు, బండిలో నెక్కి ఇ. ఎల్. అయ్యరు గారికి వోటు నొసగు నెడల కుప్పరావుగారు బోలీసు కోర్టులో మంచి పలుకుబడిగల న్యాయవాది యగుటచే—ఎప్పుడైన తనకు కష్టమువచ్చినపుడు సహాయ మొనర్చుననియు నుడివెనని, 8 వ సాక్షి ఆరోపించెను. ఆయినను ఆ సాక్షి మోటారులో ఎక్కలేదు. ఉదయము 9 గంటలకు తానే క్యూయగు పోలింగు స్టేషనునకు వెళ్లి వోటు చేసెను. అందుచే నతడు బెడరించబడెనని యెంచు కేమాత్రమును వీలులేదు.

ఇక నిర్బంధమునగుంచి గూడ ఎట్టి సాక్ష్యమునులేదు. సాక్షి నరసింహఅయ్యరుగారింట్లో నుండగా అల్పసమానమునకు బయటకు వెళ్లెననగా, ఎందుకు లోపలనున్న యూరినలులోనికి వెళ్లనలసనని ఎవరో అనిరట. ఈ విషయము గూడ నిర్బంధ ముపయోగించబడినట్లు లెలుపుటలేదు. 4-5 సాక్షుల సాక్ష్యమును నేను నమ్మను. నమ్మిననుగూడ ముద్దాయిలు నిర్బంధ మొనర్చిరిని యెంచుటకు వీలులేదు.

మొత్తము విచరించి ముద్దాయిలపై నెట్టి నేరమును రుజువుగాలేదు. 1,2 ముద్దాయిలు 1 ముద్దాయి వోట్లు సంపాదించుటకు ప్రయత్నించెదని రుజువయ్యెను. కీరు కొంతమంది వోటరులను మాడన ముద్దాయి యింటికి గొనిపోయిరి. రెండవ తుమవారి ప్రోత్సాహములకు పశేముగాకుండ జేయుటకుగాను వారిట్లానెచ్చిరి. కాని అట్లుతీసికొని వెళ్లునంతమాత్రమున నక నిర్బంధము కాజాలదు. వారు బలవంతమొనర్చినట్లుగాని, బెడిరించినట్లుగాని సాక్ష్యములేదు. అందుచే క్రి. ప్రె. కో. 203 నెక్కునక్షింద కేసు కొట్టివేయబడ్డారు.

తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్షనభ

తంబిగారి చర్యను నిరసించుట

తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్షనభ మహాజనసభామందిరమున కనివారము సాయంకాలము శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఎం. కె. ఆచార్య, ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, వి. చక్రయ్యకెట్టి, డా॥ లక్ష్మీపతి, బుర్రా సత్యనారాయణ, కె. వి. శేషయ్యంగారు, డా॥ కొళిందయ, జి. రంగయ్యనాయుడు, ఎల్. ఎస్. వరదాచారిగార్లు మున్నగువారలు వచ్చియొండిరి.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

శ్రీనివాసయ్యంగారు ప్రారంభమున, ప్రస్తుతపరిస్థితుల గూర్చి ముచ్చటించి తామాందోళనచెందవలసిన విషయమేదియు లేదని నుడివెరి. ఎస్. వి. తంబిగారు వార్తరాష్ట్రముల కాసన సభాధ్యక్షుడు ప్రభుత్వమువారి ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరు పదవిని స్వీకరించుట ఘోరమైన తప్పిదము. ఆయన కాసనసభాధ్యక్షుడుగ నెన్నకొనబడుట స్వరాజ్యపక్షనిబంధనల ననుసరించిన యొక్కది. ఈయన కాన్సిలరుపదవి స్వీకరించుటను పక్షేలు గారు భారతకాసనసభాధ్యక్షుల స్వీకరించుటను ఏమాత్రము సామ్యములేదు. కొందరి కవి రెండు నొకటిగనే తోచునుగాని రెంటికి ఎంతో వ్యత్యాసము గలదని నేనునమ్ముచున్నాను. ఎన్నిక పదవుల స్వీకరించుటకు స్వరాజ్యపక్షనిబంధనలు అనుమతించును. ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరుపదవి స్వీకరించుటకు నీచమయినది. అపదవి ప్రభుత్వమువారు దానము చేయునదే. దాని గ్రహించుటలో తప్పు లేదను జయకరు, కల్కూరుగార్లతో నేను ఏకీభవింపజాలను. తంబిగారి కథనము ఇదివర కెన్నడు జరుగలేదు. ఇకమందు జరుగబోదు. అనేకులచే నిందింపబడినది. కాని యిప్పుడు తిరిగి స్వరాజ్యపక్షవిధానము స్పష్టముగ ప్రకటింపవలసియున్నది. ఉద్యోగముల స్వీకరించుట ఎన్నికలందు జేసిన వాదానములకు వ్యతిరేకముగ నుండుమాట తప్పులయగును. ద్వంద్వప్రభుత్వమును ధ్వంసముజేయ నెంచిన మనమే ఉద్యోగముల నెట్లు స్వీకరింతుము? ఎవరినమ్ముకము వారికుండిన సానికసంఘముల నాక్రమించుటకు వీలుండును.

కేంద్ర స్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహక వర్గమునందు చాల ధనము గలదు. పండిత నెహ్రూగారు ఇచ్చట కాసనసభలయెన్నికలకై లక్ష రూపాయి లొసంగిన చాల కృతజ్ఞులై యుందుము. కాని మన పక్షమునకు వన మిక్కడనే ధనము ప్రాగుచేయాలెను. ప్రస్తుత మిషన్ము ధనవంత మైనదిగాదు. నిన్ను నేచింతాద్రుష్టితులలో నొక గొప్ప మిరసిదారుడు యీపక్షమున చేరెను. ఇట్లే గొప్పవారు అవసరమునకు వచ్చుచుండురు. తంబిగారి చర్యల వలన గాని కేల్కూరు, జయకరుల అభిప్రాయముల వలనగాని వారు నిరాశ జెందవసరములేదు. పాట్నా తీర్మానములు సరిగా సమయమునకు తగినట్లుగా జేయబడినవి. కావున మహమ్మదీయులు క్రైస్తవులు బాగుగ సంస్థాపనల నేర్పరచుకొని సహాయపడినచో కాసనసభయందు మాటికి 75 స్థానముల నాక్రమించుటకు సందియములేదు. అని తెల్పి చివరకు శ్రీనివాసయ్యంగారు స్వరాజ్యయలందరు కద్దరు ధరింపవలెనని ప్రోత్సహించిరి.

తీర్మానములు

ఎస్. సత్యమూర్తిగారిట్లు ప్రతిపాదించిరి:—“ఎస్. వి. తంబిగారు ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరు పదవిని స్వీకరించిన చర్యను యీసభవారు నిరసించుచున్నారు. అతను తన స్వరాజ్యపక్ష నిబంధనల సత్క్రమించుటయేగాక తన నియోజకవర్గమును నమ్మించి ద్రోహము జేసినట్లును.” తంబిగారుదుర్బులుడైఉద్యోగమును స్వీకరించిరి. కాసనసభాధ్యక్షుడు కాసనసభయొక్క నాకరు కాని ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరు ప్రభుత్వవాళరు. తంబిగారు స్వరాజ్యపక్షమునకు చెందియుండుటచేతనే అధ్యక్షుడయ్యెను. లేవన్నచో అడుగున బడియుండును. ఇప్పు దాతని సర మాంటెగు బట్టుకు గారు కొని వేసిరి. కేల్కూరు గారు, ఉద్యోగముల స్వీకరించి ప్రభుత్వము నెదుర్చవలెనందురు. ఉద్యోగము స్వీకరించినతోడనే ప్రభుత్వక్షత్రిప్రమాణమును గైకొనువారు ప్రభుత్వము నెట్లుకొన్నగలరు? తంబిగారి చర్య మన కన్నుల తెరచినది అని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

ఎ. రంగస్వామి ముదల్కూరుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తంబిగారి చర్య వనకన్నుల బెడచుటకు దైవముచే నిర్దేశింపబడిన కార్య మనది. తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

మిగిలిన విషయములు చర్చింపబడెనని కొందరికి సకాలమున తెలిసెదను. పసుక మంతటితో ముగించవలెనని ఎం.

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ అక్టోబరు 19-వ తేదీ సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మరిగినది గత 24 గంటలలో	అల్పపరిమితిలో గత 24 గంటలలో	వర్షము గత 24 గంటలలో	తేదీనుండి వర్షము అక్టోబరు నెల 1-వ తేదీనుండి	గరియో సాగారమునకు సంకల్పరమునకు మొత్తము
గోపాలపురం	81.8	76.0	...	26.67	44.96
విశాఖపట్టణము	87.0	78.6	...	10.72	87.09
కాకినాడ	91.2	77.6	...	13.71	89.09
మచిలీపట్టణము	92.0	78.1	...	11.52	41.59
కర్నూలు	92.3	69.1	...	6.27	26.01
బళ్లారి	...	72.4	...	3.24	20.51
కడప	92.0	71.6	...	4.79	81.28
నెల్లూరు	97.1	75.9	...	6.23	87.98
నల్లూరు	94.3	73.8	...	8.34	50.74
కడపూరు	89.5	73.7	...	4.06	52.94
నెలము	98.4	69.1	...	0.80	89.30
కొయంబట్లూరు	89.2	69.6	...	1.13	22.29
తిరుమనూపల్లి	95.4	75.8	...	3.96	88.13
నాగపట్టణము	91.2	78.3	...	3.40	54.98
వధుర	97.5	73.6	0.70	3.98	88.58
పాంచల్	90.0	79.9	...	0.59	87.00
తిరునల్వేలి	0.13	28.34
తిరువేంగడము	83.1	76.1	...	7.93	64.51
కొచ్చిక్	86.7	77.7	...	7.26	114.51
కాలికట్టు	89.0	75.6	...	6.96	117.16
మంగళూరు	86.9	75.1	...	9.34	125.68
బెంగళూరు	85.9	62.0	...	1.45	85.37
మెరకాగ	76.6	61.4	...	6.27	125.46
కొడైకనాల్	68.5	57.1	0.12	2.86	62.18

సర్కారులలో ఆకాశముల కొంచెముగ మేఘములు బట్టియున్నది. విశాఖపట్నం, కాకినాడలలో ఆర్ద్రత యెక్కువ గ నున్నది.

దక్కనులో మేఘములు తగ్గి కొద్దికొద్దిగ నున్నవి. కర్నాటకములో ఘనారుగ మేఘములు బట్టినవి. మధ్యదేశములో మేఘములు లేవు. ఉన్నను కొద్దిగను న్నవి. దక్షిణదేశములో మేఘములు బట్టి కొంచెము వర్షము గరియుచున్నది. పశ్చిమతీరమున మేఘములు కొద్దిగ బట్టియు న్నవి.

మైనూరు కొండలలో ఘనారుగ మేఘములు బట్టియు న్నవి. కొండలలో జల్లుబడుచు కొంచెము మేఘములు బట్టి ఆర్ద్రతతో నున్నవి.

గాలి హాయిగ నుండును.

యస్. ఆర్. హెచ్ సావూరు

వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

కె. ఆచార్యగారు మాచించిరి గాని అధ్యక్షుడు అంగీకరింప నందున చచ్చి కొనసాగెను.

డి. కొలందయగారు ఇట్లు ప్రతిపాదించిరి:—

“తంబిగారి చర్యనుగూర్చి జయకరుగారు కల్కూరుగారు పత్రికలలో గావించిన ప్రకటనలు తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్ష మువారి కనుమానమును విచారమును కలిగించుచున్నవి. ఈపక్ష నిబంధనలప్రకారము వాగ్దాసంగ ఉద్యోగముల నేమియు స్వీకరింపరాదనియే దలంచుచున్నాను.”

హమీదుఖాను, భక్తవల్సలక్ గార్లు బలపరచిన పిమ్మట తీర్మాన ముమోదింపబడెను.

సభవారు పాట్నా తీర్మానముల నామోదించిరి. అధ్యక్షుడు క్లుప్తముగా కొన్నివిషయములు లెలుపుటతో నిధముగి సెను.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రము నేవించిన తెల్లవారి రెండువిరేచనములు కాగలవు. వికారము బెత్తెములేదు. నేపాళము చేర్చబడలేదు. అమ్మతాంబూనం డిపో, మదరాసు . బొంబాయి.

ఆంధ్ర మహా సభలు

బంధరు

ఆంధ్ర మహాజనులకు విన్న పము

మహాశయిలారా,

బంధరుపురమున యీనెల 22, 23, 24, 25 తేదీలను యీదిగువ నుదహరించిన కార్యక్రమము ను నెరవేర్చుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయబడినవి. కావున ఆంధ్రోద్యమాభిమానులగు తాము యిచ్చుటకు దయచేసి కార్యక్రమమందు బాల్గొని జయ ప్రదముగ జరిపింప ప్రార్థితులు.

ఇట్లు విధేయుడు,
చే. వెం. నరసింహారావు,
ప్రధానకార్యదర్శి, ఆహ్వానసంఘము.

కార్యక్రమము

భిద్దరు, దేశీయకళాప్రదర్శనము

నూలువడుకు పోటీపరీక్ష

ఈనెల 22-వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు ఆంధ్రకళాశాల భవనమున దేశభక్త కొండ మెకటప్పయ్యపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద,

9 వ ఆంధ్ర గ్రంథాలయసభ

ఈనెల 23-వ తేదీ ఉదయము 7-30 గంటలకు పురభవనమున శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రిందను,

ఏడవ ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

ఈనెల 23-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పురభవనమున శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రిందను,

అస్పృశ్యతా నివారణసభ

ఈనెల 24-వ తేదీ ఉదయము 7-30 గంటలకు పురభవనమున శ్రీయుత కావ్యకంఠ గణపతిశాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రిందను,

సంస్కృత సాహిత్యసభ

ఈనెల 24-వ తేదీ ఉదయము 7½ గంటలకు బుట్టయ్యపేట హాలులో మధ్యశ్రీ కాశీ కృష్ణమాచార్యులవారి అధ్యక్షతక్రిందను,

12 వ ఆంధ్ర మహాజనసభ

ఈనెల 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పురభవనమున శ్రీయుత సామి వెంకటాచలంశ్రేష్ఠియం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రిందను,

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ

ఈనెల 25-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పురభవనమున శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రిందను, సమావేశ మగును.

ఆంధ్ర కాన్ఫరెన్సులు, బంధరు

ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకుల సౌకర్యాన్ని స్పెషల్ మోటారుబస్సు ఏర్పాటు

21-10-25 నుండి 25-10-25 లేదినరకు

దేజవాడనుండి బయలుదేరుట	బంధరు చేరుట	బంధరునుండి బయలుదేరుట	దేజవాడకు చేరుట
మొదటిబండి	ఉదయం 5-0	3-30	మధ్యాహ్నము 3-0
రెండవబండి	" 6-0	9-30	సాయంత్రము 4-0
మూడవబండి	" 7-0	10-30	సాయంత్రము 5-0
నాల్గవబండి	" 8-0	11-30	సాయంత్రము 6-0
			రాత్రి 7-30
			రాత్రి 8-30
			రాత్రి 9-30

పత్రికా మహాసభ

ఈసభకు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగా రధ్యక్షత వహించెదరు.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల:

పూర్వనిర్వాహకసభ

ఈసభకు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగా రధ్యక్షత వహించెదరు.

ఆంధ్ర మహిళా మహాసభ

శ్రీమతి కాశీనాథుని రామాబాయమ్మగారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

సంస్కృత సాహిత్య మహాసభ

బంధరు

ఈనెల 24 వ తేదీ మచిలీపట్నామన బుట్టయ్యపేట నాటకాలయందు ప్రకృతమున విలుప్రప్రాయమై యున్న సంస్కృత విద్యను పునరుద్ధరించుటకై విలయు ప్రయత్నములను సురించియు తత్సంబంధమున ఇతర విషయములను గురించియు విచారించుటకై సంస్కృత సాహిత్యమహాసభ జరుపబడును. కావున ఎల్లరు దయచేయ బ్రార్థితులు కార్యక్రమము ముందు చేలుపడును.

గు. వరదాచార్యులు,
ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

అఖిలాంధ్ర నిమ్న జాత్యుద్ధారికుల మహాసభ

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్ర సంఘ సాంఘ్యోత్సవము ఈ రెండు సభలును ఈనెల 23-24 తేదీల జరుపబడునని తెలిసియుంటిమి. బంధరులో మహాసభలు జరుగు తేదీలను ఇవియును ఒకేకాలమున సభలు జరుగునట్లు నిర్ణయించుటచేత విజ్రుల సలహాపైని మాసభలు సవంబరు మూడవవారమునకు మార్చితిమి. సరియైన తేదీలు ముందు తెలిపెదము. అఖిల భారత నిమ్న జాత్యుద్ధారణ సంఘ కార్యదర్శియగు సింధిగారు ఈసభకు వచ్చుటకు సమ్మతించిరి. శ్రీ శ్రీధానంద స్వాముల వారినిగూడను ఆహ్వానించినాము. శ్రీ స్వాములవారుగూడను వత్తురను విశ్వాసము మాకు గలదు.

వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి
నరాలసెట్టి దేవేంద్రుడు
రాయుడు గంగయ్య
అత్తై సూర్యనారాయణ
బడుగు నాథముని
కుసుమ వెంకట్రామయ్య
నీలం వెంకయ్య.

ఏలూరు, 17-10-25.

ద్రోణాచలం కర్నూలు శాఖపై సరాసరిగ రైలు నడచుచున్నది

గంటకల్లు, అక్టోబరు 18—గుంటకల్లు ట్రాఫిక్కు-సూపరింటెండెంటుగారిట్లు లెంతి నడిచిరి. ద్రోణాచలం-కర్నూలు శాఖ రైలుమార్గమందు పడిన గండి పూడ్చబడెను. సరాసరిగా రైలు నడచుట ప్రారంభమయ్యెను. (అ. ప్రె.)

లాహోరు హైకోర్టు

సూతన న్యాయమూర్తి

కున్వారు దిలీప్సింగుగారి నియమము ప్రజామోదమును బడసెను. లాహోరు, అక్టోబరు 17—కున్వారు దిలీప్సింగుగారు లాహోరు హైకోర్టునం. దశపు న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడుట ప్రజలయు, పత్రికలయు ఆమోదమును బడసెను. నియమింపబడిన బెద్ద ఉద్యోగమునకు కున్వారుసింగుగారు మిక్కిలి దగినవారని లెలంపబడుచుండెను. (అ. ప్రె.)

వృక్షములకు జ్ఞాన చలన

నాడులు గలవు

సర్ జె. సి. బోసుగారి అద్భుతపరిశోధనము డార్జిలింగు, అక్టోబరు 17—బెంగాలు గవర్నరు, గవర్నరు భార్యయెదుట వింతోపన్యాసమును సర్ జె. సి. బోసు గారు నేడుగావించిరి. తిర్నగంతువులకై వృక్షములకు సరములు, చలననాడి, జ్ఞాననాడులు గలవనియు, తనవాచము యదార్థమని రుజువుచేయుటకు సున్నితమగు యంత్రములను సునిష్టీకరింపగలవనియు సర్ జె. సి. బోసుగారు ముగిసిరి. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు గవర్నరు పర్యటనము

డార్జిలింగు, అక్టోబరు 17:—సిక్కిము లోభాగవంతు సంచారముచేయుటకు సతీసమేతముగ బెంగాలుగవర్నరు డార్జిలింగునుండి గాంగుటాకునకు యీనెల 18-వ తేదీన బయలుదేరుచున్నారు. సవంబరునెలలో కలకత్తాకు వారు తిరిగినట్లు దరు. (అ. ప్రె.)

హాల్సారైలు ప్రమాదము

గాయము దగిలిన నొకని అవస్థ కలకత్తా, అక్టోబరు 18:—గాయము దగిలి అవస్థ యందున్నచారిలో నొకని కుడిచేయి ఎడమకాలును శస్త్రము చేసి తీసివేయబడెను. వాని అస్థి చాల సందిగ్ధముగనున్నది తక్కినవారు క్రమముగ తాడు మాయమైనారు. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత స్వరాజ్యపార్టీ

సమావేశము

రద్దుచేయబడెను

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారి ప్రకటన

మదరాసు, అక్టోబరు 17:—ఉదియలో సవంబరు 1 వ తేదీన నాగపురమందు స్వరాజ్యపార్టీ సామాన్యసమావేశము జరుగునని ప్రకటనను గావించబడెననియు, ప్రకటించబడిన సమావేశము రద్దు చేయబడెననియు అఖిలభారత స్వరాజ్య పార్టీ కార్యదర్శియగు, భారత శాసనసభ్యులును నను ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఆహ్వానించెను ప్రెస్బ్యుటరు దిలీప్శేరి స్వరాజ్యపార్టీ కార్యనిర్వాహకసంఘముయొక్క, మధ్యపరగణా హిండి, మరాఠీ, బీరారు, స్వరాజ్యరాష్ట్రీయ సంఘముల గల యుక్తసమావేశములు నాగపురమందు సవంబరు 1 వ తేదీన జరుగును. స్వరాజ్యపార్టీ సామాన్య సమావేశము జరుగదు. (అ. ప్రె.)

విందులు చూపుటలు

గ్రామ ప్రభువుగారికి మరియొక విందు జరిగెను. సిస్టాక్లబ్బువారు అయిదు సంవత్సరముల కొకమారు రాజప్రతినిధులకు విందిచ్చుట చాల కాలమునుండియు ఆచారముగ వచ్చుచున్నది. ఆ సందర్భమున క్లబ్బుసభ్యులగు సర్వీసు ఉద్యోగులు రాజప్రతినిధిని పొగడుటయు, రాజప్రతినిధి సర్వీసులను పొగడుటయుగూడ మాము...లే. ఈ మారు క్లబ్బుసభ్యుల జనరల్ అట్కిన్సనుగారు రీడింగు ప్రభువుగారిని మిక్కిలి కీర్తించిరి. రీడింగు ప్రభువుగారు సర్వీసు ఉద్యోగులు చేయుచున్న హిందూదేశ సేవను వేనోళ్ల క్లాఫీంచెరి. రీడింగు ప్రభువుగారి తెలివితేటలను మెచ్చుకొననివారుండరు. వీరి న్యాయవాదసామర్థ్యము లోక ప్రసిద్ధము. కాని, వీరికి ఆయుధప్రయోగమునం దెక్కుడు అభినివేశము గలదని, అట్కిన్సనుగారు చెలిపినవిషయము పలువురకు క్రొత్త గావచ్చును. వీరికి సైనికుని లక్షణము లున్నవని పలువు రెరుగరు. ప్రజల వాంఛలను సఫలపరచుటకన్నను, లా ఆర్డరుల పేర నిర్బంధములను విధించుటయందు వీరు చూపిన చొరవ కిదియే కారణమై యుండవచ్చును. లేని యెడల, లా ఆర్డరులకు వీరు విశిష్టార్థము గావించుట తలచుట కష్టము.

రాజ్యాంగసంస్కరణముల గూర్చి రీడింగు ప్రభువుగారు తొణకక, తొందరపడి ముందుకుబోసండుకు, అట్కిన్సనుగారు మెచ్చుకొనుట వింతగాదు. సర్వీసు ఉద్యోగుల యభిప్రాయమునకు వీరు అనుగుణ్యముగ మెలిగిరిని జెప్పవచ్చును. కాని, ప్రజలు వీరి పరిపాలనముపట్ల అసంతృప్తి జూపుటకును ఇదియే కారణ మయ్యెను. అసహాయోద్యమ మడుగంటుటకును, ప్రజల హృదయము సహకారము వంకకు మరిలినందులకును, రాజప్రతినిధిగారి అసమానప్రతిభయే కారణ మని, అట్కిన్సనుగారు మెచ్చుకొనుచున్నారు. కాని వీ రొకసంగటిని గ్రహించుటలేదు. అసహాయ కార్యక్రమము నిలిచిపోయినను, అసహాయదృష్టి తొలగిపోలేదు. ప్రస్తుత అశాంతికి గల నిజకారణములు దొలగిన గాని, ప్రజల దృక్పథము మారజాలదు. ప్రస్తుతస్థితి, ప్రజల చార్చల్యమునకు నిదర్శనము గావచ్చును గాని, హృదయపరివర్తనమునకు నిదర్శనము గాజాలదు. అధికార హృదయము మారినగాని, ప్రజల హృదయము మారదు. రీడింగు ప్రభువుగారును, నో బేసిల్ బ్లాక్టెబుగారును గల ఆర్థికస్థితిని చక్కబఱచిన విధమును అట్కిన్సనుగారు కొనియాడుచున్నారు.

కాని ప్రధానమగు వస్తువులు ఎక్సైజు కన్నును తొలగించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వము

వారికను పూనుకొనలేదు. మిల్లు లనేకములు మూలబడినవి. రాష్ట్రములు చెల్లింపవలసిన కప్పము లింకను తొలగలేదు. ఇట్టిస్థితి, భారతీయుల కే మాత్రము సంతృప్తికరము గాజాలదు. మిలిటరీ వ్యయమును తగ్గింపక ధైర్యముతో ప్రవర్తించినందులకు రీడింగు ప్రభువుగారు జనరల్ అట్కిన్సనుగారి అభినందనములకు పాత్రులయిరి. యుద్ధము లంతరించి, హిందూదేశమున కెట్టి యుద్ధ ప్రవము లేని సమయమున, మిలిటరీ బరువులను పెనుకటివలె నిలిపియుంచుట ఎంత విరుద్ధమో యూహించవచ్చును. అట్కిన్సను ప్రభువు లెంత సంతసిల్లినను, దేశాభివృద్ధి గోరువా రెవరును సంతృప్తి జెందజాలరు. బ్రిటీషు యుద్ధోగుల సహాయము లేనిది, హిందూదేశ మభివృద్ధిజెందదనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వారి హక్కులను కాపాడవలయు ననియు, అట్కిన్సనుగారు కోరుచున్నారు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు పెను దగ్గదరని ఎవరును భయపడనక్కరలేదు. కన్న ర్యేటివు, లిబరలు, లేబరుపక్ష మను భేదములేక, ఎల్లరును సర్వీసుల విషయమై అత్యంత శ్రద్ధ వహించుచునే యున్నారు.

వీరు సర్వీసుల క్షేమము నిమిత్తము చూపెడి శ్రద్ధలో శతాంశమయినను ప్రజాభిప్రాయము నెరవేర్చుపట్ల జూపిన యెడల, దేశ మీ సరికి క్రొత్తమార్గము ద్రొక్కెడిది. ఎప్పటికప్పుడు సర్వీసు యుద్ధోగులను సమాధానపరచుటతోనే సరిపోయెను. హోంరూలు ఆందోళనసమయమున సర్వీసుసభ్యులు కలుగజేసిన ఆటంకము సర్వజన విదితమే. వారి నెటులయినను సమాధానపరచుటకు, మాంటాగూగారు వేతనాభివృద్ధి మున్నగు సౌకర్యములను కలిగించిరి. కాని, ఇంతటితో లాయడుజార్జి ప్రభువులు సంతృప్తిజెందక, భావి స్వపరిపాలనమును సర్వీసులను ఉక్కుచట్టముపై నాధారపరుపవలయు నని, ఎలుగెత్తిచాటిరి. లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము వక్రత్వపు తలుకని కొందరు సమాధానము జెప్పజూచిరిగాని, తుద కదియే నిజమయ్యెను. లీ సర్వీసుకమిషను విచారణయు, తత్ఫలితమగు సర్వీసుచట్టమును, సర్వీసు ఉద్యోగుల కపారమగు సౌకర్యముల నొసగి, హిందూదేశముపై మితిమీరినభారమును మోపెను. ఇందుకు బర్క్లెహెడ్డు రీడింగు ప్రభువులు కారణభూతులు. ప్రజలు స్వపరిపాలనమిచ్చెదరని గంపెడతతో నెదురుజూచుచుండ, ఆవిషయమున నిరాశగలిగించుటయగాక, సర్వీసు ఉద్యోగుల వేతనాధిపత్యములను, అధికారములను హెచ్చుజేయుట జూడ, దేశ మెట్టి దుస్థితిలో నున్నదో గ్రహింపవచ్చును.

సర్వీసు ఉద్యోగుల త్యాగముల గూర్చి రీడింగు ప్రభువుగారు గంభీరోపన్యాసము నొసగి సంత మాత్రాన విశ్వాస ముదయింప జాలదు. సంస్కరణములకు పిమ్మట, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులకు కలిగిన నష్టముగాని, వారొనర్చిన ఘన త్యాగములు గాని, ఏమూలను గనుపింపవు. ప్రతిగవర్సరును, రాజప్రతినిధియు, ఇండియామంత్రియు సమయము దొరికినపుడెల్ల సర్వీసుల నూరక పొగడుట వలన, తాము లేనిది హిందూదేశపరిపాలనము జరుగదని వారు గర్వపడుటకు కారణ మేర్పడుచున్నది. భార

తీయుల కున్నతోద్యోగములను త్వరితముగ నిచ్చుట కాటంకము గలుగుచున్నది. ఇంతకన్నను తక్కువ జీతముల దీసికొని, రాత్రింబవలు విశేష సేవ జేయుచున్న భారతీయోద్యోగుల సంగతిని గూర్చి తలంచువా రయినను కనుపింపరు. ఎందరు దేశ ప్రముఖు లెట్టి గౌరవ పదవిని వాంఛింపక, దేశాభ్యుదయమునకై కృషి సలుపుచున్నారో, రీడింగు ప్రభువులు గమనించిరా? అట్టివారి నెవరును క్లాఫీంపకుండుటయ గాక, పాలకుల ఆగ్రహము మునకు వారు తరుచుగ గురియగు చుందురు. రీడింగు ప్రభువుగారు దేశమును విడుచులోపల, విందుప్రసంగము లింకను జరుగక మానవు. కాని, ప్రజ లిట్టిప్రసంగముల గాంచి భ్రమ జెందజాలరు. స్వపరిపాలనము లభించువరకు, సంతృప్తి జెందజాలరు.

జగదీశ చంద్రబోసు

జగదీశ చంద్రబోసుగారు డార్జిలింగులో నుపన్యసించుచు, వృక్షములకు జంతువులవలె సంపూర్ణమగు కండల, నరముల ఏర్పాటు గలదనియు, నరముల మూలమున వెలుపల జరిగెడి విషయములను గ్రహించుటకు వీలుగలదనియు, సూచించిరి. ఈ సత్యమును రుజువుచేయుటకు, జగదీశ చంద్రుడు సున్నితమగు నొకసాధనమును కనిపెట్టెను. వీరి ప్రసంగమునకు బెంగాలు గవర్నరుగారు హాజరయిరి. దీనికొరకు అమెరికాలో నాతురముతో నెదురుజూచుచున్నారు. చరాచర ప్రపంచమును గూర్చి ఇదివరకు చెలిసిన విషయములు విశేషముగ మార్పు జెందగలవు. జగదీశ చంద్రబోసుగారు రుజువుచేసిన సత్యమును వినిన వారెవరును, వృక్షములయెడ నికమీద నిర్ణయతో ప్రవర్తించజాలరు. జగదీశ చంద్రబోసుగారు, ప్రకృతి శాస్త్రమును పరుల విశ్వాసనమునకు గాక జీవపు మూలతత్వమును బయల్పరచుటకును, ప్రాణరక్షణకును వినియోగించిరి. హిందూదేశము ప్రకృతి శాస్త్రములద్వారా ప్రపంచమునకు జేసినమహాపకార మిదియే. గాంధీమహాత్ముడు ఆధ్యాత్మికశక్తిచే పశుబలమును జయించు సూత్రము నెటులబోధించెనో, జగదీశచంద్రబోసు ప్రాణశక్తి సృష్టియందంతటను నిడి నిబిడికృతమై యున్నదని బోధించిరి. జగదీశచంద్రబోసుగారు ప్రకృతిశాస్త్రముద్వారా దృష్టాంతపూర్వముగ నిరూపింపగలిగిన గొప్పసత్యమును, ప్రాచీనార్యులు చిరకాలముక్రిందటనే గానముజేసిరి. వేదములందు, ఉపనిషత్తులందు, పరమేశ్వరుడు సకల విశ్వమునందును అంతర్భూతుడై, అన్నియు తానయై పరగుచున్నాడని కంఠోక్తిగ చెలుపబడినది. సజీవము గానిపదార్థమే లేదని చెప్పవచ్చును. కొన్నిటియందు ప్రాణశక్తి నిద్రాణమైయుండవచ్చును. మరికొన్నిటియందు దీప్త ప్రవేగముతో చరింపుచుండవచ్చును. భూకంపము, అగ్నిపర్వతతోభము, మున్నగు అసాధారణ సమయములం దిట్టిసత్యము బాగుగ స్ఫురించును. దృశ్యప్రపంచమునందేగాక, అదృశ్య ప్రపంచమునందు గూడ జీవము నిండియున్నదని కనుగొనుట కాధారము లనేకములు గలవు. పాశ్చాత్య ప్రపంచముగూడ నిట్టి యాధారములను నిరాకరింపక, సత్యమును గ్రహించు

ఆంధ్ర సభలు

ఈనెల 22, 23, 24, 25 తేదీలందు బందరుపురమున జరుగును.

ఆంధ్రులెల్లరు విచ్చేయబ్రాధితులు

టకు కుతూహలము జూపుచున్నది. ప్రపంచమున కత్యంతనిగూఢము లగు సత్యములను వెల్లడిజేయు టకు, భారతావనియే వెనుక ముందుకువచ్చెను. పలువిధముల క్షీణగతి గాంచిన యీసమయమున గూడ, హిందూదేశము నూతనోపదేశమును గావించి, ఆధునిక ప్రపంచమును విస్మితము గావించుచు నే యున్నది. జగదీశ చంద్రబోసుగారి సిద్ధాంతము, బుద్ధిగోచరమని ఎంచిన పరిణామ సూత్రములను కరతలామలకము గావించుటకు బనికవచ్చు సని ఎంచెదము.

తాంబి: స్వరాజ్యపక్షము

తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్షమువారు తాంబి గారిచర్యను అసందేహముగ ఖండించి, స్వరాజ్యపక్షమువారెవరును ప్రభుత్వమువారొనగెడి యుద్ధోగములను స్వీకరింపగూడదని ఖండితముగ తీర్మానించి నందుల కెంతయు సంతసించెదము. ఇటులనే స్వరాజ్యపక్షమువారున్న ప్రాంతములందును మేల్కొని, తమ నిశ్చయమును వ్యక్తపరచుట యవసరము. కేలూరు ప్రభుత్వం దృక్పథము మరింత సందేహకారణ మయినది. నవంబరు 1-వ తేదీన, అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షము గూడి ఖండితమగతీర్మానము గావించి, సభ్యులకు నిశ్చయమగు మార్గము సూచించుచు నని యూహించితిమి. కాని, స్వరాజ్యపక్ష సామాన్య సభను నిలిపివైచినటుల దెలియుచున్నది. ఇందుకు బదులు కార్యనిర్వాహకసభమాత్రము జరుగు సని ప్రకటింపబడినది. కార్యనిర్వాహకులనిర్ణయమును ప్రశంసింపజాలము. ఇంత త్వరలో సామాన్యసభ జరుగుట, వ్యయప్రయాసలకు కారణమనుట సత్యమే యయినను, ప్రస్తుతము జనించిన అసాధారణ పరిస్థితులలో స్వరాజ్యపక్ష తీర్మానమువలన, అత్యంతలాభ ముండెడిది. నాగపురము నందు సంయుక్తరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారి సభ నవంబరు 1 వ తేదీన జరుగగలదు. వీరి నిర్ణయ మేలేరున నుండునో చూడవలయును. స్వరాజ్యపక్షము తన దార్శన్యమును వ్యక్తపరచవలసినసమయ మానన్న మయినది. స్టేటుకౌన్సిలుసభకు ఎన్నికలు త్వరలో జరుగ నున్నవి. స్వరాజ్యపక్షప్రతినిధు లీ ఎన్నికలలో తప్పక విజయము గాంచునటుల జూడ వలయును. సామ్రాజ్యశాసనసభకు గూడ, సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చుచో మరల ఎన్నికలు జరుగ వచ్చును. ఇప్పటికిని, స్వరాజ్యపక్షమునే ఓటరు లభిమానించుచున్నటుల కలకత్తాలో నిటీవల జరిగిన ఎన్నికలే నిదర్శనములు. స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వమున కిటీవల రాజీనామా నిచ్చిన డాక్టరు సత్రావార్దీగారి సోదరుల భ్యర్తులుగ నిలిచినను, స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థియగు మహబూబ్ హక్కుగారికే విజయము గలిగెను. స్వరాజ్యపక్ష విజయమున కింతవరకు వారవలంబింప నెంచిన నిరోధకార్యక్రమమే ముఖ్యకారణము. దానిని వదలుకొని మామూలు ఆందోళన పద్ధతిలోనికి దిగుచో, స్వరాజ్యపక్షపు వ్యక్తిత్వ ముడుగంటుట సహజము.

లోకరోన్ సమావేశము

లోకరోన్ సమావేశమునందు, అనుకూల మగు ఒడంబడిక గురించి సనియు, శశిమ తూర్పు సమస్యలు సోమ్యముగ పరిష్కరింపబడె సనియు

ప్రకటింపబడినది. పరస్పరాభినందనములు వెలువడినవి. కాని యిట్టి సంతోషవార్తలను మొదట బ్రహ్మాండముగ ప్రకటించుటయు పిమ్మట నవి నిస్సారము లగుటయు సామాన్యములగుట చే, మున్ముందుగ సంతసించవలనుపడదు. లోకరోన్ సమావేశమునందు జర్మనీని చులకన జేయలేదు. జర్మనీదేశము, బాల్టిక్కుల చేతులలో బడకుండ కాపాడుట ఇంగ్లండుకును ప్రాన్సుకునుగూడ అవసరమయ్యెను. పెద్ద యుద్ధవము ముందర, ఇతర విభేదములగూర్చి తగాదాపడుట కవకాశ ముండదు. కాని మూడునాలుగేదేశములు తమలో తాము ఒడంబడిక గావించుకొనినంత మాత్రమున, ప్రపంచశాంతి చేకూరునని తలంప వీలులేదు. కనడాలో జరిగిన స్వల్పజాతుల సమావేశమే యందుకు తార్కాణము. నానారాష్ట్రసంఘము స్వల్పజాతుల స్వాతంత్ర్యమును రక్షింపజాలదని ప్రతినిధులు పలువురు సూచించిరట. ఇందునుబట్టి ప్రపంచ పునర్నిర్మాణ మెంత కష్టసాధ్యమో యూహింపవచ్చును.

మహాత్ముని హితబోధ

లక్నో మ్యునిసిపలుసంఘమువారి విజ్ఞాపనకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, గాంధీమహాత్ముడిచ్చిన సలహాను మ్యునిసిపలుసభ్యులెల్లరును పరికించుట యుక్తము. లక్నోనగరమున రోడ్లు అసహ్యముగ నున్నటుల మహాత్మునకు దోచెను. వీనిని చక్కబరచుట ముఖ్యమని మహాత్ముడు మ్యునిసిపలు అధికారులను కోరుచున్నాడు. ఇందుకు, తమ యొద్ద డబ్బు లేదని మ్యునిసిపలుసంఘమువారు బదులుజెప్పవచ్చును. డబ్బులేనియెడల, మ్యునిసిపలు వైరైనుగారును పార, పలుగు దీసికొని కాంగ్రెసు వాలంటీరుల సహాయముతో రోడ్లను నడుచుటకయినను వీలుగునటుల బాగుజేయవలయు సని, గాంధీమహాత్ముడు ఖండితముగ దెలిపెను. ఇటుల స్పష్టముగ మందలించుట కొందరకు శక్త్యముగ దోప వచ్చును. కాని, మ్యునిసిపలునేవ కేవల తీర్మానముల గావించుటయందును, వాదప్రతివాదముల జరుపుటయందును, అధికసన్మానములను బడయుటయందును మాత్రమే గలదని ఎంచ జనదు. గాంధీమహాత్ముడు దెలిపినటుల, అవసరమగుచో పురపరిశుభ్రతకు స్వయముగ కష్టపడుటకు సయితము, మ్యునిసిపలు సభ్యులు సంసిద్ధత జూపవలయును. అట్టివారే, పురమునకు నిజనేవకు లని భావింపబడుదురు.

కర్రెసీ నోట్లు

కర్రెసీ నోట్లను విభాగించి సగము నోట్లను పంపుట యాచార మయినది. ఇందువలన, నోట్లు సురక్షితముగ నుండుటకు గూడ వీలు గలదు. సగము పోయినను, మిగిలిన సగభాగముచి జూపి సొమ్ము పుచ్చుకొనుటకు వీలుగలదు. అట్టియవకాశమును ప్రభుత్వమువారిపుడు తొలగింప నెంచిరి. సగమునోట్లకు సగముసొమ్ము మాత్రము యివ్వబడును

గాని, పూర్తిసొమ్ము యివ్వబడదు. ఇటుల మార్పు టకు తగినకారణము కనుపింపదు. ఈవ్యవహారము లను పరిశీలించుటకు తగిన సిబ్బంది లేదనుట సరియగుపేతువు గానేరదు. ప్రజల సౌఖ్యమును విచారించుట ముఖ్యము. అవసర మగుచో పాచ్చు సిబ్బంది నేర్పరుపవలయును. నూతననిబంధన 1927 సంవత్సరము ఏప్రిలునెల మొదటి తేదీ నుండియు అమలులోనికి వచ్చునని ప్రకటింపబడినది. ఆక్షేపణ లున్నయెడల 1926 సంవత్సరము మార్చినెలాఖరులోపుగ దెలుపవచ్చునని ప్రకటింపబడినది. దేశమునందు తీవ్రమగు అసమ్మతి వెలువడు సని తలచెదము.

ఆంధ్రమహిళాకాన్ఫరెన్సు

శ్రీమతి కాశీనాథుని రామాబాయమ్మగారధ్యక్షత వహించెదరు

(ఒకవిలేజి)

మచిలీపట్నం, ఆక్టోబరు 19:— ఆంధ్రమహిళా మహాసభ సన్మానసంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి నాధావర్ధుల సరస్వతమ్మగారు ప్రకటనార్థ మీదిగువ ప్రకటించిన సమాచార ముంపిరి:—

పైన వివరించిన కాన్ఫరెన్సు జరుపుటకు సన్నాహములు చేయబడుచున్నవి. వ్యవధి చాలనందున ఆహ్వానము లంపలేదు ఇదియే ఆహ్వానముగ పరిగణించి ఎల్ల ఆంధ్ర నారీమణులును మహాసభకు వచ్చి జయప్రసంగ సభ జరిగించుటకు పూనుకొన గోరుమన్నాను. శ్రీమతి కాశీనాథుని రామాబాయమ్మగారు మహాసభాధిపత్యము వహించెదరు. (తంరి)

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల

ప్రాతవిద్యార్థుల సమావేశము 25 తేదీ ఉదయం 7½ గంటలకు

దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుపంతులుగా రధ్యక్షత వహింతురు

బందరు ఆంధ్రజాతీయకళాశాల ప్రాతవిద్యార్థుల సమావేశ మీనెల 25 వ తేదీన, ఆంధ్రజాతీయకళాశాలయందు సమావేశమగును. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారాసభ కధ్యక్షతవహించుటకు దయతో సంగీకరించిరి. ఇతర గ్రామములనుండి వచ్చువారలకు వసతు లేర్పరచబడును. అట్టి వారందరును ముందుగా, పింగళి నాగేశ్వరరావుగారిచేర వ్రాయబ్రాధితులు సమావేశము 25 తేదీ ఉదయము సరిగా 7½ గంటలకు ప్రారంభమగును. కావున సోదరులందరను ఆహ్వాన పు దినముననే బందరు వచ్చుట సౌకర్యముగ నుండును.

వి. నాగేంద్రరావు

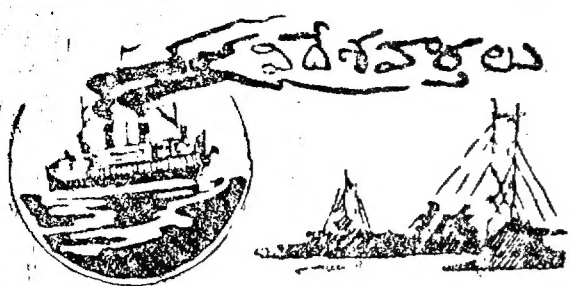
మో. కృష్ణమూర్తి.

ఆంధ్రసభలు-అస్పృశ్యతానివారకమహాసభ

ఈసభకు వేమూరి. రాంజీరావుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు గావనియు, శ్రీ. యస్. యం. వి. తిరుమలాచార్యులుగారు ఎన్నికొనబడినయియు మాకు దెలియవచ్చినది. ఈ మార్పును చదువరులు గమనింప బ్రాధితులు.

రేడింగు ప్రభిషదానము

సిమ్లా, ఆక్టోబరు 16:—సిమ్లాలో రిక్షాల రక్షణార్థమై ఇండ్లను కొట్టుటకు మ్యునిసిపల్ వారు పోషించేటట్లుయిన 10 డేల రూపాయలు నిచ్చెదనని రీడింగుప్రభిషదానము మ్యునిసిపాలిటీవారు కృతజ్ఞతతో సంగీకరించిరి. (అ. ప్రే.)

లోకార్నో సభ విజయము!

ప్రతినిధులయొక్క హామీ

లోకార్నో అక్టో 16:—బడంబడిక మహాసభ అందరకు ను అనుకూలముగ విజయముగాంచెననియే చెప్పవచ్చును. జర్మనీ ప్రతినిధులు తగాదాయున్న విషయములన్నిటిలోను సరిగాచిత్త శుద్ధితో వాదించి మిత్రహంపరిచూచనలను సమన్వయము జేసి కొన నుత్సాహముజూపిరని అందరకును ఒప్పుకొనిరి. ప్రంచిప్రతి నిధులుగూడ జర్మనీతో ప్రతిపత్తిని గుర్తుకొనుటకై వలయు సౌకర్యముల జేసి పరిష్కారమార్గమున చాలసహాయముజేసిరి. యం. బ్రయండుగారు అద్భుతముగ రాజనీతిజ్ఞులను వ్యక్తపరచిరి. సభలన్నిటియందును అగ్రతీత వహించిన చేంబర్లెనుగారు తమ కార్యకాళ్యముచేత బ్రతుకుముక్క ప్రతిష్ఠ నినుమడింపజేసిరి. ఆయన అనేకవిషయములందు బుద్ధివంతులైన జూపి విచక్షణతో బనిజేసి తీర్చుజేసిరి. ఆయన యనుసరణలందరను ఆయన నాయకత్వమును, గొనియాడిరి. ఇట్టి, బెట్టియం ప్రతినిధులును, పారెండు: జేకోస్లావేకియావిదేశాంగమంత్రులును మిరముగ నుండి, ఆటంకములను దొలగించు నూచనల విషయమున ఆను కూలముగ నుండి లొంగిపోవుచుండిరి.

ఆ మాదేశము లీ సంగిషత్రములను ప్రు పరచువిషయమున నెట్టియాందోళనయు లేదు. రీకు స్టాన పార్లమెంటు (జర్మనీ) ఒడంబడిక కంగీకరించునని నమ్మముగ భవిష్యత్తు చెలువబడి నది.

సభాంతహర్షము

లోకార్నో అక్టో 16:—సభాంతమునకు సభామందిర గవాక్షమువద్ద బ్రయండుగారును డాక్టరు ప్రెస్ట్యుగారును కలసికొనిరి. అప్పుడు క్రిందనున్న ప్రశ్నలలో హర్షము వెల్లి విరిసెను.

ప్రతినిధులందరను తమతమ బండ్లలో పోవునప్పుడు సంతోషము మిన్నునుట్టెను. డాక్టరు లూథరు డాక్టరు ప్రెస్ట్యుగారులు పోవునపుడు మరితె యెక్కువగనండెను.

కాని చేంబర్లెనుగారు వచ్చినప్పుడు గనుపరచిన సంగోషమునకు మేరకేసుండెను. ఆయన కెత్తొ ఒడంబడికపత్రమును పెద్దగ బట్టకొని బండిలో నెక్కిన. చేంబర్లెనుగారు మాట్లాడుచు నానాదేశాగతప్రతినిధులు సభాంతమునకు గావించబడిన హృదయసంభరితప్రకటనముల వివరాల నందులకు విచారమును దెచ్చిరి. డాక్టరు ప్రెస్ట్యు, యం. బ్రయండుగారు పత్రికపత్రికలు కావ్యముగ, మనసులో నాటుకొని యుండగలవు.

లోకార్నోయంతయు సంతోషమయ మయ్యెను. ప్రభుత్వధనము లన్నియును వెలిగింపబడెను. కొండవైపునున్న మెడోనాడో సాసోకుప్రదీప్తమును (పాక్ష) అను మాటతో ముందు దనరారుచు దేవప్రసాదముగ నుండెను.

విదేశమంత్రుల సంతకములు

విదేశమంత్రులందరను డిసెంబరులో లండనునందు సమావేశమై ఒడంబడికపత్రమునందు సంతకములు జేసెదనని తెలుపబడితి.

ప్రంచిప్రతికల సంతోషము

పారిసు, అక్టోబరు 16:—ఒక హావాసు ఏజెన్సీ వార్త యిట్లు చెల్పుచున్నది:—

లోకార్నోలో రాయబారములు త్వస్థిరముగ ముగిసి నందుల కిచ్చు పత్రికలు సంతోషమును చెల్పుచున్నవి.

మొదటినుండియును రాయబారములు సల్పుటలో అందరను ఐకవత్సయతో నుండి పరస్పరానుభూతితో నుండవలె నను భావము గల్గియుండుటవలన యూరోపునందు కాంతిస్థాపనకు ఇంతవహా ఫయత్నము సాధ్యమయ్యెనని పెట్టిటు పొరిసి యను, అనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఈనెలంబడిక కర్తవ్య జర్మనీకుదకు నెమ్మదిగ ఆల్బాను లోకయును నవలకొన్నట్లే యని ఫిగారో వ్రాయుచున్నది.

చేంబర్లెనుగారు పుట్టినరోజు

లోకార్నో, అక్టోబరు 16:—లోకార్నో, చేంబర్లెనుగారు పుట్టినరోజువండుగను పుష్పచయముతోను గీతనాదముల తోను నుత్సాహముతో జరుపుచుండ నేడువయము రూటరు ప్రతినిధి చేంబర్లెనుగారితో ముచ్చటపగా 'నాజీవిత్తులలో నీ పుట్టినరోజువండుగ చాల హాయిగ నున్నది.' అని చెప్పిరి. చేంబర్లెను దంపతులు హోటలు మెట్టుమీదినుండి డాబామీకి దిగునప్పటికి జనముసంతోష మింతింతని చెప్పటకు వీలు లేకుండెను. అచట ప్రతినిధులందరును, ఫోటో గ్రాఫరులు సినెమెటోగ్రాఫరులు నుండిరి. జాతీయగీతము బాండుమీద వాయిచిన పిదప లోకార్నో మేయరు చేంబర్లెనుగారి చిన్నపిల్లను అభినందించి చేంబర్లెను సతికి పుష్పచయము నొసంగెను. సభకు వచ్చిన ప్రతినిధులందరను చేంబర్లెనుగారియొడ తనతమ మనస్సంతోషముల చెప్పిరి. చేంబర్లెను దంపతులు ఆనంద భరితులైరి.

వేల్పుయువరాజు

స్వదేశము తిరిగి చేరిరి

అద్భుత స్వాగతము

లండను, అక్టోబరు 16:—దక్షిణాఫ్రికా, దక్షిణ అమెరికాలు తిరిగి వేల్పుయువరాజు 'రిచర్డు' ఓడమీద పోవునపుడు లో నేడు మధ్యాహ్నము దిగిరి. జల్లు కొంచెముబడుచుండెను. కేవలతయును పతాకమయముగ నుండి యుద్ధనావలనుండి నావికులు హార్ల ఛానసుల జేయుచుండిరి. ఓడవచ్చునరకి ఫిరంగులు శ్రేల్పుబడెను. యువరాజు ప్రత్యభివందనము జేయుచు కుక్కాయి నూసిరి. పోర్టునకు మేయరుగారు కార్నోకేసును పక్షమున స్వాగతప్రత్యు నర్పించుచు యువరాజు దక్షిణాఫ్రికా దక్షిణ అమెరికాలకు బోయినప్పుటవలన సామ్రాజ్య శృంఖలములు దిగియుననియు బ్రెటుతో నాదేశముల కెక్కుడు మిత్రభావము జేకూరుననియు చెప్పిరి.

యువరాజు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు తా నెక్కడకు బోయినను అందరును దయతో నుదారతతో సందిరి చెప్పిరి.

ర్షము జోరుగ కరియుచుండనే యువరాజు ఓడనండి దిగి లండను బోవుటకు రాయల ట్రెయినులో నెక్కిరి.

స్వాగతహర్ష మును జూచి యువరాజు పొంగిపోయెను. లండను పట్టణము యువరాజునకు స్వాగత మొసంగుట కై సిద్ధముగ నున్నది. పత్రికలన్నియు ఆయన ప్రయాణ వివరములను పూర్తిగ ప్రచురించెను.

ప్రస్తుతములో దిగునప్పటికే యువరాజు సోదరులు డ్యూక్ ఆఫ్ యార్కు, ప్రిన్సు హెన్రీ పోయి కలిసికొనిరి. లండనులో దిగగానే రాజును, రాణియు, మేరీరాణియు, ప్రిన్సు ఆల్బర్టు, కన్నాటు ప్రభువునున్న కుటుంబీకులును, కాచినెటు సభ్యులును రాజ్యాంగ వేత్తలను వచ్చి అడ్డుకొని స్వాగత మొసంగిరి. యువరాజు వెస్ట్మిన్స్టర్ దుర్గంలో నుండెను. రాజకూర్పు సంతోషముతో గనెను. రాణి ముద్దు పెట్టుకొనెను. అంతయును హామయముగ నుండెను.

బకింగాము సౌధమువద్ద జనము యిసుకవేసిన రాలకుండిరి. అందరును "యువరాజు యేదే" యనువారలే. రాజును యువరాజును తలమీది బోపిడిని అందరకును సలామల జేయుచుండిరి.

రాజుగారు ప్రజలకు సందేశమును చెల్పుచు యువరాజు యీసారి తిరిగివచ్చుటతో ఆరేండ్లక్రింద స్వతంత్ర రాజ్యములకు బూసిన పయనము పూర్తియైనది చెప్పిరి.

"ఆదేశములందు ఆయన లక్షలకొలదిమందిని జూచెను. భగవంతు డాయనకు రక్షణనొసంగి ప్రపంచమును తిరిగి వచ్చునట్లు జేసినందులకు మాతోబాటు వారందరును ఆయనకు వందనము లాచరించెదరు గాక!"

ఇంజనీరింగు బహుమానము.

లండను, అక్టో 16:—ఇంజనీరింగు విషయమునగూర్చి మంచివిద్యాసమును వ్రాసినందుకుల బొంబాయిలో యన్. ఏ. బంట్లెంగారికి తెల్లర్లు స్వర్ణపుతకమును, ఇండియన్ ప్రెమియమును సివిలు ఇంజనీరుల సంఘమువారు బహూకరించిరి.

భారత సైన్యము

భారత శాసనసభలగూర్చి ఒక నేనాని

అభిప్రాయములు

లండను, అక్టో 17:—కాన్సిల్స్ కంపెనీవారు జెనరలు చెమ్పు ఒక కాక్సుగారి స్వీయచరిత్రను ప్రచురించుచున్నారు. అందు ఆయన యుద్ధానంతరము భారత సైన్యముయొక్క దృష్టి పథమునందు మార్పు గల్గెనని గట్టిగ జెప్పెను. దానిపై వొక వ్యక్తి పాలించు రోజులు పోయినవి. సామ్రాజ్యవనరులు తెలియకపోవుటవలన, సానుభూతి లేకయు, భేదభావముతో నుండునట్లు అభిప్రాయ మేర్పడినది. గత ముప్పది సంవత్సరములలోనే ఇండియాలో పార్లమెంటులున్న యెడల మహా సంగ్రామమున పోట్లాడుటకు కావలసిన మహా సైన్యములలో కొంత భాగము మాత్ర ముండెడిది. మూతన సంస్కరణములు ప్రారంభమైనప్పటినుండియును శాసన సభలయందలి ప్రజా ప్రతినిధులు తమ యిష్టము వచ్చినట్లుల గిగ్గ రాచ నిచ్చినయెడల తమ సైన్యము భారతదేశమున కావలసిన పని జేయనీయ మను భావమును చెల్పుచుండిరి.

మనంతట మనము వదలిపోయిన తరువాత భారతదేశ మిష్టబడి ఒప్పుకొన్న గాని మన అధికారముక్రింద వొక సైన్యము నుంచుకొనజాలమని ఆయన చెల్పుచున్నాడు. భారతదేశము సామ్రాజ్యమునందు చాల వత్సరము లుండుగాకయని ఆయన భగవంతుని ప్రార్థించెను. కాని స్వరాజ్య పక్షమువారు అవసరము గల్గి సివిలు వ్యవహారములందుగాని మిలిటరీ వ్యవహారములందుగాని మన యిష్టప్రకారము నడచుకొందురని యనుకొన్న యెడల మోసబోవుటయే యగును.

బొగ్గు విచారణ సంఘము

ఎక్కువబొగ్గు త్రవ్వబెట్లు?

లండను, అక్టోబరు 16:—బొగ్గు విచారణ సంఘము అక్టోబరు 27వరకును విచారణ నాపివేసెను. హెర్బర్ట్ స్పీకుగారుగ వర్చుగారిని బాగా విచారించిరి. క్రొత్తక్రొత్త యంత్రముల నుపయోగించిన దప్ప బొగ్గు యెక్కువత్రవ్వట గావని గవర్నరుగారొప్పుకొనిరి. గ్రేటుబ్రిటన్ లో మన వ్యవసాయాన్నిక్కడు 1788 హెండ్లడు చెయిటుల బొగ్గును త్రవ్వకల్లునున్నట్లు ఆయన చెల్పెను. ఖర్చులన్నియును మృతజనులు దైత్యుల శత్రువులు పనివారల కిచ్చు కు లీలను మించిపోయెనని గవర్నరుగారంగీరించిరి.

మంచిమంచి పనిజేయు యంత్రములను ప్రవేశపెట్టుట వలన యెక్కువబొగ్గు త్రవ్వ విషయమునుగూర్చి సర్ విలియం ఓవర్లెడ్జి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆ విషయమున బాగా పనిజేయవచ్చునని ఆశీర్వాదని గవర్నరుగారొప్పుకొనిరి.

ఇవాను వియెయ్యుగారు యజమాను లీవిషయమై ఆలోచించుచున్నారని చెప్పిరి.

స్పీకుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 'మిమ్ములను మేమెరిగిన నాటినుండియు ఈ ఆలోచనయే జేయుచున్నాడు' అనెను

వియెయ్యుగారు మరల ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యజమానులు యంత్రముల సంఖ్య నెక్కువజేసిరి చెప్పిరి.

స్టాడి చెప్పితే జరిమానా

సర్ కానండాయలు అనమ్మతి

లండను, అక్టో 17:—అడ్వక్టునును చెప్పెదనని పోలీసు కోర్టులో ఒప్పుకొన్నందుకు ఫ్రాంసిసు ర్గరనును అనుపేరుగ 'ఎట్టెల్స్' అనే సోదికత్తై 10 పౌనుల జరిమానాయు రిగి స్పీలు ఖర్చుల నిన్నునట్లును తీర్పు జెప్పబడెను. ఈ సోదికత్తై ఇందరుపోలీసువారలకు చిన్నట్లలకు నిరకలది చెప్పు సోదికత్తైలను జెప్పెనని ప్రాసిక్యూషను స్టీడరుజెప్పెను. ఒక డిటెక్టివు ఇనెప్పెర్లను క్రాసుపరీక్ష జేయగా మద్రాసు యెప్పుడును ప్రకటింపలేదని చెప్పెను. మద్రాసుచెప్పెనమాట నిజమేనని యెప్పుకొనెను. ఆమె స్టీడరువ రిచు బజర్లలోను, ఇండ్లలోను, పెంట్లలో బహిరంగముగను యంతవట్టును భవిష్యత్తు చెప్పించుకొనుచుండ ఈ సందర్భమున ఆమె నేందుకు ప్రాసిక్యూటు జేసిరో దెలిసికొనుట కష్టముగ నున్నదని చెప్పిరి.

సర్ కానండాయలు పత్రికలకు వ్రాయుచు మంత్రకత్తైలను సోదికత్తైలను ప్రాసిక్యూటుజేసి హింసించుట నాపివేయవలెననియు, వారికి విధింపు జరిమిసాను దొమ్మి హింసజేసిన వారికి విధించువానికన్న యెక్కువగ నుండెననియు చెప్పిరి. ఈలేఖను ప్రాసిక్యూషను పక్షమువారు దాఖలుజేసిరి.

అనంతపురమండల ఆదిమాండ్రమహాజనసభ

ఈనెల 18-వ తేదిన ధర్మరమున గూడుట

“శివశ్రేష్ఠి” మా. వెం. భాగ్యరత్నవర్మగారి
అధ్యక్షోపన్యాసము

“శివశ్రేష్ఠి” మా. వెం. భాగ్యరత్నవర్మగారి అధ్యక్షోపన్యాసమునం దీక్రిందిభాగాములు ముద్రితములు.

ఇతిహాసములు

ఆర్యులు (తివిష్టపము (తిబ్బెత్తు) లేక ఉత్తర ప్రవభూ భాగములలో నివసించి దినదినము ప్రజాభావశక్తియు కలిగి, ఉండుటకు స్థలము, దినటకు అన్నసామగ్రి భారత ప్రభుత్వ వివిధప్రాంతముల కేగ జొచ్చిరి. యూరపుభాగములకు పోయిన ఆర్యులు, ట్యూటన్, కెబ్బిక్, స్లాబ్, ఇటాలిక్, హాలిక్ అను నామములు గలవారై యున్నారు. ఆర్యభాగము నకు వచ్చినవారు పారశీకార్యులనియు, ఇక హిమాలయపర్వత కనుమలగుండా హిందూదేశమున కేతెంచిన వారు హిందూర్యులనియు పేర్కొనబడుచున్నారు. వీరు ఒకేసారి. ఈదేశము నకు వచ్చినట్లు లేదు. కాలానుకూలముగ అప్పుడప్పుడు మూడు పర్యాయములు తేడోవతండములుగా వచ్చి ప్రభవపర్యాయమువచ్చిన వారిలో రెండవసారి వచ్చినవారును, రెండవపర్యాయము వచ్చినవారిలో మూడవసారి వచ్చినవారును యుద్ధములు నలిపి ఓడిపోయిన వారిని నీచభావముతో జూచుచు అట్టె యాచార్యవనహారదులను యేర్పరచుకొనినట్లు చరిత్రకారులు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

మొదటివారును, రెండవవారును ఈదేశమునకెప్పుడు వచ్చినారో, యేకాలమున స్థిరపడినారో, యెట్లెక్కిభవించి నారో యిద మిత్తమని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు గాని మూడవ పర్యాయము వీరు వచ్చుకాలమున ఈదేశప్రజలు, వారికన్న నాగరికులుగా నుండిరి. వారికి గోవులు, ఆశ్వములు, రథములు ఉండెను. వారు వానినిసూర్యద్యోములుగలనగరములలోనుంచిరి. వారి కనేకదుర్గములు గలవు. బయళ్ళమీదను కొండలమీదను సాత్తును, బంగారమును గలిగి భాగ్యవంతులుగా నుండి రచేగాక భూమినుండి యినుమును దీసి వివిధకరముల పనిముట్లు ఆయుధములుచేసి బహునిపుత్రులతో యుద్ధములు చేయుచున్నట్లు, ఋగ్వేదాదిగ్రంథములనుండి తెలియుచున్నది.

పరదేశములనుండి బ్రతుకవచ్చిన ఆర్యులనబడువారు దేశీయులతో ఆరువందలసంవత్సరములవరకు, పోరు సలిపినట్లు గలదు. మొట్ట మొదట వీ రతి సారవంతములగు సింధు గంగానదీ ప్రాంతములు నశము చేసికొనినప్పుడు భయానకయుద్ధములు జరిగి క్రమేణ హిమాలయపర్వతమునుండి, వింధ్యపర్వతములవరకు నున్న భూభాగము నాక్రమించి అనార్యులనబడు దేశీయులను కొండలలోనికి, అడవులలోనికి తరచుగొట్టిరి.

అట్లు తరచుబడిన ఆదిమనివాసులుండు కీకట (గయా) ప్రదేశం, పుండ్రాది గంగాప్రాంతప్రదేశములు, వింధ్యకు దక్షిణమునం దుండిన)దేశములు నార్యనివాసార్థములుకావని; బోధాయనాదులు వక్కాణించుటయేకాక యచటికేగిన యార్యుడ ప్రాయశ్చిత్తార్హదనికూడ నుడివిరి. ఆనియమ మిపుడు పాటించబడినచో దక్షిణమున బ్రాహ్మణులొకరైన గలరాయనితోమను. ప్రాయశ్చిత్తార్హ మని నిర్ణయించిన, కీకటదేశములో “గయా” ప్రదేశమును, పుండ్రదేశములో “గంగా ద్వారకా” పుణ్యక్షేత్రములు గలవు. హిందువుల పితృదేవతలు తరించుటకును, జన్మతరించుటకుగూడ ప్రైప్రదేశములు సేవ్యము లగుచున్నవి.

దక్షిణభూమి పాపభూమియనియు, ఉత్తరదేశము పుణ్యభూమి, దేవభూమి అర్వాచరమనియు సంస్కృతకవులు గ్రంథములయందు వ్రాసికొనిరి. అతిప్రాచీనగ్రంథముగు ఋగ్వేదములో 1, 58, 972 పదములు గలవని చెప్పుదురు. వానిలో ఆర్యశబ్దము 88 సార్లును, దమ్యశబ్దము 70 సార్లును దానశబ్దము 39 సార్లును ప్రయోగింపబడియుండె ననియు, ఇయ్యవి జాతిపదముగ ప్రయోగింపబడి యుండలేదనియు వేదవిమర్శకులు వక్కాణించుచున్నారు. పురాణములయందును, ఇతిహాసములయందును, గొన్ని మహాకావ్యములయందును దేశీయులు అనార్యులనియు, రాక్షసులనియు, దనుజులనియు, వానరులనియు, స్పృతులయందు, ద్రావిడులనియు, శూద్రులనియు పేర్కొనబడిరి.

జాతివైషమ్యములచే, రాజ్యకాంక్షచే మరియు పూజావిధానముచే సంభవించిన భేదములచేతనే, ఈ ఆర్యానార్యశబ్దములు పుట్టినవిగాని జాతిభేదముచేగాని, అనాగరిక భేదముచేగాని పుట్టినవి కావు. ఆర్యులెట్టి నాగరికులుగ నుండిరో, అనార్యులుకూడ నట్టి నాగరికులుగానే యుండిరి. అవతులు, అన్యవ్రతులు, ఆయుజ్యులు, అబ్రహ్మలు అనియులన దమ్యులు ఋగ్వేదములో పలుచోట్ల వర్ణింపబడిరి.

ఇంద్రాగ్నులను బూశించువారుగను యజ్ఞకర్తలను చేయువారుగను ఆర్యులు వర్ణింపబడిరి. దమ్యులు కర్మనాశకులని నిరుక్తుముగ పేర్కొనబడిరి. కర్మయుక్తు లార్యులనియు, కర్మహీనులు దమ్యులనియు స్పష్టముగ బోధపడగలదు. అనగా వారికిని వీరికిని పూజావిధానములు భిన్నములని తెలుపునేగాని యార్యజాతులవారికంటె దమ్యులు భిన్న జాతులవారని తెలుపు శబ్దప్రయోగములు ఎందును గానరావు.

ఈకడపటి ఆర్యదశము పారశీకార్యమతగురువులతో బాటు పరశురాముని ఆధిపత్యమున బలమైన సేనలతో ఇరువదియొక్కసార్లులు ఘోరమైన యుద్ధములు గావించి అనేక దమ్యులను చెండాడి ప్రాచీనక్షత్రియుల బలమును కొంతతగ్గించిరి. ఆకాలమునుండి ఆర్యులప్రభ వికాసమొంది బ్రాహ్మణాధికృత పూర్వముగా సాగుచు అనార్యులను అమాచు నిరంకుశముగ పాలనజేయ మొదలిడిరి.

శ్రీరామచంద్రులవారు బ్రాహ్మణులచేతి కీలుజొమ్మయై రాజ్యము నేలుచుండిరి. అనార్యుడు తపస్సుచేయుచున్నందున, బ్రాహ్మణునికొడుకు చనిపోయినాడను నెపమున కేంబుకబురీతల నటికించబడెను. ఆకాలమున ఈశ్వరుని ధ్యానించుటకుగూడ అనార్యులకు హక్కులేకున్నట్లు తోచుచున్నది. అట్టి రామరాజ్యము కోరువారు బ్రాహ్మణులేగాని అనార్యులు గారనదగును.

శూద్రునితో బ్రాహ్మణి చేసే వ్యభిచారమును వారు మిక్కిలి గొప్పదోషముగా నెంచిరి. దీనికి ముఖ్యకారణములు:

1. శూద్రులు, స్వదేశముకొరకు ఆర్యులను హింసజెట్టిన అనార్యులలోనివారే యగుట.

2. శూద్రులప్పటికి, ఇంకను ఆర్యులనుమమ్ములు పూర్తిగా కాకపోవుట.

3. ఆర్యులు శూద్రులను ఇంకా శత్రుకోటిలోనివారినిగానే యెంచుట.

అయియున్నదని స్పృతులను పరికిలనతో చదివినప్పుడు గోచరింపగలదు. ఆర్యులను నేపించి కేరణుజొచ్చి యుండకపోవుటచే అట్టి అనార్యులను, అస్పృశ్యులుగాను, పంచమముగాను మనుస్మృతి ఆనంతరము పేరిడిరి. కాశ్మీరమాత్రము పంచమయను నామంబిటు మనుస్మృతిలో పంచమవర్ణము లేదనుటయే ప్రబల నిదర్శనము. మరియుపర్వమానకాలమున బ్రాహ్మ్యశ్రీకి శూద్రునివలన గలిగిన సంతానము చండాలరుగా నుండుటయే ముఖ్యనిదర్శనము.

ఏడుకోట్ల అస్పృశ్యులనబడువా రెవరు

ఆర్యులు, శూద్రుల సహాయమునలన బలమైన జాతివారై, అనార్యజాతిని, అనేకవిధముల దినదినము క్షీణదశకు చేసెరి. తమవారగు శూద్రులకూడ ప్రైవారిధైర్యముతో పీడింపసాగిరి. ద్విజులకు లొంగిన వారిని శూద్రులుగను, లొంగనివారిని కొన్ని కట్టు దిట్టములకు లోబరచి పగతురుగాను భావించమొదలిడిరి. ఊరిలో కాపురమునుండకుండునట్లుచేసిరి. ద్విజుల నియములను విరుద్ధముగా నడుచుకొనిన తమ చాతుర్వర్ణములవారిని సంఘబహిష్కారము చేయగా వారు ఊరిటైలు వెడలిపోయి బసలేర్పరచుకొనిన అనార్యుల కేరణుజొచ్చి కాపురము చేయసాగిరి.

ప్రతిపక్షులను ఆర్యులచే బహిష్కృతులైన స్త్రీలను, పురుషులను, పరోపకారబుద్ధితో, అనార్యులు ఆశ్రయమిచ్చినందులకు, ఆర్యులు అనార్యులయందు అధికద్వేషభావము గలవారై అనార్యులను అస్పృశ్యులుగా నిర్ణయించి చండాలాది నీచ

నామములు సగటున అంటగట్టివారియున్నదిని, బ్రాహ్మ్యశ్రీ శూద్రునితో జేసిన వ్యభిచారదోషమునకు ముడిపెట్టి తమకుతాము నాగరిక ప్రపంచమున తలవంపులు జెచ్చిపెట్టుకొనిరి.

ఏది యెట్లున్నను ప్రతిసంఘములో సన్మార్గులును దుర్మార్గులును మండుట సహజము. కొట్లసంఖ్యగల అనార్యజాతీయసంఘమున శత్రుపక్షదుర్మార్గులు కొందరుచేరిన చేరియుండవచ్చును. అంతమాత్రమున సగటున అందరు దుర్మార్గులని, అస్పృశ్యులని చెప్పుటకు జాతిద్వేషము తప్ప మరేమియు కారామగుపడదు. భరతఖండము పతివ్రతలకు పుట్టినిట్టు. అరుంధతి, సీత, దమయంతి మొదలగు సతీమతల్లు లిచట బుట్టిరి. అందు బ్రాహ్మ్యశ్రీ లత్యంతనియమబద్ధురాలాడు. అట్టి బ్రాహ్మణస్త్రీలు శూద్రులతో గూడుటవల్ల నేనా, ఈఅస్పృశ్యత జాతియేర్పడినది.

జనసంఖ్యలో వృద్ధివొందిన నేటి హిందూదేశములో బ్రాహ్మణులు రమారమి కోటిమంది; అంధభాగము స్త్రీలు. ఈ స్త్రీలయొక్క ప్రాచీనలలో నెందరు చెడుటచే, మిగిలిన ఏడుకోట్ల అస్పృశ్యులు కలిగిరి. ఇది యే ప్రమాణములచేతను సాధించ వలసపడదు. అట్లు సాధించగల బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణులమని చెప్పుటయే సిగ్గుకరముగా నుండకతప్పదు.

చండాలరు ఎవరు?

సత్యం నాస్తి తపోనాస్తి నాస్తి చేందియనిగ్రహాః సర్వభూతాయనాస్తి ఏతి చండాలలక్షణాః॥

అసత్యము పలుకుట, భగవద్భావములేకపోవుట, ఇంద్రియనిగ్రహము లేకపోవుట, అభిలషాతములందు దయా రహితముగాయుండుట ఇవి చండాలలక్షణములు.

అసత్యం పక్షపాతంన నిర్మలాత్మంచ వంచకః॥

జ్ఞానద్రోహి శ్రుతిద్రోహి ఏతి చండాలలక్షణాః॥

అన్యతపక్షపాతము నిర్మలమగు పాపస్ఫుగలవారిని పంచించుట, జ్ఞానులకు ద్రోహముచేయుట, వేదమునకు విరోధముగా సంచరించుట, ఇవి చండాలలక్షణములు. ఇట్టి లక్షణములు గలవారిని నిజమైన చండాలరుని తలంచవలయునని పై ఆర్యవచనములే బోధించుచున్నవి.

గ్రామచండాలరు ఎవరు?

శ్లో॥ రజక శ్చర్మకారశ్చ నటో బురుడ ఏవచ కైవరమేద భిల్లాశ్చ స్వర్ణకారశ్చ సాచికః తక్షక స్త్రీలయంత్రీచ నూనశ్చక్రి తథాన్యకే నాపితః కారుకశ్చైవ షోడశై లేజనంగమాః.

గ్రామచండాలా ఇత్యర్థః

తా॥ (1) అసహ్యకరవస్త్రములచే చాకలి, (2) గొడ్డుచర్మములతో మెలగుటచే చర్మకారుడు, (3) దేవాలయాది పవిత్ర స్థలములయందు ధనమును స్వీకరించి నాట్యమాడుటచే నటుడు, (4) మద్యమాంసముల విస్తాగము భుజించుటచే దొమ్మరి (5) మత్స్యములను జంపుటయే వృత్తి గల వాడగుటచే పల్లెవాడు (6) సదా వేణువుల చీల్చుటచే మేడరి, (7) జంతుహింసకుడగుట భిల్లాడు. (8) జనులను కనుగొని బంగారు సహసారింపవా డగుటచే కసారి, (9) ప్రజలనుండి ధనమును స్వీకరించి దుస్తులగుట్టునపుడు గుడ్డ నపహరించు స్వభావము కలవాడగుటచే దర్జీ (10) ఎప్పుడూ వృక్షము లీతని కారణమున నశంబడుచుండుటచే వడంగి, (11) పవిత్రమగు తిలధ్యానములను భేదించుటచే తిలఘాతకుడు (12) జంతుహింసకు డగుటచే కటికవాడు (13) పవిత్రమగు మట్టిని గాలువాడగుటచే కుమ్మరి (14) అపవిత్రము కల్లును విక్రయించువా డగుటచే నీడిగ, (15) కేశములను ఖండించువా డగుటచే మంగలి, (16) లోహముల గాలువా డగుటచే కమ్మరి.

ఈపదునారుగురు చండాలత్వము నొంది, గ్రామచండాలరుగా హేమాద్రియే తన చితర్పర్ణ చింతామణిలో నుడివియున్నాడు. (హేమాద్రి వ్రాసిన షోడశవిధచండాలరుయొక్క పనిముట్టుల వప్పుడు కూడ వివరాదని కూడ నియమును కలదు.) కాని యాపస్తంబుడు నుడివిన చండాలాడు ప్రైషోడశవిధ చండాలరులోనివాడు కాదని తలంతురు. ప్రైషోడశవిధ చండాలరులే దర్మసస్పర్శ నాదులందు నిష్ఠులైనచో నువద్విజులనబడువారు పృథ్విని వదలి ఆకాశాన నిల్లు గట్టుకొనవలసియుండురు. చండాల శబ్దము దూషణక్రింద నుపయోగించుపదము కాని ప్రత్యేకజాతి వాచకముగాదు.

బ్రాహ్మణులకు, సగోత్రముగల కన్యయందు పుట్టిన పిల్లవారైనను మరియు పెద్దభావ్యును అగౌరవించి వేరువర్ణము నందు పుట్టిన ద్వితీయ భార్యతో నైదిక కర్మలను ఆచరించు బ్రాహ్మణులు, ఇట్లే అనేక తపస్వకార్యములు చేసినవారును

నిష్కర్షణయోగమున పుట్టినవారను పరపితము గావించువా రును చండాలురని పృథులు చెప్పుచున్నవి

ఇదివరకు మాత్రం (పంచము) లనబడు నిమిషములు, వైజా పురిషాని పాదశబ్ద చండాలురని అన్నపాదములు భుజించుట తప్పగా నెంచి నిషేధించు నాచారము నిష్కర్షణిని గలదు.

ఋగ్వేదమునందు బ్రహ్మ, త్రిమిత్య, వైశ్య, శూద్రులు గాక గొల్ల, మంగలి, వడంగి, సాలె, మొదలగు సంతర్జాతుల వారి పేరులున్నవి. ఆపస్తంబునికాలమునకు శూద్రు లనగా గొల్ల మంగలియే! ఆపస్తంబునివాడు చండాలు డనగా బ్రాహ్మణి యందు మంగలికి గాని, గొల్లకుగాని పుట్టిన ప్రతిలోమజాతి యుడు "కటికవాడైన" * కావచ్చును. లేక చర్యకారుడైన కావచ్చునని కలదు. కాని నేడు నిష్కర్షణముగ ఆధారము లేక బలాత్కారముగ చండాలురని తలంచి పిడించబడు "మాలలు" ఇతిహాస, శాస్త్రావలోకనములను, పండితప్రకాండల శోధనాధి చర్యలను, చండాలురు కారని స్పష్టమైనది. పేరస్పృశ్యులు అవామ్యులు అనుభావ మానాటికి కలుగలేదని విదితము.

తైత్తిరీయబ్రాహ్మణమునందు కథాధికవృత్తులుగ జను లున్నారు గాని "చండాలుడు" మాత్రమేకక్కడే!

"అటః చండాం ఏతైః ప్రతిలోమతః నిరస్యతే" తక్కిన వారికి స్వర్గాదియోగ్యత్వము సిద్ధించుచున్నది గాని ప్రతిలోమజాతులలో చండాలు డొక్కడే నిరస్తుడగుచున్నాడు (తులూక)

ఆర్యావర్తమునందు జారిణి యగు బ్రాహ్మణికి మంగలికి బుట్టి యార్యులచే బహిష్కరింపబడి చండాంసంజ్ఞనొంది దక్షిణమునకు వలసవచ్చిన మతంగుడు. అతని సంతతియే మతంగులన బడు మాదిగలు మాంగులు, చమారులు, ఛోరులు, అని చెప్ప బడుచున్నారు.

జనాభా లెక్కల వౌత్సన మాదిగలు ౧౩,౦౦,౦౦౦ మాంగులు ౧౨,౫౦,౦౦౦ చమారులు, ౧౧,౧౦,౩౨,౦౦౦ ఛోరులు, ౧౦,౦౨,౫౦౦ జనసంఖ్య గలిగియున్నారు. నిజముగ పిరందరును బహిష్కృతుడైన మతంగసంతాను లని చెప్పటకు పిలులేదు. ఏ కొద్దిమందియో యుండిన యుండవచ్చును.

మతంగ సంతతిలోని స్త్రీరత్నమే "మాతంగి" ఆమె కాళిదాసానికి నిష్టదైతము. మంత్రోపాసకులకు కలదేవత.

ఆర్యావర్తసంపర్కజాతులే వ్యాపారులును, నిశ్చయ్యులు రాజులును మహాపద్మము మొదలగువారు. వీరి లిల్లులు అనార్యులు, తండ్రులు ఆర్యులు. ఇక తండ్రి అనార్యుడు తల్లి ద్విజరాజైనందుననే అధికము గల ఆర్యులకు వెగటుగా తోచి బుష్పిత్యము బొందినను మతంగుని సంఘమునుండి బహిష్కృతునిగా జేసిరి. ఈమాతంగజాత్యునిపురుషుండగు మతంగుడు మిశ్రజాతియులగు ప్రియంవదాది గంధర్వులతోడను వా నరనాయకుండగు వాణితోడను పోరాడి సర్వజాతిబహిష్కృతు డైనటుల రామాణాది గ్రంథములవలన తెలియుచున్నది.

మహాభారతయుద్ధములకు సంకరసంతానదోషమే కారణము. ఆపస్తంబువాడు చండాం దర్శన స్వర్ణములను నిశ్చయించినను ఇటీవల స్ఫుటికరలచే చండాలుడుగా నెన్నబడిన మంగలి వండిన యన్నమును, వైశ్యదేవమున కుపయోగించుటకు నిర్ణయించిరి.

మా! చండాలోపస్పర్శనే సంభాషయాం దర్శనేచ దోషః. తా! చండాలుని తాకినను వానితో మాటలాడినను వానిని జూచినను దోషము కలుగును.

తత్పాపియశ్చిత్తము! అవగాహన మహా ముపస్పర్శనే! సంభాషయాం బ్రాహ్మణసంభాష! దర్శనేచ శ్చోతి హం దర్శనమితి!

దానికి ప్రాయశ్చిత్త మేమనగా!

చండాలుని తాకిన స్నానము చేయవలయును. మాటలాడిన బ్రాహ్మణునితో మాటలాడవలయును. చూచిన నక్షత్రములను జూడవలయును.

* చండాంజాతి:— వసిష్ఠపుత్రులు కేపించగా త్రిశంకుపు ఈ చండాంజాతిని ధరించెను.

"..... రాజా చండాంజాతం గతః నీలవస్త్రధారణో నీలః చిత్రి మాత్యునరేపనం ఆయుషాభరణో భవత్ ||

(రాజా చండాంజాతయేను. వల్లబడ్డ నీలవస్త్రము ధరించి వాడు; అతని వెండ్రుకలు గద్దప్రములై పొట్టివాడాయెను. అతడు కటికవాడాయెను. శృగానమాల్యములు అనులేపములు ధరించెను. ఇనుప సాములు పెట్టుకొనెను.)

అని రామాణము చండాంజాతిని వర్ణించెను.

ఇది యనుషాసనుయముననే యని ప్రక్రమ విధానముచే మాహింపబడుచున్నది లేకుండిన నింతటి కఠిన నిబంధనల నేర్పరచిన యాపస్తంబుడు, వైశ్యదేవవిధి, శృపాకు నకు అన్నమినుట విధియనియు, వానికి అన్నమిని పిమ్మటనే బ్రాహ్మణుడు భుజింపాలె ననియు నియమము చేసియుండడు.

అగ్నిబుష్పిబహిష్కృతులగు మతంగులకును అనార్యులనబడు మాలలకును అధికభేదముగలదు. (అనగా ఒకబ్రాహ్మణునికి మాలవానికి నెంత భేదముగా నెంచబడుచున్నదో, ఒక మాలవానికి మాదిగవానికి అంతభేదముగా నెంచబడుట గలదు.) విద్వాంసులగు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేషులలో నిదివరకు పోవని జాతిభేదములు, పామరజాతుల మాల, మాదిగలలో పోవలయు ననుటకు కాలపరిమితియు, హిందూమహాజనుల హృదయపరివర్తనయు, పాలకుల ఘనమైన సహాయ మత్యంతా వసరమై యున్నది.

అద్యార్ద్రతలగు మాలలకును, మాతంగులకును మాదిగలకును, కొంతయవార్త సంబంధము గల్గియుండుటచే, "కిలాయగమను జాలనబడు" లంకాద్వీపవాసులు దమజ సంతతివారల కోయ, చెంచు, సకరాదులనలె నార్కేతర దేవతల నారాధించక హిందువులారాధించు రామకృష్ణాది దేవతారాధనలనేచేసి భారతీయ గమ్యస్తాన మొక్కటియే యని తోపింపజేయుచున్నారు.

మాలశబ్దోత్పత్తి.

మల-కొండలు, మల-చారము, మలము-ఉన్నత ప్రదేశము.

ఆంధ్రదేశపు వాయవ్య భాగమునంటిన మధ్యరాష్ట్రము (విచిత్రచేరారు) నకు నడమ ప్రదేశమున "మల" తేత్ర

మా. వెం. భాగ్యరెడ్డి వర్తగారు

ము కలదు. అనార్య ప్రభువు విశ్వామిత్రుడు అగ్నినిర్విశేష డగుటకు వసిష్ఠాదులతో బోరాడి జయము నొందెను. అగ్నిశ్వామిత్రుని యభిజనముగ; బేహరునకును అని న తావహాస మును విచర్యకు నడమనున్న స్థానమే "మల"తేత్రము" విశ్వామిత్ర సంతతివారగు నాగధులీ మాలతేత్రమునందు మొదటను ని వసించి పిమ్మటనే దండకారణ్య ప్రాంతమున కేతెంచి, యీప్రదేశమునకు నివటికి విమ్మటనచ్చిన యార్యజాతులకు నాగధర్మము నిచ్చిరి.

ఈదేశమునందు ప్రజాభాషాశృంగు గలిగి ప్రత్యేక జాతి సంజ్ఞ కావలసినప్పుడు ఈ వైశ్వామిత్రుని మూల ప్రదేశ విన్నామగు "మల" శబ్దమును ఉపయోగించిరి. ఉదాహరణముగ నేటి ఆంధ్రబ్రాహ్మణులు, వేలినాడు, వెల్లుడు అను మొదలగు శాఖావిష్ణునులను ధరించినటుల నే, నేడు మాలను పిలువబడువారు ధరించెరి ఇదిగాక నాలవారికి మహానాటి వారనియు, మహారాష్ట్రదేశములో మహార్యులని కూడా చెప్పట కలదు.

దేశభాషల ననుసరించి నామములతో పరిగణించు వీరి జనసంఖ్య ఈనిమ్మటిభిత అంతెంతో స్పష్టమును.

ఆదిహిందువుల జనసంఖ్య

ప్రాంతములు-భాషలు ఆధునిక-నామములు.		జనసంఖ్య.
పంజాబు	మేఖలు	౧, ౪౮, ౦౦౦
బంగాళము	నామకూద్రులు	౨౦, ౩౫, ౦౦౦
గుజరాత్ హిందీ	ధేతులు	౧౦, ౬, ౦౦౦
మహారాష్ట్రము	మహాగలు	౨౫, ౨౫, ౦౦౦
ఆంధ్రము	మగలు	౧౫, ౦౦, ౦౦౦
తమిళము	పరయలు	౨౩, ౬౪, ౦౦౦
మలయాలము, కన్నడము, పులియలు, వాలియలు		౨, ౫౫, ౦౦౦

ఈపై చూచిన అష్టనామములు గల అడి హిందువుల భాషలు నేరైనను, "కంచముపాత్తు" "వియ్యముపాత్తు" ఏకమై కలియును.

పిరందరు స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వము గల ఒక్కజాతి వారని పించు కొనుదురు.

మాలలనబడు పంచములే నిమిషములు

"బ్రాహ్మణః త్రివిధః విశేష్టయో వర్ణా ద్విజాతయః చతుర్థ ఏక జాతిస్తు శూద్రోనాస్తితు పంచమః"

స్వతంత్రముగ పంచమజాతి లేనది బలాత్కారముగ అతడు నివాసులను ఆదిహిందువులను అస్పృశ్యులని, చండాలురని నుడువుట పాపమని నిజమెఱిగిన దేశభాంధవులు. గృహించి, అస్పృశ్య పాపవిమోచన సభలు గావించి పశ్చాత్తాపము వెలిబుచ్చి ఆదిహిందువులతో తూహణలు కొరుచున్నారు.

పంచముల విభాగము

శూద్రులు యిరు తెగలుగా నున్నారు. వారిలో నిప్పుడు వ్యవహారములోనున్న శూద్రులు అనిరవశిత శూద్రులు పంచములనబడు ఆదిహిందువులు నిరవశిత శూద్రులలో ఈవిధముగ అయిదు స్వతంత్రజాతు లున్నట్లు ఋగ్వేదములో, పంచజన్య, పంచక్షీతి, పంచచర్మ ణీశబ్దములచే స్పష్టముగా తెలియుచున్నది. కాని పంచములు చండాలాది జాతులుగా భావించి చండాలుర స్వతంత్రజాతి పంచములని చెప్పబడి యుండలేదు.

క్షీతి చర్మ ణీ శబ్దములు మనుష్యవాచకము. ప్రస్తుతమాలలు బ్రాహ్మణస్త్రీ శూద్రసంకర జాతివారయిన యెడల స్వతంత్రముగా అయిదుజాతులు వేదములో చెప్పట సమంజసమై యుండదు. వర్ణములను అనులోమ ప్రతిలోమ సంకరములను కలిపి చెప్పినయెడల పదహారుజాతులనేగాని అయిదుజాతులు కావు.

పంచజన్యమునకు వ్యాఖ్యానము చేయునప్పుడు,

నిరుక్తమునందు "చత్వారోవర్ణా నిషాదః పంచమః" అని చెప్పబడియున్నది.

ఈనిషాదపదమును అనురుడుకూడా పంచమవాచకము లో పఠించియున్నాడు. దీనియందు వ్యవహరింపబడుచున్న చండాంపదము యాగికము, చండాంకృత్యము చేయువాడు చండాలుడు. స్మృతులలో చెప్పబడిన చండాంపదము పారిభాషికము.

బ్రాహ్మణస్త్రీయందు, శూద్రునికి బుట్టినవారు మంచి వాడైనను భూతదయ గలవాడైనను, చండాలుడే యగుచున్నాడు. స్మృతులలో చెప్పబడిన స్వర్గాదినిషేధము పారిభాషిక చండాంరకేగాని యాగిక చండాంరకు లేదనియు ఈ యాగిక చండాంరు అగ్రవర్ణములలోగూడ గలరనియు గలదు.

ఏదియెట్లున్న స్వర్గనిషేధపంచములు ప్రత్యేకజాతి యెవరైన వ్రాసినవని ఊహించుట కవకాశముండినందువలన అవి ప్రత్యేకమైన వేదమంత్రములేనది బ్రహ్మణము కాజాలవనియు, అస్పృశ్యత శాస్త్రసిద్ధము కానేరదనియు పండితులవలన తీర్మానించబడినది.

హిందూమహాసభ, కాశీప్రయాగలందు, శీతాధిపతులు, ఆచార్యులు, పండితప్రకాండలు చేసిన తీర్మానములను శ్రీ పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారి అధ్యక్షతలో (27-28 డిసంబరు 1924) లేదిన జరిగిన బెల్గామ్ అఖిలభారత హిందూమహాసభయందు యేకగ్రీవముగా జలపరచిరి.

10 వ తీర్మానము

నిమ్మ జాతుల యభివృద్ధి కన్నివిధముల తోడ్పడుచు వారిని ఆలయములలోనికి ప్రజోపయోగమున కై యున్న చెరువులు, బావులు, పాతశాలలు, వీటికన్నిటికి వారిని రాసీయవలె ననియు, అట్లులేనివో వారికి ప్రత్యేకముగా ఆలయము బావులు కట్టించవలెననియు, అట్లుగాక అభ్యంతరము పెట్టువారు ఉత్తమ సమయములందు, తీర్థయాత్రలప్పుడు, వివాహములందు నావలపై ప్రయాణము చేయునపుడు, యుద్ధమప్పుడు అట్టి ఇతర సమయములందు, వారిని అభ్యంతర పెట్టగూడదని గల శాస్త్రప్రమాణము చూపుచున్నామనియు తీర్మానించిరి.

ప్రతిపాదకుడు:— జగతు వారాయణులు (బీహారు)

అనువాదకులు:— ఆర్. ఎన్. నాయకు, వి రామదాసు (మదరాసు)

అస్పృశ్యులుకానివా రెవరు?

బృహజ్ఞానాల స్మృతియందు వైష్ణవులు కానివారందరు ధర్మబహిష్కృతులనియు, చక్రాంతి విష్ణుచిహ్నములు లేని వారు అపవిత్రులనియు నున్నది.

ఘోరినం చక్రినం దృష్ట్యై సచేల స్నానమాచరేత్" అనుమొదలగు వచనములవలన అస్పృశ్యులే యగుదురు కావున—

ధర్మాధికారము

ఈనిషాదులనబడు ఆదిహిందువుల ధర్మాధికారముగలదా లేదా యను భార్యహిమాంసాశాస్త్రమునందు బాదరిమహర్షి

యొక్క ముఖమునందు (శతపథ బ్రాహ్మణము దొకకథ యున్నది. శ్యాపర్ణసాయకాయను డిట్లునుచున్నాడు. "నే నొనర్చుచున్నాను సమాప్తమయినయెడల నావంశికులు బ్రాహ్మణత్వమునైక్యము లుగలుగుదురు." ఇందువలన నొక వర్ణమువారు మరియొక వర్ణమున చేరుట కవకాశ ముండినట్లు గోచరింపుచున్నది.) అన్ని జాతులవారికిని వేదోక్తధర్మమును ఆచరించుట కధికారము కలదని ఉదాహరింపబడి యున్నది.

నాల్గవజాతివారిలో చేర్చి పఠింపబడిన రథకారులకు ప్రత్యక్షముగా వేదోక్తకర్మాధికారము కలదని కైమినిమహర్షి కూడ ఒప్పుకొనియున్నాడు.

యాగాధికారము

నిషాదుడని చెప్పబడిన, పంచము లనబడు ఆధ్యాత్మిక లకు ఒకవిధ మగు యాగాధికారము కలదనికూడ కైమినియే ఒప్పుకొని యేర్పాడు.

వేదమునందు కంఠోక్తిగా విదుజాతులవారికి అగ్నిని ఆరాధించు నధికారము కలదని మించించు మంత్రముకంటే కన్న ట్టుచున్నది.

"యఃపంచరేణిభి నిషసాదదమేదమే కవిః గృహపతి ర్భవా" అనగా, ఏ అగ్నిహోత్రుడు విదు జాతులవారిని అభిలషించు ప్రతియింటియందును గార్హపత్యాగ్నిరూపుడై యున్నాడో ఆ అగ్నిని గురించి చెప్పినప్పుడు మరియొకమంత్రములో. "ఏవేదోక్తయజ్ఞయా" అని చెప్పబడినది అనగా ఒకొక్కమనుష్యునకును ఆరాధింపదగిన అగ్నికి తాత్పర్యము. ఇంకొకమంత్రమునందు "మిత్రామవందేమిరే జనాఅభిప్రీతవనే" అనగా మహాశక్తినిపన్నుడైన మారుగనకు విదుజాతులవారు నమస్కరించుచున్నారు.

పై వేదమంత్రములలోని హిందువులకు ప్రధానకర్మలైన అగ్నిహోత్రసంధ్యావందనములు విదుజాతులవారికి కూడ నుండినట్లు ధ్రువపడుచున్నది. ద్వితీయ ఇటీవల స్మృతి గ్రంథముల కంటె స్వతంత్రప్రమాణగ్రంథ మగు పవిత్రవేదమే పూజింపదగినది.

యథేమాం వాచం కల్యాణీమావదాని జనేభ్యః, బ్రహ్మరాజన్యాభ్యాం శూద్రాయ చార్యాయ చ స్యాయ చారణాయ. యజః ఆ. ౨౬. మం. ౨.

భావార్థము- పరమేశ్వరుడు మనుష్యులందరి కుపదేశించున దేమన, ఋగ్యజుస్సామధర్మరూపంబగు ఈ కల్యాణకరమైన వాణిని, మనుష్యమాత్రుల హితార్థ మెట్లు నే నుపదేశము చేసియున్నానో, అనధికార మెవరికిని లేదో, యటులే పక్షపాతరహితమై మిగులు, ప్రవర్తింపు డనుట.

అందులో మనుష్యమాత్రునికి ధర్మాచరణమునందు హక్కుగలదని అజ్ఞ యియ్యబడియున్నది గాన ఆదిహిందువులు ధర్మహినులనియు ధర్మము నాచరించుటకు అనర్హులనియు చెప్పుటకు వలనుపడదు. ఇందుకు అనుకూలప్రమాణము తెన్నియేని కలవని నుడువును.

హిందుమహాజనులు చేసినది ఒకతప్పు మరియు, ఆదిహిం మామహాజనులు చేసినది మరియొక తప్పు అని తెలుపుటకు చింతింపుచున్నాడను.

హిందువులు ఆచారముపేర మనుష్యులను వీడించి పిప్పి చేయుచున్నారు.

ఆదిహిందువులు, పొట్టపేర జంతువులను పట్టి హింసించుచున్నారు.

వీరువురును సమానరేయిని న్యాయదృష్టితో విచారించిన నిజము తోచకమానదు.

ఆదిహిందువు కులవిరుదుల ధర్మశాసనములు

శ్రీశ్రీశ్రీ కంచి వరదరాజులు, విష్ణుకంచిరాజులు, ఈశ్వర కంచిరాజు, గంగ దేవేంద్రరాజులు, ప్రతిమల దేవరాయలు మరియు దేశముఖ, దేశపాండ్య మహానాటి పెద్దశ్రేష్ఠి, లింగి శ్రేష్ఠి, కాశీశ్రేష్ఠి, దేవిశ్రేష్ఠి. మంత్ర మహానాటి, దారారెడ్డి వగైరా, కంచికి పెద్దలైన మహానుభావులు. 880 సంవత్సరముల క్రిందట నిర్ణయించిన ధర్మశాసనముల ప్రకారముగ మహానాటివారికి కాపువారికి నెన్ని బిరుదులు గలవో యన్ని బిరుదులు మూలనబడు ఆదిమాంధ్రులకు గలవని గత ప్రవంగ శామ సంశ్లేష్టము ౧౧ ౧౩ ఇందువారమున, పెద్దలచే వ్రాసి యియ్యబడిన శాసనముయొక్క స్వరూపము ఈక్రింద నుదాహరించబడినది.

జాతి విరుదులు

కంచునగరి, కాలభైరవి, పిడిలేని వంకర అను త్రివిధ శౌరవశాచకములు గలవు.

వివాహ మండప నిర్మాణము

౧౨ సంజల పందిరి. (మండపము)
౧౨ పెద్ద అవిరేండ్లు చంటుమట్టుకు తల్లి అవిరేని ఊరేగింపు

రాజా నెక్కేగుట్టము, కోగిరి, ఆపైన పడుచు పిన్న వాడును, నాలుగుకొంగల వుల్లెడ నడుచు బొడ్డు కట్టయూను, ౧౨ జులుమతు గుట్టములు, ౧౨ గొడుగులు (ఛత్రములు) ౧౨ దివిటీలు, ౧౨ పెద్దబూరలు, ౧౨ సరపీలు (ఛత్రచామరములు) ౧౨ అయ్యధములు ౧౨ తాళములు, ౧౨ తూర్పుములు, ౧౨ డప్పుకులు ౧౨ నిశానీలు, ౧౨ శివశంకర బిరుదులు ౧౨ జాగంటలు, ౧౨ ఎర్ర హనుమంత నిశానీలు.

పంజాభి వగైరాలతో, నగరము నాలుగు చైత్రుల యూరేగింపును పెద్ద లగువారిని తాంబూలాదులతో సత్కరించుటపై ధర్మకర్తలవలన అనుజ్ఞ నియ్యబడినది.

కులవిరుదుల నిర్ణయ మహాసభ

(దక్షిణ) హైదరాబాదు

గత ౧౮౯౮ వ సం॥ న ఇస్లామియబజారు గ్రామమున శ్రీమల్ల మైసయ్యగారి వివాహసందర్భమున ప్రధానవరులనుపల్లికిలో కూర్చుండబెట్టి యూరేగించినందున, శ్రీ పటేలు సాంబశివుడు గారు, మూలవారికి పల్లికి నెక్కు నధికారము లేదనియు ఉన్నట్లు రుజువుపరచినయెడల నేను మీ శరణాగతుడగుటయే గాక, మీ దంపతులను గుట్టముపై కూర్చుండబెట్టి అందరు జూడ గాయాగుట్టముయొక్క కల్లము నాచేత బట్టుకొని నగరము తిరిగదనని పంతముగట్టి ఆ యూరేగింపును ఆడగించి నిలుపుదలగావించెను. అప్పుడు వెంటనే వివాహకార్యములు చాలించి గ్రామ గ్రామమునకు చాటించి, పితౄధాపతులను, ఆచార్యులను, గురువులను, మహానాటిశ్రేష్ఠులను కులనాయకసహాయవారులను కుల బాంధవులను మరియు హిందూ మహాజనులను ఆ హాసించి గొప్ప సభ గావించి ఆదికాలపు తామ్రశాసనములు పరిశీలించి, మూలను ఆదిమాంధ్రులకు అన్ని విధముల నిశానీలు, నగరి, వశాద, అంబారీ,పల్లికి, రాజానెక్కే గుట్టము, ఛత్ర, చామరము దివిటీ వగైరాల, రాజుకు యెన్న బిరుదులు గలవో, అన్ని బిరుదులు, మూలనువారికి గలవని యొక్కగ్రీవముగ తీర్చానించి, ఘంటను ప్రాగించిరి.

తదనంతరము శ్రీపటేలు సాంబశివుడుగారు మహాసభ వారికి నమస్కారము లొనరించి వైఫల్యమును అందిరు జూడ చెల్లించిరి. మెఱుపులేని బంగారమువలె నున్న మూలజాతికి వన్నె దెచ్చి, ఆదిమాంధ్రుల కీర్తి జగద్విఖ్యాతియు గావించిన చినపటేలుగా రెంతయు వందనీయులు.

"ఒకరికి ఆపకేర్తిన గలిగించుట కీర్తికొరకే"యను నీతి వాక్యము సార్థకమయ్యెను.

ప్రార్థన

నోరుయున్న దీనమనుజులకును నోరులేని మౌగజంతువులకును ఆత్మ గలదని విశ్వసించు హైందవులు తమలోదాగియున్న దయను ప్రకాశింపజేసి వారికి సహాయము చేయవలయు నని ౧౫ కొట్ల సంఖ్య కల హిందూ మహాజనుల సవినయముగ ప్రార్థించుచున్నాను.

ఊరిపైగ తర లేక పెద్దమ్మవారి పూజలు వచ్చినప్పుడు ఆదిమాంధ్రులు పశువులను నశి దేవతామందిరములను కసాయి ఖానాలు (వధకాలు)గ చేయకుండునట్లు హిందూధర్మజ్ఞులు గ్రామాధికారులు తనకట్టుబాట్లు చేయవలెను. ఫలప్రసన్నవేద్యాది సాత్వికపూజలు దేవికి నర్పించునట్లు ప్రోత్సాహపరచి చందాలనియ్యవలయును. ఆదిమాంధ్రులగుడెముల సమాపమున నున్న కల్లంగడులు, గోమాంసపు అంగడులు, తీసివేయునట్లు మునిసిపల్ సభాసదులైన మహాశయులను ప్రార్థింపవలయును.

వివిధమైన గొడుగుసాముల తినకుండునట్లు దృఢమైన సాంఘికకట్టుబాట్లు చేయవలెను.

హిందువులు దోడుకొను నూతులలో రేవులలో నీళ్ళు తీసికొనుటకు అనుజ్ఞనియ్యవలయును.

దేవాలయములకును సభలకును రానిచ్చి దర్శనశ్రవణాదులు పొందునట్లు అవకాశముల నియ్యవలెను.

హిందూపాఠశాలలలో వారిబాలబాలికలు వచ్చి చదువుకొనుటకట్టి ఆటకము గలుగకుండ జేయవలెను.

పారికథాది సత్కారములలో ఆదిమాంధ్రప్రత్యుత్తరము అను రప్పించి భక్తిని నీతిని శీర్ష్యకొనుటకవకాశము గలుగజేయవలెను.

హిందూమహాజనులు ఈ అద్వైత సాంఘికసేవను తమ

రింపబడి, ఏకభారతజాతీయతాకముక్తింద ౨౦ కొట్ల దేవతలనబడుదురు.

"ఉదారచరితానాం వసుధైవ కుటుంబః" అనువాక్యమును సార్థకపరచి భారతమాతకు శాంతి నొసంగెదరు గాక.

"వైకం" ఆదిహిందువుల విజయము

రాజమార్గమున నడవరాదని నిరోధించు చుండిన "వైకం" లోని జాతిద్వేషపరులగు పూర్వాచారపరాయణులు, సత్యగ్రహమువలనను, మహారాణిగారి దయాదాక్షిణ్యదుబళివలనను, దేశబాంధవుల మరియు అధికారుల అనుకూలాభిప్రాయమువలనను, కొంతవరకు తమ స్వార్థపుపట్టును వదలకున్నారని విని సంతోషించుచు, అధర్వవేదమునందు పృథివీనూత్రములో మార్గములను గురించి యేమి అజ్ఞాపింప బడినదో గ్రహించి న్యాయము పాలింప బ్రార్థితులు.

శ్రీ! యేతే పంథానో బహదోజనాయనా

రథస్య వర్మా నసక్యే యశితే
యైస్సంచరం త్యుభయేభద్రపాపా,
ప్రంపంథానం జయేమానమిత్ర,
మతస్కరం యచ్చివం లేననో మృడః॥

తా॥ ఓపరమేశ్వరా! ఏమార్గములు బహుజనలచే నడువబడుచున్నవో, ఆరథమార్గములు, బండిదారులు, కాలిదారులు మంచివారికి చెడ్డవారికి నుపయోగపడుచున్నవి ఆచారతయందు శత్రువులు, దొంగలు చేరకుండ గ కాపాడుము. ఈ భూమి యందే ది మంచిది కలదో దానిని మాకిమ్ము. ఈ రాజమార్గ జలాశయాదుల యందచటనుండిన, సర్వులకు నధికారము, సమానముగానేయున్నది గాని, రాజాకాని మరియొకరు కాని సత్యమునుకొను పిలువలేదని, పూర్వ మిహంసాశాస్త్రము ౬౧ "సభూమి స్వాత్యర్యాక" "ప్రత్యవశేషత్యాత్" అను సూత్రమునకు భాష్యమును వ్రాయుము, విద్యారణ్యులు సర్వసమత్వాధికారమును దృఢపరచి యున్నారు. మరియు, ధర్మశాస్త్రము దేశకాలపరిస్థితులననుసరించి,మార్పుకొనబడుట, సాంప్రదాయసిద్ధివని హిందూశాస్త్రములు వేసోళ్ళచాటుచున్నవి.

విద్యాభివృద్ధి

చెన్నపురిదొరతనమువారిచే ప్రచురింపబడిన ౧౯౨౩-౨౪ వ సంవత్సరపు పరిపాలనానివేదికమును బట్టి ఆదిమాంధ్రుల యొక్కయు, ఆదిద్రావిడులయొక్కయు విద్యాభివృద్ధినిగూర్చి ఈ క్రిందిసంగతులు మనకు తెలియుచున్నవి

మనకొరకై ప్రత్యేకముగా నేర్పాటు చేయబడిన పాఠశాల సంఖ్య ౮౦౪౫ నుండి ౮౫౭౫ వరకును అందువిధ్యాభ్యాసము గావించు మన బాలబాలికల సంఖ్య ౨,౨౨,౫౧౧ నుండి, ౨,౩౮,౭౯౬ వరకును వృద్ధిచెందెను

ఇతర పాఠశాలలో చదువుకొనెను వారి సంఖ్యకూడ కొంతవరకు హెచ్చెను. ఈసంవత్సరములో మనబాలురు పోవుటకు పిలువలేదని ౬౧ పాఠశాలలవారు రాదగిన అనుకూలసలములలోనికి మార్చబడినవి. ఇంకను అట్టి బడులనేకములు కృష్ణా గుంటూరు చెంగల్పట్టు మొదలైన జిల్లాలలో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. మీ అసంతృప్త మండలముల జనాభారెక్కలప్రకారము ౧౩౦,౦౦౦ లు, ఆదిమాంధ్రులు గలరనియు గుర్తింతులకా బోర్డున మనబాలబాలికలకు ౧౮ పాఠశాలలును, అసంతృప్తరం తాలుకా బోర్డు ౧౯ యును, ధర్మవరపు బోర్డున ౨౭ యును, పెనుగొండ బోర్డున ౮ యును మరియు అసంతృప్తరం, తాడిపత్రి, మునిసిపాలిటీలో ఒక్కొక్కటియు, హిందూపురం మునిసిపాలిటీలో రెండును మాత్రమే గలవని తెలిసినది

ఒకలక్ష ముప్పదివేల ఆదిమాంధ్రులు గల యీ మండలములో ౬౬ పాఠశాలలు మాత్రము గలవనియు ప్రతి ౧౯౮౪ ౫౬౫ ౬౬ ప్రజలకు ఒక్క పాఠశాలనున్నట్లు తెలియుచున్నది. దయాశురగు ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమై యింకను నెక్కువ శ్రద్ధవహించి, అతి శీఘ్రకాలములో యితర జాతుల బాలురు చదువుచున్న ౮౩౩ పాఠశాలలోను ఆదిమాంధ్ర బాలురు చేరి చదువుకొనునట్లు అవకాశములు కల్పించుట గావశ్యకమనియు మరియు విద్యాభివేతనములు హెచ్చించుటయును బంధర ఆదిమాంధ్ర వసతిగృహముకొరకై అనుగ్రహించిన పదివేల గ్రాంటు వలె నిచ్చుటి ఆదిమాంధ్రుల వసతి గృహ నిర్మాణమునకుకూడ తగిన గ్రాంటు నొసగి దీనజనులకు సహాయము చేయుటకును ప్రభుత్వమువారికి యీ సభవారి తరపున మనవి చేసికొనుచు, ఇదివరకు గావించిన మహాపకారములకు కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములు చెల్లించు చున్నాడను.

వ్యవసాయము-పరిశ్రమలు

వ్యవసాయముకొరకు మాజాతికి భూములూపని నీటిసదుపాయము లేర్పరచి పరిపాలనసంఘములద్వారా ధన సహాయము చేసి వ్యవసాయమును గడుపుటకు తోడ్పడుటగాను, దగ్గర ప్రజలను పాఠశాలలు నడుపున చక్రమగు రాట్నము, మగములు విరివిగ స్థాపించుకొనుట, వస్త్రములు నేయుట, నూలు దియుట, రంగులువేయుట, బట్టలు కుట్టుట, వడ్రంగిపని చేయుట మొదలగు నృత్యలను నెలకొల్పవలయుననియు, వెంటనే పారిశ్రామిక పాఠశాలలను స్థాపించి మరియు భూవనములు కల్పించుట దొరతనము వారిని, మరియు దేశభావములగు శ్రమితులను ఈ సభనానివత్తు మన వేడుకొనుచున్నాడను.

ఉద్యోగములు

ప్రభుత్వమువారి మరియు హిందూమహాజనుల గృహ సేవలందును కచ్చేరీలందును ఆదిమాంధ్రులకు ఉద్యోగములిచ్చి మేలుచేయువలయునని మనవిచేయుచున్నాడను.

సానికసంఘ సభాసదత్వము

సానికసంఘములలో యెవరో ఒకరిద్దరుండిన కార్యము కేరవేరుట లేదని యీ మండల జనసంఖ్యనుబట్టి కనీసము ముప్పైరినైనా నామినేషన్ చేయుట ముఖ్యవసరమని ఈ సభవారి తీర్పున విన్నవించుకొనుచున్నాడను.

కృతజ్ఞత

లోకప్రియులగు మ-రా-శ్రీ, డి. బి. పట్టు, కేశవ కళ్యాణికిని, దీనమిత్రులగు సాహిత్యపరస్వతీ శ్రీ శిరిసి అంజనేయులుగారికిని, దీనజనోద్ధారకులగు బ్రాహ్మణేశ్వర మహాశయులకును ఆదిమాంధ్రుల శుభముగోరు అధికార అనధికారులకు, నా హృదయపూర్వకములగు వందనము లర్పించుచున్నాడను.

వానరులనబడు అనంతపుర ఆదిమాంధ్రులు

శుద్ధ శాకాహారులు

రామాయణకాలమున ఈ ప్రాంతమున "వాలి" సార్వభౌముని పాలనక్రింద యుండెను. ఇప్పుడు బళ్లారియనబడు పట్టణము ఆకాలమున కిష్కింధానగరమై చుట్టుప్రక్క పల్లెలకు రాజధానియైయుండెను. ఇయ్యది యొక్కొక్క దండనాథుని యాధిపత్యములో నుండెడిది. జాంబవత్సుడొక, నల, నీల, మైయ వీరిందాదు లీ పల్లెలకు రాజులు. వాలి సార్వభౌముని సరహులు.

అప్పటికి ఆర్యులు (ఋషులు) దండకారణ్యములో ప్రవేశించి అచ్చటచ్చట ఆశ్రమము లేర్పరచుకొన్నను, దేశదిమ్మరియైన హనుమంతునిటువంటివారికి తప్ప తదితర వానర సముదాయమునకు ఆర్యుల పరిచయము లేదనియే చెప్పవచ్చును. ఎందుచేతనో వానరులకు కల్లుత్రాగుట, మాంసముతినట, యజ్ఞయాగాదులలో బలల నిచ్చుట మొదలగు ఆర్యుల యాచారములు పట్టుబడలేదు.

ఏపుటలేనియో, త్రాగి ఏమాదిపండ్ల కడుపార ఆరకాలక్షేపము చేయుచుండిరి. వానరులనగా వికృతనరులుగాని తోకగల జంతువులనికాదు. శబరులనబడువారియందు "అరసి" యని క్షిజాతియుకటి గలదు. అరసి యనగా క్రోధి యని అర్థము. ఈజాతిని "లంబోబంజ్" అనికూడ పిలుచుచుండురు. అనగా దీర్ఘ వాలము కలవారని అర్థము.

దీర్ఘము కాపినను పెట్టుకొనుటచే దీర్ఘ వాలము కలవారని విలువబడుచుండిరి. ఇంతియకాని తోకలన్నవని కాదు. రామాయణమున తారను వర్ణించునప్పుడు వాల్మీకి తోకలున్నట్లు చెప్పలేదు.

హిమాలయ సాంద్రారణ్యములో కూర్చుండి రామాయణము వ్రాయబూనిన వాల్మీకి వానరులు కోతులవలె నుండురని విని, తత్కారణమున దోకలు కూడ నుండునని భయపడి యచ్చటచ్చట పీలైనప్పుడెల్ల వానరులకు తోకలను దగిలించి నాడని చరిత్రకారుల యభిప్రాయము.

జాంబవంతుని కూతురగు జాంబవతిని కృష్ణుడు పెండ్లాడెను. వ్యాసభట్టారకుడు జాంబవతికి గూడ తోక తగిలించక బొవుటయే గాక మానవస్త్రీని వర్ణించినటుల వర్ణించెను. శిశుత్వాతప బాధల మాన్మకొన తెరుచెరుగక యెండకు నెండుడు వానకు దడియుచున్నచో వికృత రూపము లలవడుట స్వాభావికము. నిజముగా నీవానరులు మృగములే యగునెడల హనుమృలకును వీరికిని వైవాహికపంబంధ మెట్లు కలుగును? సంతానమెట్లు సంభవించును?

సుగ్రీవుడు అన్నపెనున్న కసిదర్శుకొనుటకై యుచి తానుచిరములు మరచి శ్రీరామునకు చెలిమికాడై హనుమదాదులతోడ్పాటుచే రావణుని జంపించి లంకారాజ్యము రామునకు సైవసము జేసెను. ఆర్యుడగు శ్రీరామచంద్రునకు సాయపడుటచే గ్రంథము లార్యకువులు వ్రాయుటచే పిరు దేవాంశ సంభూతులైరి. బ్రహ్మకూడ నరుడుగా బుట్టక వానరుడుగా బుట్టినట్లు గలదు.

బళ్లారికి మిగుల దిగువనున్న డక్షిణాపథమంతయు మాంసభక్షకులగు ద్రావిడుల(అనగా రాక్షసుల) స్వాధీనమందుండెను. ఓడి యెట్లున్నను బళ్లారి చుట్టుప్రక్కలనున్న ద త్రమండలమని

చెప్పుకొను మీ ప్రాంతపు ఆదిమాంధ్రుల పూర్వులు శుద్ధశాకాహారులును మరియు స్వామిభక్త కపరాధులును తమస్సు నమ్ముకొనినవారికి ప్రాణము లర్పించు స్వభావముగల పరోపకారులైనటు దిక్కులేక విలపించుచు తమస్సు శరణుజొచ్చి శ్రీరామునకు తోడ్పాటు తమ మానప్రాణము లర్పించి సహాయపడినదే సాక్షి.

అట్టివారి సంతానముల మీరలు నేడు, మిమ్ముల నమ్ముకొనిన దిక్కులేని పరోపకార దీనపశువులను హింసించి పాపమునకు గుటియై వైవారిచే అంటరానివారై, దరిద్రమునకు లోనై, కఠవులకు నిలమై, ప్లేగుదేవతలకు బలై, రోగములకు పుట్టినిల్లయి, కృశించుచున్నారని చెప్పుటకు చింతిల్లుచున్నాడను. మాగపశువుల ఉనురు తగులుట వలననే ఇట్టి దళప్రాప్తించినది.

ఓ నా స్వజాతీయభాంధవులారా! మాంసాశనులగు భయంకర రాక్షసులపై దాడి చేయి విజయలక్ష్మిని బొందిన జయవీర పుత్రులారా! ప్రపంచములో యిదివరకు జన్మించని మహాబలశాలియగు అంజనేయదులు గన్న తల్లులారా! ఆర్యులు తనను యెంత గొప్పగా పూజించినను సరుకుగొనక మీతోబాటు యూరిబెట్టి కాపురమునే కోరి, మీదురవల్లలను జూచుచు కోకించుచున్న హనుమంతుని కాంతింపజేయుటకై నను, మీరలు సదాచారవంతులు గావలయును.

38 కొట్ల దేవత లనబడు ఆఖిల హిందూమహాజనుల జాతీయపతాకముపై నున్న చిహ్న మెవరో గాంచితిరా? అయ్యది శ్రీరామచంద్రులవారే కోరి మీసంతానీయుడగు అంజనేయుని చిత్రపటము పతాకముపై నెక్కించి ఆచంద్రార్కము మీ నేనాధురంధరత్వము జగద్విఖ్యాతి గావించునట్లు చేయబడినదని గ్రహింపుడు.

ప్రపంచములో మాంసాహారులన్న శాకాహారులు మహాబలసంపన్నులనియు ఆరోగ్యవంతులు దీర్ఘాయువు గలవారనియు మీ పూర్వుల చరిత్రములవలనను, మీ శుద్ధాచరణముల వలనను మరియుకాని లోకము దిగ్భ్రమితులైనట్లు వెల్లడిపరుచుడు. మీపవిత్ర గర్భములనుండియే పతివ్రతలను పరోపకారధునింబులను బలశాలులను భక్తులను పునః జన్మింపజేసి దేశమకాంతినుండి తప్పించి మన బీదజాతిని యుద్ధరించుదురు గాక యని మిమ్ముల నందరిని మ్రొక్కుచున్నాడను.

జాయింటు స్టాకు కంపెనీలు

కలకత్తా, అక్టోబరు 18:—1925 ఆగస్టు నెలలో 29 జాయింటు స్టాకు కంపెనీలు రిజిస్టరు కాబడినవి. వీనికి ఆఫర్ జాడు కాపిటలు రు 1104 లక్షలు. క్రిందటి నెలలో 39 కంపెనీలు రిజిస్టరు కాబడినవి. వానికి మొత్తము కాపిటలు రు 88 లక్షలు. ఇదే నెలలో క్రిందటిసంవత్సరము రు 53 లక్షలతో 26 కంపెనీలు రిజిస్టరు చేయబడినవి. బెంగాలులో మాత్రము 14 కంపెనీలు. వీనికి ఆఫర్ జాడు కాపిటలు 1009 లక్షలు. ఆ బెంగాలు జ్యూటు గ్రోయర్స్ సంఘమువారును బెంగాలు బ్యాంకింగ్ కార్పొరేషనువారును 10 కొట్ల ఆఫర్ జాడు కాపిటలతో కంపెనీలను లేవనెత్తిరి. రు 705 లక్షల ఆఫర్ జాడు కాపిటలతోనున్న 58 కంపెనీలు ఆగస్టు నెలలో దివాలాయైనవి. కొన్ని యాపునికుండపోయినవి. ఇప్పుడున్న జాయింటు స్టాకు కంపెనీలయొక్క ఆఫర్ జాడు కాపిటలులో ఆగస్టు నెలలో మొత్తము 28 లక్షలు తగ్గినది. (అ. ప్రె.)

అఖిల భారత ఉపాధ్యాయుల కాన్ఫరెన్సు
డికంబరు తుదివారములో ఖానుపురమందు జరుగును.
అలహాబాదు, అక్టోబరు 15:—రాబోవు డికంబరు ఆఖరు వారములో అఖిల భారత ఉపాధ్యాయుల మహాసభ ఖానుపురమందు జరుగును. (అ. ప్రె.)

సంయుక్త రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము
చట్టారి నవాబుగారు హోమెంబరుగ నియమింపబడుట

లీడరుపత్రిక అసంతృప్తి
అలహాబాదు అక్టోబరు 15:—నవాబు చట్టారిగారు సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు హోమెంబరుగ నియమింపబడుట లీడరు పత్రికకు అసంతృప్తి గలిగించెను. ఈ నియమము సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు దొరతనమునకు పెత్తందారని క్లిరికీ దగినట్లుగ నున్నది. ఉద్యోగమునకు అర్హులగు దూరులను, ప్రజా సమృద్ధి నొందజాలని వారలను, నిరుపయోగులను యిట్టి ఉద్యోగములకు నియమించుట దొరతనమునకు పరిపాటైనది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి మిల్లుపరిస్థితులు

గవర్నరు జవాబుకు సమ్మేదారుల నిరాశ

జోషీగారి అభిప్రాయములు
బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—సమ్మేదారుల రాయబారమునకు గవర్నరుచ్చిన జవాబును చూచి సమ్మేదారులు చెందిన నిరాశను గూర్చి యన్. యం. జోషీగారిట్లు చెప్పుచున్నారు. సమ్మేలేక పూర్వయునుండియు కొంతమంది పనులులేని వారున్నారనియును సమ్మేదారులను తమతమ గ్రామములకు ప్రయాణపుఖర్చులు లేకుండ పోనీయుననినదనియును వేడుకొనగా ఆ విషయములకు గవర్నరు జవాబుచెప్పలేదు. తగ్గించిన కూలిన హెచ్చించుటకు మిల్లు యజమానులు అంగీకరించుటలేదు గావున పరిష్కారము విషయమై మిల్లు యజమానులతో తిరిగి మాట్లాడవచ్చునన్న గవర్నరు నూచనయు అనుసరించుటకు వీలైనదికాదు. సమ్మేదారులును కూలిన హెచ్చింపనియెడల ఫని చేయమని పట్టుబట్టుచున్నారు. విచారణ ప్రారంభించినట్లయిన మిల్లు యజమానులు ఊరకయంతతరు గావున మిల్లు యజమానుల సహకారములేనిదే విచారణ ప్రారంభించుటకు వీలులేదను గవర్నరుగారి యభిప్రాయముతో నేనేకేభవింపజాలను. కావున సమ్మేదారులకు ద్రవ్యసహాయములేక కార్మిక నాయకు లిప్పుడు చేయవలసినపనిలేదు. ఎక్స్లెజ్ పన్నుకును కూలిన తగ్గించుటకును సంబంధమేమియు లేకపోయినను పన్నును తీసివేయుటకు ముందు విచారణ పనికిరాదని గట్టిపట్టుబట్టుటలో మిల్లు యజమానులు పొరబాటుచేయుచున్నారు. నాకు జూడ వారు భయపడుచునట్లుగా తోచుచున్నది. ఏలనన తమ కేసుకు బలమేయున్నచో నిష్పాక్షముగా జరుగు విచారణకు వారు భయపడవలసరములేదు. వారి తీర్పుచేత బద్ధమైయుండుమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారుగదా. (అ. ప్రె.)

కరెన్సీనోటు (రిఫండు) నిబంధనలు

మార్పు
సిమ్లా, అక్టో 16:—నోట్లను సగముగా చింపకుండ తేయుటకై కరెన్సీనోటు (రిఫండు) నిబంధనలలో నొక ముఖ్యమైన మార్పు చేయవలెనని ఆలోచనలోనున్నది. ఈ సవరణ ప్రచురింపబడినది. కాని 1927 ఏప్రిల్ 1 తేదీకిగాని అములులోనికి రాదు. 1926 మార్చి 30 తేదీలోగా పంపుకొను అధ్యంతరములు విచారణలోనికి తీసుకొనబడును. నోట్లను సగమునకు చింపే అలవాటువలన మోసము జరుగుచున్నదని కరెన్సీ డిపార్టుమెంటు వారికి అనుభవమువలన తెలియుచున్నది. మరియు అట్టి నోటులను పరీక్ష చేయుటకై ప్రత్యేకముగా కొంత మొదలపని వచ్చుటచేత అధికముగా ఖర్చున కరెన్సీనోటు పద్ధతి సరిగాజరుగుట కిది యొక ఆటంకముగానున్నది. కావున తగు జాగ్రత్తతో నీవిధమైన మార్పు చేయు నుద్దేశ్యముగా నున్నది ఈ క్రొత్తనిబంధన ప్రకారము సగమునోటును చూపినట్లయిన ప్రజలకు సగమువిలువయే యియ్యబడును. అరనోటుమీద పూర్తివిలువను పొందుట కష్టమగును. కావున నోట్లను సగమునకు చింపినట్లయిన లెక్కన కష్టములపాలు కావలసినవచ్చును. (అ. ప్రె.)

కరాచీలో హిందూ జంఖానా క్లబ్బు
కరాచీ, అక్టోబరు 16:—కరాచీలో క్రొత్త హిందూ జంఖానా క్లబ్బుకు సింధు కమిషనరు కేడెలుగారు నిన్న సాయంత్రాము కంఘస్థాపన జేసిరి. దీనిని రామ్ గోపాల్ గోవర్ధదాసు మెహతా జంఖానాయని పిలిచెదరు. ఇది ఇంగ్లీషుకోడ్డు మైదానముమీద నిర్మింపబడుచున్నది. జంఖానా అధ్యక్షుడు హరచంద్రై విష్ణుదాసు యం. యల్. ఏ. గారు ఉపన్యాసమును చదివిరి. కరాచీలో హిందూ సంఘభివృద్ధిని ఆటలను మెహతా వంశమువారు కరాచీకి చేసిన సేవలను కమిషనరు కొనియాడెను. (అ. ప్రె.)

కరెన్సీ కమిషను సభ్యుల నియమము నిరసించుట
బొంబాయి, అక్టోబరు 15:—జిన్నాగారి ఆధ్వర్య శ్రీ తక్రింద కరెన్సీ కమిషను సభ్యుల నియమమును ఆక్షేపించుట కొక బహిరంగసభ జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి కరెన్సీకమిషను బహిష్కారము చేయవలయుననిగాని సర్ పురు షో త్రమదాసు తాకూరుదాసుగారు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నీయవలయుననిగాని సమాజే మేర్పరచువారి అభిప్రాయము గారు. (శ్రీ. ప్రె.)

కమ్యూనిస్టుల ద్రోహము

ముఖ్యులు అరెస్టు చేయబడుట

వారంట్లు జారీ చేయబడెను

లండను, అక్టో 15:-లండనులో బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుపార్టీ హెడ్ క్వార్టర్స్ ను పోలీసువారు సోదాజూచి మూడుమోటారు లారీల నిండా కాగితములను పుస్తకములను బైటికిదీసిరి. ఆగరు ప్రముఖులను కమ్యూనిస్టులను అరెస్టుజేసిరి. ఇందు పార్టీ సెక్రటరీ ఇంకపినుగారును, పార్టీ వక్త హోలీఫీల్డుగారును, గతవత్సరము కార్మికప్రభుత్వసమయమున పేరు గాంచి, అతనిపై రాజద్రోహ సేరమును ప్రాసిక్యూషను పత్తుమువారు వదలివేసిన 'వర్గ-ర్న పీక్స్' సంపాదకుడుగా కాంబెలుగారును గలరు. క్రిందటి రాత్రి జరిగినంత ముట్టి చాల సంవత్సరముల నుండియు నెస్సా డను జరుగలేదు. స్కాట్లండు యార్లులో పనిజేయు వారందరును ఒక్కసారి లండనునంతటను ఇండ్లమీదుగా దుమికి కమ్యూనిస్టు హెడ్ క్వార్టర్స్ కు చేరిరి. 'వర్గర్న పీక్స్' క్రొత్తగ అచ్చువేసినది పంచిపెట్టబోవునదికి అన్ని కాపీలును పట్టుకొనబడెను.

ఈ మధ్య మంత్రులు రాజద్రోహము వచ్చినయెడల నిర్దయతో ప్రవర్తించవలెనని చెప్పినవానికి యిట్లు జరుగుటలో వింత యేమియు లేదు. కమ్యూనిస్టు కార్యనిర్వాహకులలో మిగిలినవారికి యింకను కనబడకున్న గలాచరు, బెలుగాడలకు వారం ట్లీయబడెను.

మరికొన్ని అరెస్టులు

లెఫ్ట్లు (ఆగస్టు) అక్టోబరు 26:-కొడుపైడు కమ్యూనిస్టు విలియం గలాచరు గారిని స్కాటిషుపాలీసు అరెస్టుజేసిరి ఆయనను లండనుకు దీసికొనివచ్చెదరు. అచ్చల రేపు మే జస్టీయియెదుట హాజరును. నేడు గ్లాస్కోలో థామసు బెలె గారినిన్ని, పెయిలీలో విలియం గలాచరుగారినిన్ని యిద్దరు కమ్యూనిస్టు నాయకులను అరెస్టుజేసిరి. క్రిందటి సాయంత్రము అరెస్టుజేయబడిన ఆగరును బోస్ట్రేటు పోలీసువేషమునందు రాజద్రోహపు చార్జీ క్రింద హాజరు పెట్టబడిరి. ఒక్కొక్కరు 100 పౌనుల జామీనుమీద విడుదలచేయబడిరి. ఇదివరకు బెలు పబడిన ముగ్గురు గాక మిగిలిన ముగ్గురు నెవరనగా 'వర్గర్న పీక్స్' స్టాపులోనున్న థామసు మింట్రింగహాము, కమ్యూనిస్టు పాలండును నిర్వాహ అరెస్టుకాంటు, యంగు కమ్యూనిస్టు లీగు కార్యదర్శి విలియం రబ్బుగారలు గలరు.

లండను-న్యూయార్కు తెలిఫోను

మూడు నిమిషములు మాట్లాడితే ఒక పౌను

లండను, అక్టోబరు 16:-లండనునుండి న్యూయార్కుకు సరాసరి తెలిఫోను తయారైనదనియే చెప్పవచ్చును. రగ్వీలో వేషమును కంట్రాక్టరు పూర్తిగజేసిరి. రెడ్డాయిలోను సమరు సెటలోను వార్తలను విను వేషములను కట్టినవిదప రగ్వీవేషము పూర్తియగుటకు వేచియుండిరి. దానితోనిది సాధ్యమగును. లండనులో టెలిఫోనుగలవారికి న్యూయార్కులో మూడు నిమిషములు మాట్లాడుటకు 20 పిల్లీంగులకన్న యెక్కువ గావని తెలుపబడెను.

మందుగుండు సామాను ప్రేలుట

ముగ్గురు చనిపోవుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 16:-మందుగుండు సామాను ప్రేలి ఒకచోట గురువారమునాడు రాత్రి 5 గంటకి గాయములు తగిలెను. ఆస్పత్రికి దీసికొనిపోయిన తరువాత 5 గురు చనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెల్జియము రాజదండతులు

బొంబాయి, అక్టోబరు 18:-బెల్జియమురాజు, రాజియను సేదవయిం 10-30 గంటలకు బళ్లార్డు వేషమునందు లైలు దిగిరి. సివిలు, మిలిటరీ ఉద్యోగులతో బొంబాయి గవర్నరు వారి భార్యయు రాజదండతులను వేషమువద్ద సన్మానించిరి. సిటి ఆఫ్ హోరార్డు ఓపై 12.10 గంటలకు రాజదండతులు కొలంబో వయనమేరి. (ఆ. ప్రె.)

గౌరవనీయు లగుతాంబీగారి ఉద్యోగస్వీకరణము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి స్టేటుమెంటు

అలహాబాదు, అక్టోబరు 18:-గౌరవనీయులగు తాంబీగారు మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక వర్గము యందు సభ్యత్వమును అంగీకరించుటను గురించి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి టెలుల వ్రాయుచున్నారు.

గవర్న మెంటు ఇష్టముతోకూడికొని యున్న ఉద్యోగము నొక వ్యక్తి అంగీకరించుటయందును ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడి అధికారులు తీవ్ర ప్రతిఘటనను సరకుచేయక ఉద్యోగమును అంగీకరించుటయందును భేదము గలదు. ఉద్యోగమునందున్న తాంబీగారు కేవలము గవర్న మెంటుయొక్క కుక్క. ఉద్యోగమునందున్న పటేలుగారు స్వరాజ్య పార్టీయందు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుడుగ నెంతవారో, యిప్పుడు పార్టీ వెలుపల నంత స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడే. ఉద్యోగానంతరము పటేలుగారు స్వరాజ్యసభ్యుడుగ పార్టీయందు చేరును. ప్రారంభమందే తాంబీగారు స్వరాజ్య పక్ష సభ్యత్వము నకు తిలో దకములనిచ్చిరి. తిరిగి వారు స్వరాజ్యపక్షములో జేరుటకు అవకాశము లేదు. ఏదో ఒక సభ్యుడు దగాజేయుటచే పార్టీ క్షణమందులోట్టు గలవని యెంచజనను. అట్టి సభ్యునిపై పార్టీ ఎట్టి చర్య నవలంబించునదియు చూడవలసియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

పండిత నెహ్రూగారి

విమర్శనమునకు సమాధానము

బొంబాయి, అక్టోబరు 19:-గౌరవనీయులగు తాంబీగారి ఉద్యోగ స్వీకరణమును గురించి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు గావించిన విమర్శనమునకు జయకారుగాను సమాధానము నిచ్చిరి. తాంబీగారి ఉద్యోగస్వీకరణముచే సంభవించిన పరిస్థితులు ఆయనను నిందించుటచే మారవనియు, ఎవ్వరును దురభిప్రాయములకు లోనుగాకుండ స్వరాజ్యపార్టీ ధర్మములును, విధానమును, కార్యక్రమమును స్పష్టికరించవలయుననియు, వారు యిండియను డేలీ మేయిలునకు ద్వారా అభిప్రాయము మార్చుకొనలేదనియు జయకారుగారు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి స్టేటుమెంటునకు జవాబిచ్చిరి. వారు నవంబరు 1 వ తేదీన జరుగు సమావేశమునకు నాగపురము వచ్చి, వారి అభిప్రాయములను గురించి సువ్యక్తము చేయవలంబిగాన పత్రికలందు వివాదమును బెంచదలచుట కంగీకరించుట లేదు. (ప్రీ ప్రె.)

మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వము

తాంబీగారు ఉద్యోగముకొరకు ప్రాకులాడిరా?

ప్రజామిత్ర శాఖల భావింపి

అమరావతి, అక్టోబరు 19:-తాంబీగారు మధ్యరాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యత్వము సంపాదించుటకు ఏమియును పాట్లుపడలేదనియు, దొరతనమే ఉద్యోగమును బిలిచి యిచ్చెననియు, మంత్రివర్గమును ఏర్పాటుగావించుటకు తాంబీగారు గవర్నరుతో భేరము చేయలేదనియు నిచ్చట అనుకొనుచున్నారు. స్వరాజ్యపార్టీ మంత్రివర్గము యేర్పాటు చేయనియెడల ప్రజామిత్రులు చేయబడిన శాఖల పరిపాలన భారముదొరతన మవలంబించుటకు ఉత్తరువుచేయబడును. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలు దొరతనముయొక్క పరిపాలన క్రిందకు జేర్చుట కంటే మంత్రిులే యీశాఖల బరిపాలించుట బాగాని వీరారు స్వరాజ్యవాదులు డలంచుచున్నారు. (ప్రీ ప్రె.)

“పయినీరు” పారిశ్రామిక ఆర్థిక

అనుబంధము

అలహాబాదు, అక్టోబరు 18:- పయినీరుయొక్క వర్తక, పారిశ్రామిక ఆర్థిక అనుబంధముయొక్క మొదటి ప్రతి నేడు వెలువడెను. ప్రతిపూసమండ్రికి వెలువడును. (ఆ. ప్రె.)

బీరారు సంఘ సంస్కరణ మహాసభ

జయకారుగారు రథ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి
అమరావతి, అక్టోబరు 19:-బీరారు సంఘసంస్కరణ మహాసభనిర్వాహకులు జయకారుగారిని అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనిరి. డిశంబరుమాసమధ్యమందు కాన్పూరెండు జరుగును. (ప్రీ ప్రె.)

భారతదేశ కృషీవలుడు

“పంజాబు దేశపు కృషీవలుడు, వాని సంపద, ఋణ బాధ” అని మాల్యాము లయలు డార్లింగుగారు ఆంగ్లమున వ్రాసిన గ్రంథము నేవనుపత్రికలో నిట్లు విమర్శింపబడినది:-

ఈ గ్రంథమునకు తగిన ఆవరణ యందునని నమ్ముచున్నాము. డార్లింగుగారు ఇండియను సివిలు సర్విసు ఉద్యోగి. ఈసర్విసునంద నేకలోపములుగలవు. ఉద్యోగలందరు ఆదర్శ నీయాలను పరిపాలకులని చెప్పజాలము. డార్లింగుగారు, ఆయన యున్న సివిలు సర్విసు యీగ్రంథమునోసంగినందుల కెంతేని ప్రశంసార్హులుగ నున్నారు. ప్రాద్దేశమునం దెచ్చటకు బోయినను వ్యవసాయజాతియే గాన్పించును. వార్తలపుడును వరదలచేటను వర్షలేమిచే బాధలనొందుచుందురు. దాని కనుగుణ్యముగ ఆపస్థల పాలకులందురు.పంటపండి కోతలుకొయగనే సాహసకారు వచ్చి తన ఋణము పై నూటికి 25, 50, 100 వడ్డీచొప్పున పంటలో నెక్కువభాగము గొంపొవును. బ్రిటిషు పరిపాలకులు ఏసియాలోను, ఈజిప్టులోను యెక్కడనై కృషీవలుల అభివృద్ధికొరకు పాటుబడ నెంచినచో వారిని యీ ఋణబాధయే ఎదుర్కొనుచుండును.

డార్లింగుగారి గ్రంథమునందు పంజాబులోని స్థితి దెప్పిరి. ఆయన సహకారశాఖ ఉద్యోగిగ నుండి వ్యవసాయ దారుల దుస్థితిని బాగుగ గుర్తించిరి. వారి ఋణముల సమశ్యను గూర్చి వివరముగ వర్ణించుటయే గాక, దానికారణములు, తిన్ని వారకోపాయములను నూచించిరి. ఈ గ్రంథము వ్యవసాయ విషయమున పరిమితగ్రంథముగా నుండవచ్చును.

డార్లింగుగారి నిశ్చితాభిప్రాయము లన్నింటి నిక్కడ వేర్కొనుటకుష్టము. పంజాబులోని వివిధభాగములందలి కృషీ వలుల స్థితిని వివరముగా దెప్పిరి. దాని వర్ణన అతిమనోహరమైన భాషలో యింపుగా వ్రాసిరి. ఒకటిరెండు ముఖ్యవిషయములుగలవు. ఋణమునుగూర్చి ఆయన దెప్పినవాక్యము నెవ్వరు కావనజాలరు. “ఋణములోసంస్థాపాదువద్దతి రైతు వానిని నిర్వాగ్యునిగా జేయుటయేగాక వారిరాబడి నరిగిన నాశనము జేయును.” “అభివృద్ధికి ప్రథమ సోపానము ఆర్థిక స్థావరంత్వము. కాని ఇండియాదేశపు రైతువానిపై ఋణములిచ్చు సాహకారుల యధికారము లొంగవంతకాలము యీస్థావరంత్వము చేకూరుదు” అని ఆయన వ్రాసియుండెను. ఈ అధికారము నుండి తప్పించుకొనుటకు సహకారపద్ధతి వచ్చినది. దీనిగూర్చి డార్లింగుగారు పంజాబులో గల అనుభవమునుబట్టి చాల ఆశ గలిగియున్నారు. కాని ఒక్కసందేహముమాత్రము గలదు. జన సంఖ్య యెక్కువప్రతిబంధకముగా నున్నది. పంజాబులో ఇరిగేషను కాల్యల యభివృద్ధివలన సిరిసంపద హెచ్చెను. సంపదతో బాటు ఇండియాలో జనసంఖ్య అమితముగా హెచ్చిపోవును. లక్షలుగ్రూరు కాలనీయుండు 30 ఏండ్లలో జనసంఖ్య 60,000 నుండి 1,100,000 వఱకు హెచ్చిపోయెను. ఇండియాలో జన సంఖ్య భారతదేశములో 100 మిలియనులు హెచ్చిపోవుట ఆశ్చర్యకరముగానున్నదని డార్లింగుగారు చక్కగ వర్ణించిరి.

బొంబాయి శాసనసభ

స్వరాజ్యవాదులు కార్యక్రమమందు

బాల్గానుటకు ప్రయత్నములు

పునహా, అక్టోబరు 19:-బొంబాయి శాసనసభాకార్యక్రమమందు స్వరాజ్యవాదులు బాల్గానుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి.

రేపు జరుగనున్న బొంబాయి కాంసిలు స్వరాజ్యపార్టీ సమావేశమునకు రానిచ్చినవారిని సమావేశమందు బాల్గానుట కవకాశ మియవలసినదని ఎన్. సి. కెల్కార్డుగారు గోరిరి.

(ప్రీ ప్రె.)

కరంసీ కమిషను

మరియిద్దరు సభ్యులు నియమింపబడెదరట

సర్దారు జోగేంద్రసింగు నియమింపబడునా
స్థిరము, అక్టోబరు 19:-తుదకు మరియిద్దరు సభ్యులు కరంసీ కమిషనునందు నియమింపబడుటకు యిండియా ప్రభుత్వము యోచించుచున్న దని అసభికార్యవర్గమందు వచితిగలదు. బహుశా సర్దారు జోగేంద్రసింగుగారు నియమింపబడవచ్చును. (ప్రీ ప్రె.)

మహాత్మాజీ ఆగమనము

లక్ష్మణపురం మునిసిపలసంఘము
సన్మానపత్ర మర్పించుట

మహాత్మా గాంధీగారి హితబోధనము

లక్ష్మణపురం, అక్టోబరు 17:—మహాత్మా గాంధీగారు
యచటకు నేటి మధ్యాహ్నమునకు వచ్చిరి. లక్ష్మణపురం
ప్రజలు మహాత్మునకు మహాసన్మానమును గావించిరి. పుర
పాలనసంఘము సన్మానపత్రమును మహాత్మునకు అర్పించెను. సన్మా
నపత్రము స్వచ్ఛముగా ఉద్ఘాటనయందు పురపాలన సంఘ
ధ్యక్షులగు ఛావర్ భాల్కర్ వాచావన్ గారిచే జరుపబడెను.
సన్మానపత్రమందు మహాత్మునినకు ఉద్ఘాటనపడెను.

మహాత్ముని సమాధానము

సన్మానపత్రమునందు డెలుపబడిన అంశములకు
మహాత్ముడు సమాధానమును సంగ్రహించెను. ప్రథమమున
సన్మానపత్రము యొక్క భావముగలది వివరించెను. రెండవ
యను, అరవీస్థి భావములతో గూడిన ఉద్ఘాటనకంటె
హిందు స్థానితో మిక్కిలియైన ఉద్ఘాటనయందు వారికిరకు
ను అనురాగము గలవనిరి. అఖిలభారతదేశ మందును ఉద్ఘా
టనాభివృద్ధి ప్రజలకును బోధనకురముగ నుండునలయును.
ఇది సంయుక్త ప్రకారమున ప్రజలకు మాత్రమే గ్రాహ్యముగ నుండ
జరకు. లక్ష్మణపురపు ప్రభుత్వముకాంగ్రెసు పురపాలనసంఘము నభి
నందించి నగరమునందలి రహదారుల కిరిగిగలించి గాంధీగారు
వివరించిరి. లక్ష్మణపురం ఉద్ఘాటన యంతమాధుర్యముగ ను
ల్లవో లక్ష్మణపురం కోడ్లు అంతసౌకర్యముగ నుండినయెడ చ
క్కగనందునని మంచహాసముతో మహాత్ముడు నడిచెను. లక్ష
ణపురం రైలుస్టేషనునుండి మునిసిపలు ఆఫీసుకువచ్చుటచే గలగిన
అభయములను లక్ష్మణపురమందలి కోడ్లు బాగుగ లేవని
తోచినవని మహాత్ముడు చెప్పెను. భవాభావముచే కోడ్లు మం
చిత్థితియందు లేవని మునిసిపాలిటి లేవక జవాబీయవచ్చును.
అట్టిజవాబులు నిరుపయోగకరమైనవి. భవములేనియెడ పుర
పాలన సంఘాధ్యక్షుడు పార చేరదీసికొని కాంగ్రెసు విచ్ఛిన్నభ
టుల సాహాయ్యముతో నడచుటకు వీలుగ నైన కోడ్లును
బాగుచేయునలయును. లక్ష్మణపురపు మునిసిపలు ఎన్నికలు
సూచించుచున్నవి. కావున వారికోడ్లు నెగ్గురు మంచిత్థితియం
గుంచి సమగ్రతో వారలను మునిసిపలు సభ్యులగ నెన్నుకొన
వలయునని మహాత్ముడు ప్రబోధించెను.

హిందుమహమ్మదీయ సమన్వయము

సన్మాన పత్రమునందు వివరించిన హిందూమహమ్మ
దీయ సమన్వయము గలించి గాంధీగారు మాట్లాడిరి. స్వల్పపుణ్య
వలన మరనవలయుననియు, లక్ష్మణపురమునందు దుభయసంఘ
నలయిన కలసి మెలసి సంఘించి అఖిలభారతదేశమున
కాద్యము జాహగలయుననియు మహాత్ముడు ప్రబోధించెను.
గోధరయు, మసీదులయెడల వాద్యములు గావించుటయు
ఉభయసంఘములను ఒకరియొర నొకరు నరువకొనుటకు తగిన
ప్రతికారములూ యని ప్రపంచమునందలి ఎల్లరును ఆశ్చర్యము
పడుచున్నారని మహాత్ముడు చెప్పెను. గతం నానె అని దలంచి
తాను మరయొకసారి లక్ష్మణపురమునకు వచ్చునప్పటి కిరుసఁగు
నులవారును ఐకమత్యముతో నున్నారని వినుటకు ప్రయత్న
ములను చేయవలయునని మహాత్ముడు సభ్యుల నుద్బోధించెను.
(ఆ. వె.)

లాలా లజపతి రాయగారి
ఆరోగ్యము

లాలా లజపతి రాయగారి ఆరోగ్యము చక్కగ నున్నద
నియు, శుక్రవారం ఉదయమునకు బొంబాయి మెయియూరిజ
ల సహారు తిరిగి లాలాజీ వచ్చుచున్నారనియు చెప్పుటకు
సంతోషించుచున్నాము. (అ. బి. న.)

మదన కామేశ్వరిలేహ్యము

బుహినుల ఫలితి, మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తుక శుక్ల
నవ్వు, అతిమూత్రము మొల వాటిని హరించి యును, వీర్య
స్థిని, సంసార స్థానియును, ప్రసవప్రాప్తిని గలిగించును,
2 డబ్బీలు చాలును.
20 తు. డబ్బీలు 1—4—0 ఓ. పి. 1—6—0.
పి. కె. వీ. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, మైదేవీ. (కల్లూరు)

నాభా మహారాజు సర్ ఒడయారు గారి
ప్రతాపముల నాక్షేపించుట

దుష్పరిపాలనము చేసెనను అపవాదము

“ప్రజలీ విషయముని శ్చయము
చేయనీయుదు”

రాజ్యాధికారము ఇచ్చానసారముగ దొరతనమున కప్పగింపబడుటకు ఏర్పాటుచేయబడెనను అంశమునది యథార్థము

“ఫార్వడ్” పత్రికా సంపాదకునకు,

ఆర్కా,

సర్ మైకేలు ఒడయారు నాపై దాడివెడలుదు నిజేల
ప్రాసి ప్రకటించిన పుస్తకమును నేను చదివి విచారించితిని. ఆయన పంజాబు పరిపాలకుడుగ నున్నప్పుడు ఆయనకును నాకును
అధికారరీత్యా గల సంబంధములను మనమునం దుంచిపెట్టుకొనిన నన్ను దూరుటకును నాపై గత్తి గట్టుటకును సర్ మైకేలుగా
రెన్నుడును సమకట్టగని నేను దలంచియుండ వలసియున్నది. నేను నాసంస్థానమును దుష్పరిపాలనము గావించితి నని సర్
మైకేలుగారు చెప్పుచున్నారు. ప్రపంచము దేసంస్థకుగాని పరిపాలనకుగాని సంపూర్ణత్వములేదు. కాని నాభాప్రజలను దయా
దాక్షిణ్యములతో నేను బరిపాలించితినిని తలంచుటను నాను అమితసంతోషముగనున్నది. వారలను నేను ఇబ్బందులపాలు చేయ
లేదు. నాభాప్రజలను నేను బాధపెట్టలేదు.

సర్ మైకేలు ఒడయారుగారు సమ్యక్తించినచో పంజాబు ప్రజలు సర్ మైకేలుగారిచే మరల పరిపాలింపబడుట
కంగీకరించెదరో లేదో, నాభాప్రజలు తిరిగి నాచే పరిపాలింపబడుటకు హర్షించెదరో లేదో తెలిసికొనుటకు తగిన నియమముల
గావించి పంజాబు ప్రజల నాభాప్రజల అభిప్రాయములను తెలిసికొనుట కేర్పాటుచేయుటకు నేను సంధ్యుగ నున్నాను.

విష్ణుమగ నేను రాజ్యాధికారమును త్యజించుటకు దొరతనము ఏర్పాటు చేసెనని సర్ మైకేలు ఒడయారు
గారు గావించిన ప్రసాదమునకు నేను గృతజ్ఞుడను.

దేవప్రధాను, సం. రా. }
14-10-25.

రిపుదామన్ సింగు,
నాభా మహారాజు. (ఫార్వడ్)

మలబారు ఏలైదు జాతీయవాదుల
కాన్ఫరెంసు

కొన్ని ముఖ్యముగు తీర్మానములు

కాలికట్ట, అక్టోబరు 17:—మద్రాసుశాసనసభ్యులగు
జె. ఎ. పాల్ దానాగారి అగ్రతత్వక్రింద నిన్నను విజ్ఞోరియా
విజాల్ పురవందీరముయొక్క హాలునందు మలబారు ఏలైదు
జాతీయవాదులమహాసభ జరిగెను. ఈ దిగున వివరింపబడిన
తీర్మానములు గావించబడెను.

జాతి, మత, లింగ, వర్ణభేదములను పాటించక మానవ
సామ్రాజ్యత్వమునందు వారలకుగల ఒక్కాసమును అమలునందు
తెల్లలయునని వలరారు ఏలైదు జాతీయవాదులెల్ల రాజకీయ
సత్తులను గోరుచున్నారు. జాతీయభివృద్ధికి మిగుల ప్రతిబం
ధకముగ అస్పృశ్యతను దొంగించుటకు ఎల్లవారులను తీవ్రప్ర
యత్నమును చేయుచున్నాము. (2) స్వదేశోద్యమమును వ్యా
పింపకేయుటకును వదులనూను సుఖములను స్థాపించి రాట్న
మును ప్రతిస్పృహంపు స్థాపించుటకు ఎల్లపక్షములవారును
బ్రయత్నములను స్వీకరించును. (3) కేసెంటువచ్చి స్వపరిపాలన
ట్టులును బలపర్చుటకు దేశమందెల్లవలను సభలను స్థాపించి,
స్వరాజ్యము సంపాదించుట కెల్ల పక్షము
లును తీవ్రప్రయత్నముల సల్పవలయును.
బీసెంటువచ్చి స్వపరిపాలనచట్టమును వారు ఆమోదించిన
సవరణలతో కాన్పూరు కాంగ్రెసుఎదుట తెల్లలమునని సభ
వారు శ్రీమతి సరోజినీదేవి, మాలానా షాకత లీగారులను గో
రుచున్నారు. (5) బీసెంటువచ్చి స్వపరిపాలనచట్టము నీసభవారు
బలపరచుచున్నారని, అనిబీసెంటువచ్చి కింగ్డంనునకు
యీసభాధ్యక్షుడు తండ్రి నిమ్మటకు యీసభ అధికార మిచ్చు
చున్నది.

మహాసభయందు గావించబడిన తీర్మానములను ఆమలు
నందు తెల్లటకును, భవమును ప్రోగుచేయుటకును ప్రయత్నములు
సభ్యులగ గల యొక సంఘము నీకాన్ఫరెన్సు నియమించెను.
(ఆ. వె.)

కర్రశూల హరి

వెల సినా 1-కి రు. 0-6-0

ఈ ద్రావకమువలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము కాలుట,
చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి వెంటనే నయముగను. 5, 6 బొట్లను
నెలలో షోసిన్, బాగ వెంటనే తగును.

అమృతాంజనం డిప్లో, బొంబాయి - మదరాసు

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు.
దశసరి కాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-2-5
సర్వేశ్వర శతకము	0-3-0
దేవకీనందన శతకము	0-3-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0 2 0
నారాయణ శతకము	0-3-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-3-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును)	0-6 0
హిందీ మొదటివాచకము డిప్లో	0-6-0
హిందీ పాశ్చాత్య డిక్షనరీ డిప్లో	1-0-0
ఆంగ్లద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంగ్లవహాసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అగ్రతత్వకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినది)	1-2-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
శారదాంబ (స్త్రీసర్వబోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆత్మజిజ్ఞాసాసంఘము (శరీరము విడిచినవరకువార ఆత్మజి)	0-8-0
కవితత్వత్వచిచారము	2-0-0
ఆంగ్లసర్వకళాశాల - విద్యాప్రవృత్తి	0-4-0
సత్యవత్సవృత్తానము (పర్యవ్యాప్తము కవిత్యము కడురసవంతమై మధులు మాటగట్టిం గున్నది	1-0 0
శ్యామాసుందరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలనీతిసమృతము	1-8-0
శ్రీమదబోధిపాపకము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమరకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళిపరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-
మహర్షి దేశేంద్రనాథ రామారామ స్వీయచరిత్రము	2-8-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
చెన్నపురి.

లోక ర్నో మహాసభ

సెక్యూరిటీపార్టు అంగీకరింపబడుట

(శనివారము తరువాత)

ఒక సూచన

మొత్తముమీద ఐదు పత్రములు సంతకము చేయబడునని తెలియుచున్నది. ఒకటి అసలు ఒకంబడిక, నాలుగు పంచాయతీసభలు, ప్రాంతము, జర్మనీలకు, జర్మనీ పోలెండులకు, జర్మనీ, జెహోనీ వేళియాలకు, బెర్లియం జర్మనీలకు, జర్మనీపాలండు, జర్మనీ జెహోనీ వేళియాల పంచాయతీ సంఘాలను ప్రభువరచుటకు రెండు ప్రత్యేక ప్రకటనలు ఉండును. తుదకు కనెంబు 16 నూత్రము విషయమున నొక ప్రకటన యుండును.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

బ్రిటిషు ప్రకటన మొకటి యిట్లు చెల్లుచున్నది:— చిత్తు సెక్యూరిటీ పార్టువాచకము నంగీకరించిన పిదప సభపంచాయతీ సంఘాలనుగూర్చి చర్చించి పోలెండు జీకో స్టేషన్లలోనికి యీ ప్రతినిధులను సభలోనికి పంపి సభాస్థానంబుల పై టు మెంట్లు లనున్న, జర్మనీ బెర్లియము చెప్పదానిని వివరింపబడినదిగ కోరి పోలెండు, జీకోస్టేషన్లలోని ప్రతినిధులు సభలోనికి వచ్చి జర్మనీతో పంచాయతీసంఘం జేసికొనుటకు గావించిన రాయబారములను చెప్పిరి.

సంధిప్రములు రేపు సంతకములగును

సంధిప్రములైనందు రేపు సంతకము లగుననియు, 15 రోజులలో లండనునందు సంతకము చేయబడుననియు అనుకొనుచున్నారని వీరి వాచకములు వచ్చేవారములోనే త్వరగా ప్రకటింపబడును.

ఈసంతకములైన తరువాత జర్మనీ సమితిలో జేర్చుకొనుటకు బాధిపతి ప్రత్యేకసభ; బహుళ: డిశెంబరులో జరుగవచ్చును.

దెన్నుగారు నేడిట్లు జెప్పిరి:—

“తుదకు వర్మనీను సంధియొడంబడిక సజీనమై పనిజేయునున్నది.”

ప్రెంచి ప్రభుత్వభిందనము

పారిసు, అక్టో 15:— యం. థెయిల్లాన్ సేదు యం. బ్రయండుగారిని ప్రభుత్వక్షమన నభినందించుచు తంతునంపి సేదు చారిత్రక శ్రాముఖ్యమున దినముని చెప్పిరి.

ప్రెంచి ప్రభుత్వత్వప్తి

పారిసు, అక్టో 15:— సభ యొక్క ఫలితములు అన్నిదేశములకును త్వస్తి కరముగ నున్నటుల ప్రభుత్వసభలో ననుకొను చుండినది చెబుపబడినది కాని జర్మనీ విషయమున రైనులాండు ఆక్రమణ సారపరిపాలనము మున్నగునవి పరిష్కారముగాకుండ చిత్తు సెక్యూరిటీ ఒడంబడిక నంగీకరించుట వై బెర్లిను పత్రికా వ్యాఖ్యలు కొంచె మనుమానముతో నున్నవి.

జర్మనీ సూచనలు

లోక ర్నో, అక్టోబరు 16:— పోలిషు, జెకు, జర్మను తీర్పులు ఇంగ్లీషు ప్రెంచి నిపుణులతో జేరి తమపనిని పూర్తి జేసి తూర్పు పంచాయతీ సంధి విషయమున రాజీకేసికొనిరి. రైనులాండు ఖాళికేయుటను గూర్చియు సారను గూర్చి కోరిన విషయముల మీదను చేంబర్లెనుగారును యం. బ్రయండు గారును నిన్న సాయంత్రములయందు చర్చించిరి. ఇవి పెద్ద ఆటంకములు గాకపోయినను పత్రములు సంతకములగుటకు ఆలస్యముగను

* * *

ప్రతినిధులకు విందు

లోక ర్నో, అక్టోబరు 15:—లోక ర్నో సభకువచ్చిన ప్రతినిధులకు పత్రికా నిర్వహణలు విందుజేసిరి. 200 మంది అతిథులు వచ్చిరి. ఆస్తిను చేంబర్లెను గారిని గుంఠోపముతో నెత్తివేసిరి. ఆయన ప్రసంగించుచు అందర సహకారమును గోరినట్టి వెల్తురు వచ్చునని పోవునటుల కష్టము లన్నియు పోవునని చెప్పిరి. ఎన్నగున్నతాము విజయము గాంచినది చెప్పెను. లోక ర్నోలో యూరోపియను ధేశము లన్నిటికిని సమత్వముమీదను, అన్యోన్య సహృద్యావముమీదను సంబంధ మేగ్వడనని చేంబర్లెను గారు జెప్పి యిందువలన దేశమంతయును కాంతముగ నుండవచ్చునని చెప్పిరి.

మునులోని గాలివద్ద

విందైన పిదప అందరును సీనియరు మునులోనిగారి భవనమునకు జనిరి. ఆయన అందరను కృతజ్ఞతను చెప్పెను. చివరకు చేంబర్లెనుగారు వచ్చిరి. విందంతయు నైనపిదప మునులోని చేంబర్లెను జేసిన పనికి కృతజ్ఞతను చెప్పెను. యం. బ్రయండు గూడ చేంబర్లెను గారి నభినందించిరి.

* * *

రమ్యా ఆందోళనము

లండను, అక్టో 13:—ఒడంబడిక రాయబారములు విజయ మార్గముననున్నవి మాస్కోలో ఆందోళనము బయలుపడెను. బ్రెస్టు రీగా విలేజిరి బెర్లినుటల ఆచట ఒక క్రొత్త వార్త వ్యాపింపబడుచున్నది. ఈఒడంబడిక యంతయును ఇంగ్లాండులో సోవియటుకు ప్రతిమాటాస్త్రముగ తయారైనదని వ్యాపింప జేయబడెను.

అది మాస్కోమీదికే యుద్దేశింపబడెను. ఇది సంచకిగాక యుద్ధమునకు ప్రయత్నము అని ఇన్వోస్ట్రాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

చివరను యింకను బెర్లినులోనుండగా రోముకుపోయి లోక ర్నో సభ విజయము గాంచకుండ జేయవలెనని యుత్తరపులు పోయినటుల చెలియుచున్నది. ఆయన దాని నావకాల కున్నయెడల ఇట్టికే ఆర్థికముగ నెన్నియోలాభములు జేయువటుల చెప్పవలెననిరి. (ఇంగ్లీషుమును కేబులు)

భారత కార్యాలయము

ప్రెడెరిక్ క్రాఫర్డుగారి కింకా 5 సెల్లములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంబి)

లండను, అక్టోబరు 16:—భారత కార్యాలయ సభ్యులను ప్రెడెరిక్ క్రాఫర్డు గూడనాగారు అక్టోబరు 15 వ తేదీనో ఉద్యోగపరిమితియైన పిదప మరయెదు సం॥ము లండయుండునటుల తిరిగి నియమింపబడిరి.

Acidity the Cause of dyspepsia.

అజీర్ణమునకు కారణము పులిత్రేపులు

పులిత్రేపులు మిమ్మును వదలిన తక్షణమే అశీర్తి, కడుపుబ్బరము లేక యితర ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునవి మాయముగను. అపాయకరమైనట్టి ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులకు ఒక మోతాదు బై సురేటెడ్ మెగ్నీషియాను “Bisurated Magnesia” పుచ్చుకొనిన, తక్షణమే గుణముగను. ఇది ఉదరమునందు ప్రవేశించిన తక్షణమే పులిత్రేపులు, కడుపునందు మంట మొదలగువాటిని కుదుర్చును. ఇది కడుపునొప్పినిగూడ రానీయక ఆటంకపరచి మీ ఆహారముచే మంచుబలును గలిగించును. బై సురేటెడ్ మెగ్నీషియాను “Bisurated Magnesia” సిఫార్సుచేసి యున్నారు. ఆస్పత్రులందు ఉపయోగింపబడుచున్నది. కృతజ్ఞులు తాముకప్పుడు ఆనుభవించిన బాధను జ్ఞాపకము చేసికొని ఇతరులు సదరువ్యాధిచే కష్టపడకుండుటకై దీనిని ప్రతిబోటను సిఫార్సుచేయుచున్నారు. ఇది మీకు సహాయము చేయును. ఏ ఔషధముల దుకాణమునందైనను పొడరుగాగాని లేక బిళ్ళలుగాగాని దొరకును. ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులను తప్పక కుదుర్చునట్టి నిజమైన ఔషధము. కావలసియున్న బుడ్డిపైన చుట్టబడియుండు నీలము కాగితముపైన బిస్మాగ్ “Bismag” అనుపదము ఉండుటను గమనించి తరువాత కొనుడు.

(వెనుక చింతించుటకు వెట్టితనము ముందరుకొన్నవారల మోహముంద గలరు)

40 దినములలోగా అతిసులభముగా యింగ్లీషు నేర్చుకొన వచ్చును.

2 పుస్తకములకొన్న వి. పి ఖర్చులులేదు. 4 పుస్తకములకొన్న 1 పుస్తకము ఇనాము.

ఆంగ్లేయ దొరతనమువారి పరిపాలనకు లోకులైన యీభూమండలమున గౌరవఖ్యాతియు పొంది జీవనోపాయములచే వృద్ధివిండుటకు కారణకర్త యగు ఇంగ్లీషుభాషయే ముఖ్యమని యెరిగియు అనేకులు విడనాడియుండు వారలకు అతిసులభముగ నురు చేంత చేరక తమకు తామే భాషానుభవము పొంది, చదువుటకును మాట్లాడుటకును వ్రాయుటకును పుషయ్య క్రముగా ఆంగ్లభాషయందు ముద్రింపించి అభ్యాసపరచుటకు అవలీలగా గ్రహింపదగినది గాన మావశమున ప్రస్తుతము కొన్నిప్రతులే ముద్రించి తక్కువధరలకు విక్రయించుచున్నారము.

ఇందుసాధారణముగా పుషయోగముగనట్టి యింగ్లీషుపదముల నుచ్చరించుటకును వాటికిగల అర్థమును ఇంగ్లీషును ఆంగ్లమును వ్రాయబడి చిన్నకథలు సామెతలు పట్టకు యింగ్లీషు అర్థములును అతిసులభమైనట్టి వ్రాయబడియున్నవి. వ్యక్తులు, పక్షులు, వారములు, నెలలు, సంవత్సరములు, పుష్పములు, ఆయుధములు, నానాదేశములు, లిఖితములు వ్రాయునట్టివిగములు గలవు. ఈపుస్తకము బాలరు, బాలికలు, వర్తకులు, నౌకరులు, విద్యార్థులు, పీఠల కందరికి పుషకారియగు సహాయగ్రంథము. అంత్యకాలమున వయిత్ మొదలగునవి వ్రాయు విధమున్ను, తంతుసూచారములున్ను, వడ్డి పరిమితియు జీతముల వగైరాల లెక్కలున్ను యివియెల్ల విశేషపఱచబడి యున్నది. పుస్తకము 1-కి ధర రూ 1-8-0. తపాలాఖర్చు 0-4-0. ఆనందాశ్రమ పుస్తకశాల, 5/34, నైయప్పనాయకపేడి, పార్కు-రౌండ్, మదరాసు.

మీరు మగమునుండియే సరాసరి తెప్పించుకొనుడు

కరాచిమోస్తరు చీరలు మేలైనపట్టు, అద్భుతమైనసరిగ అంచుగలది పలురంగులలో గలవు. 9 గజములు 44 అంగుళములు నిడివిగలదు చీర 1 కి ధర రూ 30-0-0.

Annapurna Silk Stores, Benares City.

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించుచున్నటువంటి సవా మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో అమోఘమైనది నెల బుడ్డి 1-కి రూ 2-8-0

2134) 1 ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రూ 2. 8
నిందుక్యాళికొబైండు షెడర్ వైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులుప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

ఒకప్పుడనరకులు (19-10-25)

ఇరువదిగజముల "పిన్" ధరలు

కాకికమ్మలు—22 X 22 మంగిసమారులు (ఎ)

రు 10-8 (బి) రు 11-12-0 సరాసరిరకము రు 10-6.

కాకికమ్మలు—22 X 22 వేరు రకములు (బి)

రు 10-12, సరాసరిరకము రు 9-8.

తెలుపుములు—1703 రు 15-6; గ్లాస్ గో 9000

రు 15-6; ఎల్. ఎల్. 73 రు 11-0; ఇ. సి. 73 రు 11-10;

88-888 రు 16-0; బి. సి. 73 రు 11-4; 7973 రు 11-2.

2903 రు 9-12; 8973 రు 11-2.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) —టాక్రీ రు 7-1-6,

చలవ రు 8-0; పచ్చరంగు రు 10-4; పడవ రు 9-6; కాళి

రు 9-6; సవరకు రు 9-4.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానుల కట్టు) —నత్తాత్రము

రు 18-2-0.

60 నెంబరు సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) —అడకతెర రు 19-3

నెంబరు రు 19-3; "శీట్" రు 18-12; గొడ్డలి రు 11-5-0

గడ్డిబండి రు 11-3-6; ఎద్దు గడియారము రు 11-8; సింహము

వేలకాదు రు 11-2-0; నెనసలు రు 11-2-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) —భూగోళము

రు 17-14; నీలంచేప రు 20-14-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర

రు 28;

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 257; జవ్వకు (డిట్ మాన్)

రు 253; రాగిరేకు:—రు 280;

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేన్ ఒకటికి)

రు 19-0-0.

కలాయి పెంకురేకు:—24 "శీట్" 6" 7" 9" రు 15-4.

8" రు 15-4 10" రు 15-4;

సిమెంట్ పీపాకు వెల:—

నార్స్ ఆవుమార్కు రు 10-8; "జెన్-జే" రు 10-10-0

రంగులు హౌడెడ్ నైట్ పీపాధర

అలిజరైట్:—30% ఆవుమార్కు రు 72; 20% నాల్గ

గట్టుములు రు 70;

"తైక్రోమేట్ పాటాన్" హౌడెడ్ నైట్ ధర 38.4

చక్రైర

జావా సిద్ధము సరకుముట్టులు 1-కి 29-0-0

వాయిదాధరలు:—అక్టోబరు రు 28-4; నవంబరు

రు 27-12; డిసెంబరు రు 27-12;

ఆముదపు గింజలు

164 పానుల బస్తా గిడ్డంగివెల రు 17-0-0;

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 120; "పెన్" రు 112;

ఆముదము

రు 110 (గ్రామధర)

ఒడును చేసిన తోలు రతి 1 టికి

మొదలు వరకు

ఎద్దుతోలు (8 మొదలు 8½ రతులు) రు 0 15 0 రు 0 15 6

" (తేలిక) రు 1 1 8 రు 1 1 9

" బెంగుళూరు (8 మొదలు 8½) రు 0 15 4 రు 0 15 9

" " (తేలికైనరకము) రు 1 1 9 రు 1 2 3

" (మట్టాడ) రు 0 15 6

" (విజయనగరం 7½ 7½) రు 1 0 0 రు 1 0 3

" (ఏలూరు 7 7½) రు 1 0 9

గేజిలోలు రు 0 10 0

గేజిమాడతోలు రు 0 15 9 రు 1 0 9

ఆవుమాడతోలు రు 1 8 6 రు 1 10 6

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వాగతము

"కామశాస్త్రమునకు" గలదు. ఆంగ్లము, విశ్వరము,

ఆధిపతి పెంబలన వాటినిగరించి సంహృయిచ్చు గ్రంథము.

150 పుటలు గలది. బావన తేనున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు.

ఇది ఉచితముగా తపాలా ఖర్చులేక పంపబడును. కావలసిన

వాగు ఈదగున విలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆతంకనిగ్రహ బౌద్ధశాల,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీధన్వంతరి జయంతి

ప్రభుత్వభారతవైద్యవిద్యాలయము

ఒపిరంగనభ

ప్రభుత్వభారతవైద్యపాఠశాల విద్యార్థులు 15 వ తేదీ

విద్యాలయభవనవందు శ్రీధన్వంతరి జయంతి కడు

పూజనీయముగ ప్రాచీనసాంప్రదాయముసారముగను జరిపిరి. ఉద

యము 8 గంటలకు ఆయుర్వేదమున కధిపతిమగు శ్రీమద్ధన్వం

తరి పూజారాధనల యథోక్తముగ గావించి తీర్థప్రసాద

ములతోడను, స్వస్తివాచకములతోడను ముగించిరి. ప్రాతః

కాలమున పూజకు పాఠశాల ఉపాధ్యాయులెల్లరును భిషగ్రత్న

దా|| ఆచంబలశ్రీపతిగారును విచ్చేసి విద్యార్థులనల్పాంశుల

స్వీకరించిరి.

సాయంత్రము 3 గంటలనుండి యొకగంటదనుక వేణు,

పీఠాగానములతో కచ్చేరి జరుపబడెను. విద్యార్థులలో నొకరగు

గోపాలరావుగారు శ్రావ్యముగ గాత్రమున బాడిరి. ఫలహారా

నంతరము శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుపంతులు

గారి యగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద ఒపిరంగనభ జరుపబడెను.

దా|| దంలు సుబ్బావధాని, దొరసామి అయ్యంగారులు ఆయు

ర్వేదమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. పాఠశాల ప్రధానాచార్యులు

కాబ్జిక్ బి. శ్రీనివాసమూర్తి, దా|| పి. వి. కృష్ణారావు యమ్.

బి. బి. యస్. ఆయుర్వేదాచార్య మాధవమూసన్, విద్యాన్

శంకర్మమూసన్ గారులు హరికొండరు ప్రముఖులు సభ కరుడెంచిరి.

అధ్యక్షులు

దైవప్రార్థనానంతరము అధ్యక్షులు పన్యసించుచు తమ

ధ్యక్షునిగ గోరియుండుట తమయందలి గుణము గాకపోయినను

తమపై గల వాల్మీకీయ కారణమని పల్కిరి. యశోశైఖలగు

పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు ఆయుర్వేదప్రచారమున

తలపెట్టి నప్పటినుండియు వారితో గలసి పనిజేయుచుంటిని.

బాల్యము నుండియు వాగు పలుకవ్వములకు లోనై ఆయుర్వేద

మున కత్యంతసేవను గావించిరి. వారి యపారనిరంతర వైద్య

కృషిలననే దక్షిణభారతము దాయుర్వేదవైద్య మభివృద్ధి

గాంచినది. వారు నాటిసజీవముల నేడు మొలకలై తిరిగి

విద్యాలయస్వరూపమున ఫలించినవి. (హర్ష ద్వనులు) మికశా

శాలకు శ్రీనివాసమూర్తి గారధ్యక్షులుగ నుండు తెంతయు

మీ యదృష్టము. ఆయుర్వేదమునం దేశవిశ్వాసప్రేమలను,

కార్యదీక్షయు గల అట్టి ప్రతిభాశాలరు కళాశాల కధ్యక్షు

లుగనుండు టాయుర్వేదమునకు శుభనూచకము. పానుగంటి

రామారాయణింగారును, కీ|| శే|| సర్. పి. త్యాగరాయతట్టి

గారులు ఈ పాఠశాల నిర్మాణమునకై గావించిన సేవాపరిశ్రమ

లకు కృతజ్ఞులు.

ఆయుర్వేదము ప్రచారావశ్యత

దేశకాలావసరములను బట్టి ఆయుర్వేదమునలన దేశమున

కట్టియుపయోగము గలదో విచారించవలెను. పత్రికలవలనను,

దొరతనమువారితెక్కలవలనను, ప్రతివత్సరము వేలకువేలు జనులు

వైద్యసహాయము బడయజాలక మరణించుచున్నారని తెలియ

గలదు. గ్రామములం దాయుర్వేదవైద్యము నశించి నావమా

త్రాపింపబడి ఆయుర్వేదవైద్యులు పరిహాసాస్పదులైయున్నా

రు. పల్లెలందు నివసించువారు వ్యాధిగ్రస్థులగుచో ఔషధసేవ

కై పట్టుములకు వప్పుటలేప్ప గత్యంతరము లేదు. సామాన్య

జాడ్యములచేతనే అసంఖ్యాకులు జనులు సరియగు ఔషధ

సేవ బడయజాలక గతించుచున్నారు కావున విద్య,

సంపత్తులకంటెను వైద్యము ప్రాణ సంరక్షణ కెక్కుడు

వోడ్పడుచున్నది. అందు ఆయుర్వేదవైద్యాభివృద్ధి పలు

కారణములచే ప్రధాన కర్తవ్యము (1) ప్రజలకు

ఆయుర్వేదముపై విశ్వాసముకను నశింపలేదు. రోగికి వైద్యు

నిపై సంపూర్ణవిశ్వాస ముండిన జాడ్యము సులభముగ నివార

ణయ్యదని శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. కావున అట్టి గురి

ఇంకను లెక్కలేదు. (2) ప్రకృతిశాస్త్రముప్రకారము మనదేశ

ముందు తయారుజేయబడిన యౌషధములు, క్రియలు దేశీయుల

తత్వముల కనుగుణములై యుండును. (3) ఆయుర్వేదౌషధము

లు తదితర విదేశవిధానములందుకంటెను చౌకగ లభించును.

అంతమాత్రముచే ఆయుర్వేదమే సర్వోత్తముననియు, తక్కు

గు విధానములు గర్హ్యములనియు లెంపజను. ఉత్పిష్టత

ఎండుండినను అద్వానిని భారతీయులు

గ్రహింతురు. మరెములందును, కళలందును

గూడ దేశీయ విదేశీయ తారతమ్యముల నెంచక పంచినంతను

స్వీకరించువచ్చిరి. సహృదయభారతవర్షము సర్వశాస్త్రసమృ

ద్ధమును, సమస్త లలితకళాసంపన్నమును, సర్వవిధుల కాకర

మునై యుండినను 3000 సం॥ల నుండి క్రమక్రమమున క్షీణించు
మొదలై డెను. అట్టిదానిని పునరుద్ధరించి మహాత్పిష్టవృక్షకు
దెప్పుభారము వర్తమానకాలపుయువకులపై గలదు మీయధ్య
క్షులగు శ్రీనివాసమూర్తిగారు ఆయుర్వేదమునేగాక పాశ్చాత్య
వైద్యవిధానములందును సమగ్రపాండిత్యమును గడించినవారు.

పరిశోధనాభిరుచి గలుగవలెను

కేవల పరీక్షలందు కృతార్థు లగుటతో మిగిలిన పూర్తిగాదు.

ఆయుర్వేదములపురుషు డగు శ్రీ ధన్వంతరి అన్న మైన పరి

శోధనలగావించి సమస్తజనోపయోగకారక మున నొకశాస్త్ర

మును సృష్టించిరి. ఆయుర్వేదమునం దింకను పెక్కు పరిశోధ

నలు జరుపబడవలసి యున్నవి. అధ్యర్థా, బుుగ్గెయులందు మన

కివాపరసాధనములగు విషయము తెన్నియేని గలవు. అధర్థా

వేదమునందు చికిత్సావిధానములు గలవు. సనాతనవిధానములు

ప్రక్రియలు వర్తమాన పరిస్థితులకు సమన్వయము గావించి పని

జేయుట ముఖ్యము. పి. సి. రే. బోసుగారుల తత్వశాస్త్రము

సం దనేకనూర్చి పరిశోధనల గావించిరి. భారతీయు లేనాడును

తెలివి లేలందు వెనుకబడలేదు. కాని పరిశోధనాభిరుచియు,

కార్యాత్మకతయు, పూనికలు వాంఛనీయములు ప్రాచ్యపాశ్చా

త్యవిజ్ఞానసమన్వయము గావించవలెను.

మనదేశము నుద్ధరింపవలసిన మనర్పణిని గ్రామములపై

మరల్పవలెను. భారతవర్ష సంపదభ్యవయము పల్లెలూళ్లపై

నాధారపడియున్నది. భారతదేశమందు నివసించుచు 33 కోట్లు

ప్రజలందు 22 కోట్లు వ్యవసాయమే ముఖ్యజీవాధారముగ గలిగి

యున్నారు. కాన దానిని రక్షించుట ప్రతివాని కర్తవ్యము.

అట్లుచేసిననే మన చదివిన-జదువు సార్థకమౌను

ఉన్నతాశయము లుండవలెను

హిందువులకు ఇష్టదేవతారాధనము అభివృద్ధిప్రదాయ

కము. మీ యాశయాదర్శము లున్న తమై యుండిననే

ఫలితమును దాని ననుసరించియుండగలదు. కావున విద్యార్థు

లగు మీరు పట్టుములతోడను, డిగ్రీల సంపాదించుటతోడను

తృప్తిపడక పరిశోధనావిపాసాతురులై కృషిసలప గోరవను

ఆయుర్వేదవైద్యాభిమానముగలవారు, స్వదేశోద్ధరణాభిలాషు లీ

పవిత్రోద్యమమునకు తోడ్పడవలెను. ప్రస్తుత మట్టి సహా

యములేకపోయినను మీరు చేయుపనివలనైన నెకమందు

ధనాధుల్యులు ఆయుర్వేదమున చేదోడునొసంగవలసి నమ్ము

చున్నాను. బహువిధప్రయోజనలకు లోనైనవేదవేదనే గాని ఈ

కళాశాల స్థాపింపబడజాలకపోయెను. పరప్రభుత్వములవల

నను, వారికి దేశీయశాస్త్రములపై కళలపై విశ్వాసములే

కుండుటయు కారణములు అట్టి విశ్వాసమును విద్యార్థులకు

మీరు జనింపజేయవలెను. కాన నిరంతరదిక్షచే కృషి సలిపి

కళాశాల గౌరవమును, కళాశాలాధ్యక్షుని యశస్సును నిలిపె

దరుగాతె."

డా|| డి. యస్. అవధానిగారు

పిదప ఆంగ్లమునందు మాటాడుచు ఆయుర్వేద చుత్రిసా

చీనమును శ్రేష్ఠతమును, సర్వోత్పిష్టమును, అత్యంతావశ్య

కమను విషయము నిదివరకే పెక్కులందు ప్రముఖులు నిర్దూపిం

చియున్నారనియు తామవిచారణకు బూనుకొనవని పల్కిరి

విదేశములనుండి దిగుమతియును ఔషధములకంటె నిర్మాన్య

ములను శక్తిమంతములను, అత్యుత్తమును నౌషధరాజము

లు స్వదేశములనుండి దిగుమతియును ఔషధములకంటె, నిర్మా

నిన్యములను శక్తిమంతములను, అత్యుత్తమును నౌషధరాజ

ములు స్వదేశముందు లభింపగలవనటు నిర్వివాదాంశము. మన

ప్రాచీన సాంప్రదాయములందును శాస్త్రములందును ఇప్పు

డిపుడే తిరిగి విశ్వాసము జనించుచున్నది.

ఆయుర్వేదము-అనువాదములు

ఆయుర్వేదప్రచారమునకు మనమేమి చేయగలము? అం

దులకు మనకావశ్యకమగు అధికార మేమి? యనవది ముఖ్యవిష

యము ఇందును ఒకకష్టము గలదు. ఏభాషయందు శాస్త్రము

వ్రాయబడియున్నదో ఆభాషయందే ఆశాస్త్రమును జదివిన

ఎక్కుడు ఉపయోగముండునని చెప్పుదురు. దురదృష్టవశమున

ఆయుర్వేదమును మనము సంస్కృతముందు జదువలేక అనువాద

గ్రంథములనుండి చదువవలసి వచ్చుచున్నది

అనువాదములైనను ముద్రణమే యదృష్ట

ముగ స్వీకరించిన ముద్రాపకులచే ప్రకటింపబడుచున్నవి. అం

దుచే సాంప్రదాయము క్షీణించుచున్నది. "బ్రాహ్మశ్రాష్ట్ర

యనుపదము "యస్మి వాధిక"మని అనువదించబడినది కాన మూల

గ్రంథములలోని విషయముల గ్రాహ్యము గావించుకొనుటకు

ఆయుర్వేద విద్యాభ్యాసకులు సవర్ణులై యుండవలెను డిగ్రీ

లను బడయుటతోడనే శాస్త్రము విడువదగినది గాదు. ఆయు

ర్వేదముందు శస్త్రచికిత్స చిరకాలానుగతమై యున్నది గాని

నూతనముగాదు. స్వభావవిధముగ జన్మచే లభించుకాస్త్రములం దాయుర్వేదమును ఒకటి భారతదేశముందు దురదృష్టవశమున ఒక కళయందుగాని కాస్త్రముందుగాని స్వభావజన్మ మగు అభి రుచి గలవాడు జీవనోపలబ్ధికారకు వేరొక యుద్ధవిద్యను విద్యాగింపబడి యున్నాడు. అందుచే తెలిసికొని భ్రష్టుడై పైకి రాతేయున్నాడు. మిన్నగొప్పభాగ్యుల ఆపహించియున్నది. మీ రెంతయో పరిశోధన గానింపవలసియున్నాడు. "శరీరవ్యవస్థేనకాస్త్రమే" (అనాటమి) గాక శరీరకొననగు విషయము తెలియరా గలవు. ఆయుర్వేద విద్యాభ్యాసముల మనియు, విద్యాభ్యస మనెడి భావనతో పరిచయమునే గాని, ఆయుర్వేదాభివృద్ధి కారకులను తలంపుతో పఠనకు బూనుకొన రాదు. ఒకకాస్త్రము వేరొకకాస్త్రమునకు పరస్పరవిరుద్ధము లగు విషయములు పెక్కులు సంభవించును. కాన ఆయుర్వేదము నభ్యసించువారు అపార్థములకు తా పీయకుండవలెను. ర సా య న కాస్త్రము న కం ద ని పెక్కువిషయము లాయుర్వేదమందు గలవు. కావున విద్యార్థి సోదరులు ఆయుర్వేదమందు భక్తిగౌరవములుంచి ప్రపంచము దాయుర్వేద వైద్యోత్కృష్టతను చాటి, కళాశాలకు కీర్తితరుగుగాక యని విశ్వసించెద నని పల్కిరి.

దొరసామి అయ్యంగారు

ఆయుర్వేద భూమిగ పండిత. ఎమ్. దొరస్వామయ్యంగారు, ఎ. కే. ఎస్ వారు శ్రీధన్వంతరి జయంతి సందర్భమున జదివిన సంస్కృతోపన్యాసమునకు ఆంధ్రీకృతసారాంశము.

బలవంతులగు కలిమహారాజుచేత దేశమునందలి వర్ణాశ్రమధర్మ దేవతాచారము సన్నగిరి పోవుమండ ప్రస్తుతము మీరు ధన్వంతరి ఆరాధన సేవలవించుదులధన్యులు. "అథర్వాచరణముచే కాలము, వాయువు, ఓషధులు, మున్నగునవి వి కృ తిం బాం దు ను" (చ ర క ము). ఆ గిన్ని వేకుడు ఆత్రేయ మహిమనిని ఇట్లడిగెను: "జనపదోధ్యంస" (ప్రేగు, ఇన్ప్లూయెంజా మున్నగునవి) వ్యాధులకు కారణములగు వాయువ్యాధులు ఏల చెడుచున్నవి" అని అడుగగా ఆత్రేయులవారు "వానికైకృత్యమునకు అధర్మము కారణము. దానికి పాపకర్మకారణము" అని చెప్పెను. ఇట్టి రోగములు సంభవించుచు భగవంతుడు ఈలోకమున పునరుద్భవించుచుండును. ఈవిషయమునే శ్రీకృష్ణుడు "యదాయదాహిధర్మస్య గ్దానిర్భవతి భారత అభ్యుత్థాన మధర్మస్య తదాత్మానం సృజాన్యహం." అని వచించెను. ఈ విధము గనే పూర్వ కాలము నందు ఒకానొక ఆశ్వయుజ కృష్ణత్రయోదశి యందు శ్రీ భగవంతుడు ధన్వంతరిగా ఉద్భవించినట్లులు వనకు. ఈ క్రిందికథములముగా తెలియుచున్నది. "దేవేంద్రు డొకసాడు భూలోకమున వ్యాధులచే పీడింపబడుచున్న నూనవులను గని జాలినొంది వారికోగములను టాగొట్టుట కాలోచించి ధన్వంతరిని భూలోకమున కాకిరాజుగ నుద్భవించి ఆయుర్వేదమును బ్రకాశింపజేసి వారి రోగముగను పోకడుమని యడుగగా ఆతడు 'దివోదాసు' డను పేరుతో కాశీగరమున త్రిత్రిమ గృహమున భీమాధుడను రాజునకు. జన్మించి చిన్నతనమున నై తాకికవిషయములందు విరక్తుడై గొప్పతన మాచరించుచు ఆయుర్వేదమును ప్రచారము చేసెను. కావుననే శ్రీ ధన్వంతరి ఆయుర్వేదమున కధిపతియై యున్నాడు. దివోదాసు తనశిష్యులగు ఔషధేనన సుశ్రుతాదులకు ఆయుర్వేదము చెప్పనపు డీ క్రిందివిధమున

"అహంహి ధన్వంతరి రాధిదేవో జరారుజామృత్యుహరో మరాణాం శిల్పాంగ మంగై రపరైరుపేతం ప్రాప్తోస్మిగాంధూయ ఇహోపప్సం॥ అని చెప్పియున్నాడు.

ఆయుర్వేదము ధన్వంతరిసాంప్రదాయ మనియు, ఆత్రేయసాంప్రదాయ మనియు రెండు విధములుగా దేశమున ప్రచారమైయున్నది. ఇందు ధన్వంతరిసాంప్రదాయమున శిల్పగౌతము ఋష్యులగును, ఆత్రేయ సాంప్రదాయమునకు కాయచికిత్స ప్రధానముగను నున్నది. శ్రీధన్వంతరి కాయచికిత్సాప్రాధాన్యమును తెలుపుటకు ఒక హస్తమున ఓషధులును, శిల్పగౌత్ర ప్రాధాన్యమును తెలుపుటకు మఱియొక హస్తమున శిలగలను నుండుటలన తెలియుచున్నది. ఈలాంధ్రుల గలిగియుండుటలనను ఈశ్వరశ్రీధగవంతుని యవతారపురుషు డగుట చేతను, శ్రీ ఆత్రియులవారికి ఇన్ని లక్షణములు లేకుండుటచేతను శ్రీధన్వంతరి సాంప్రదాయము ఉత్తమమైనదని చెప్పటకు సంజహముండదు కావున, నట్టి శ్రీధన్వంతరి యారాధన మిక్కిలి ప్రశస్తమైయున్నది. ఈ శ్రీ ధన్వంతరి సిద్ధ వైద్యసాంప్రదాయము లగు గఅస్తుర్ము, యూగిముని, మున్నగువారు మిక్కిలి భక్తితో జూచియు అనేక ప్రమాణముల వలన తెలియుచున్నది. కావున పోగలను, వైద్యులకును, శ్రేయస్కరుండగు శ్రీ ధన్వంతరి

యారాధనము చేయందగును శ్రీదేవతోపాసనమువలన నిర్మలములయిన ఉరకాదిపానములను సదాచారసంప్రతివలనను ఆరోగ్యము కలుగుచుండుట అనుభవమునందు గలను.

కావుననే మందులనిచ్చునపుడు, "ఔషధం జాహ్నావీతోయం వైద్యోనారాయణో హరిం" అని చెప్పినాడుక కలను శ్రీధగవంతుడగు ధన్వంతరి పూజ ప్రశస్తమై యున్నది.

అభ్యుత్థులు సభను ముగించుచు ఆంధ్రభాష నెరుంగ జాలనివారు సభ్యులందు కొంద రుండుటలన ఆగ్రమునందు మాట్లాడిరి. ఆయుర్వేద విద్యాభ్యాసమున కిది ప్రభుప్రయత్నమాట విద్యార్థులపై గల బాధ్యత అభ్యంతము. స్వాతంత్ర్యములేని జాతికి కాస్త్రం, కళా, విజ్ఞానాభివృద్ధులు కష్టతరములు, రాజకీయములందు గాని, సారస్వతాది విషయములందుగాని, వైద్యమాదిగా గల కాస్త్రములందుగాని ఆచర్యము పాశ్చాత్యమై యున్నది. ప్రాచీనాదర్శములను మన మాశించినను ప్రభుత్వ దరణ లేమిచేతను, భనాభావముచేతను నయ్యది ఆచరింపదు సాధ్యమై యున్నది. బహుప్రయాసానంతరము నేటి కీకళాశాల స్థాపింపబడినది. అట్టివో మనకర్తవ్య మేమి? ఆయుర్వేదమందలి ప్రాశస్త్యమును లోకమునకు వెల్లడించుటయే. ఆయుర్వేదమందలి నాడిపరిక్షయే మిగుల ప్రాముఖ్యమును ఉపజ్ఞాపూర్వకమునై యున్నది. మన పూర్వులు తమ శక్తినంతయు వినియోగించి అమూల్యములగు ఔషధముల సేర్పరచియున్నార. వాని ప్రభావమును, ఉత్కృష్టతను వెల్లడించుభారము మీయందు గలను.

నేడు భారతవర్ష మందంతటను నొక నూత్నశక్తి, నవీనతేజ మువిర్భవించినది. 8000 సం॥ లకు క్రిత మొకప్పుడు అశేషప్రతిభాసమన్వితమై తనరారిన భారతకాస్త్రకళావిజ్ఞానములను పునరుద్ధరించవలెనను ఉన్నతాశయవృద్ధులగు గల వారమై యుండవలెను. ప్రతి స్వల్పవిషయమును హిందువులు ఈశ్వరాభీష్టముగ నెంతురు. అందువలననే "ఔషధం జాహ్నావీతోయం, వైద్యో నారాయణో హరిః," అని అందురు. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి. సమస్తజగదాధారుడు. మన యాశయన్నూర్తికి దైవమునే ఆధారభూతునిగ జేసికొని కర్మాచరణమునకు గడంగెదము. శరీరము నాత్మ గాపాడునట్లుల అల్పశక్తులను మహాత్తరశక్తులే సంతరించును. ఆయుర్వేద వైద్య సృష్టియందే యసమాన మగునట్టియు నితర విధానములందు గన జాలని యొక మహోత్తమ శక్తి గలను. మనపూర్వుల లీవ్యను శరీరవ్యవస్థకాస్త్రమువలనగాని, ఔషధ కర్మాగారముల మూలములగాని గాక కేలనూత్తుబుద్ధితోడ నవలీలగ సేర్పకొనిరి.

మీ రెల్లరును ఉద్యమారంభవశయందలి అల్పాటంకములకు జంకి నిరుత్సాహమును జెందక నిరతిశయదీక్షతో కృషి సలిపి దేశోద్ధరణ గావించురని నమ్ముచున్నా"నని పల్కిరి.

కార్యదర్శి అభ్యుత్థులను, ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించిన పిదప మంగళాశీర్వచనములతో సభ ముగిసెను.

ప్రకటన

బొంబాయి ప్రెసిడెంసీలోనున్న డిక్రీ ఎక్స్‌క్యూషనులును నడిపించుట, ఋణములను, రావలసినబాకీలను వసూలు చేయుట మొదలగునవి మేము తీసుకొని పనిచేసెదము. మరత్రులు మిక్కిలి న్యాయమైనవి. వివరములతో సహా నేడే ఈ దినపత్రికాసమునకు వ్రాయుడు.

Mr. A. P. Patwardhan
434, Thakurdwar, Bombay NO 2

ఆయుర్వేద ఔషధ రత్నాకరమ్
అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము
కొద్దిరోజులువరకు నెల 3-0-0. 2046
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

రత్నపురుష లేహ్యం
శుక్లనమమును పోగొట్టి బలముగలుగజేయు అద్భుతలేహ్యం. ఏకారోముచే సంభవించిన శుక్లనప్తమైనను పారదోలునని అనేకులు కొనియాడినారు. మేహమువల్ల వచ్చినదగ్గ, మాత్రోగములకుడా తగ్గును. డబ్బీ రు 3-4-0.
(క్రవాధి) 1963
అశీర్వమునాగొట్టి అన్నమరుగునట్లు చేయుటయే గాక మంచిజీవరాగ్ని కలుగజేయును. తులం 1 కి రు 1-0-0.
పట్టాభిరామ వైద్యశాల, గోదావరిజిల్లా(రాయవరం)

చెన్నపురి బజారుధరలు
1925-వ సం॥ అక్టోబరు 19-వ తేదీ సోమవారము

1. ధాన్యములు

పనియూలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14 0 0		15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15 8 0		16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,, 16 0 0		17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0		9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0		24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 12 8 0		18 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0		18 0 0
పెసలు ,, డిటా ,, 18 8 0		14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,, 15 4 0		16 8 0
ఉలలు ,, ర 164 ,, 8 8 0		9 0 0

3. నూనెపస్త్రులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 120 0 0		122 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0		25 0 0
కొండాపురంపేరు నెనగపప్పుబా1-కి ,, 58 0 0		59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 54 0 0		56 0 0
పేరు నెనగనూనెగానగబా1-కి రు 125 మిషన్ నూనె 120 0 0		
అముదము బా 1-కి ,, 110 0 0		112 0 0

4. చిల్లరపస్త్రులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 100 0 0		
కూరపసుపు ,, ,, 45 0 0		50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1-కి ,, 100 0 0		110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45,50		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0		60 0 0
చింతిపండు బా 1-కి ,, 60 0 0		80 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం బా 1-కి ,, 28 0 0		33 0 0
చవరం ,, 28 0 0		36 0 0
రవుండు ,, 33 0 0		45 0 0

6. లోహములు

నండి 100 తులంకు ,, 72 0 0		75 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 4 0		21 8 0
నవరము 1-కి ,, ,, 18 5 3		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 256 0 0		260 0 0
రాగి డిటా ,, 282 0 0		288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 హాకి గలవి 29 0 0		29 4 0

7. దూది

బోండాపెద్దబారసు 1-కి రు 800 0 0		
పల్నాడు దూది ,, ,, 215 0 0		

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 0 0		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 4 12 0		
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0		
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 9 8 0		
వడ్డాన్ నెం 24 1/2 ,, 9 12 0		
14 1/2 క్లీఫ్ పక్షి ,, 7 4 0		
నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,, 9 4 0		
నెం 22 ,, ,, 9 12 0		
నెం 12 1/2 తెన్ని సర్పాడు ,, 8 0 0		
నెం 14 1/2 ,, ,, 8 4 0		
నెం 12 1/2 అలెన్ను ,, 7 2 0		
నెం 12 1/2 కొయిలుపట్టి ,, 7 8 0		
నెం 22 1/2 రంగలివాన ,, 9 8 0		
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు ,, 7 4 0		
నెం 12 1/2 సాండుతెరి ,, 10 7 0		

వెరబెబందె
పలచని విర్యమును గట్టెసరచి మూత్రములతోను స్వప్న ముందును శ్రీ ప్రసంగములతోను వీర్యనప్తముననున్న తక్షణం నిలిపివేయును. ముసలితనమును నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతనయావన మొసగి సంతానము కలిగించును. కాళ్ళలాగుట, అకిర్యము నడుమునొప్పిని రూపుమాపును. ము సలి వారికి బుహిమలగు శ్రీలకు మంచి బల మిచ్చును. 1 సీసా 3-0-0. ప్రైవ్రాతకు తెలము 5-0-0. తపాలాఖర్చు 0-6-0
అమ్మతరత్నాకరము, 45. బందరు వీధి, ముదాసు.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకమయహరకస్తూరి తమత తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీక్, మలయా, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందందు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేయుచున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి సప్తకునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిసిల్లులు, బాలెంతులు, పదుమ వాయి, ముసలివారు, వారు పీరనసేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కలములు, సకలజ్వరములు, మాంద్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయిడ్డు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన శ్లేములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్ధ శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్వాయేంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేనకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలగు బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్డ వెల పొట్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్డు రు. 2-12-0. 25 బుడ్డు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

అయ్యుడ్యవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుతశాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషించవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టరు)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధి కెక్కిన వస్తువులచే శాస్త్రీయ ముగా తయారుచేయబడినది. ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచివస్తువు. ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాల్చిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాల్చిపోకుండ కాపాడును, ముందు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతియే గాక ఇది చర్మమును శుభ్రముగా నుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కలిగించి శుఖము నిచ్చును. ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రప్రసాదము. దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రదర్శనములోను, డిల్లూమో ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అలహాబాదు ప్రదర్శనములోను బంగారు పతకములను జహా

మతిగా నొసంగిరి. ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0. ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా. 3 బుడ్డు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా. పై కామినియానూనె ప్రతివర్తనవిధము, పట్టామలయందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును. లేకున్న సోల్ యెంట్లగు:- ఆంగ్లో యండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జుమ్మానుషీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోమిట్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోమిట్ బహారు అత్తరు. లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది. ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి రుమాలుమీద చల్లనయెడల కమనీయుమైన సువాసన అన్ని దిశలను వ్యాపించును. ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రదర్శనములో బంగారుపతకమును బడసెను.

1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0
1/4 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ వేంటు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జుమ్మానుషీదు, బొంబాయి.

ఆరోగ్యపారిశుధ్య గ్రంథములు

పారిశుధ్యమునుగూర్చి పామరజనులకు బోధించుటకు దీ తులుని ప్రచార మొనరింపుడు. డాక్టరు యు. రామారావు, (ఎం.ఎల్.సి.ఎఫ్.ఎం.యూ.) గారు వ్రాసిన ఈదిగువ క్షేప్తమున జడిన గ్రంథము లీవిషయమున చాల సుపకరించును.

ఆరోగ్యోపన్యాసములకు శ్రేష్ఠమైన సహాయక గ్రంథములు

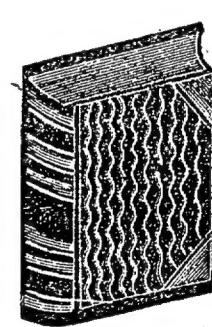
ఆరోగ్యోపన్యాస గ్రంథావళి ఆంగ్లం, ద్రవిడ, అంగ భాషలలో ముద్రింపబడెను.

1. ఇండ్లు-ఆరోగ్యము అజాలు 2
2. డాక్టరు వచ్చులోపల ఏమి చేయవలెను 2
3. పాకశాలలలో ఆరోగ్యశాస్త్రము, (వ్రాజిను) 4
4. జలము-ఆరోగ్యము 2
5. గాలి-ఆరోగ్యము 2

శ్రీ కృష్ణుని బ్రదర్స్, పోస్టుబాక్సు, 166 చెన్నపట్టణము.

చదువ చదువ సంతోషించెదరు! నీమి కావలసినదియు, నీవు చూడవలసినదియు చాలరోజులు వెదికిన శాస్త్రనిదియే.

2289 శరీరమర్శ శాస్త్రము

ఆంగ్లభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరివల్లన బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో స్త్రీ పురుష లక్షణములును వారియొక్క అవయవము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును. మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాబుధులు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము.

ధర-రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జీ 7 అజాలు. ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, నెం. 9, ఆరుముగంపేడి, మదరాసు.

త్యైరేడుడి! కొద్దిప్రతులుమాత్రమే! త్వరపడుడి!

ఆపూర్వమును నాటకములు బుద్ధ కానంద ప్రభాతమే!

వృద్ధులతేజుల జగింపజేయు కరుణారస ప్రవాహములే! ప్రేమస్వరూపిణియేయగు యశోధరతత్పరికావ్యము, స్వాత్మ్యాగము, క్లాస్యములు !!

సవినభావములు. ప్రేమాభావములు, వియోగ ద్వంద్వ మనోహరముగ హిందీగీతములు. త్రివర్ణ చిత్రపటముతో

ప్రతి ౧ కి ౧-౦-౦, డజను ౧౦-౦-౦ లు కోటంరాజు సత్యనారాయణ,

2876 గాంధీపేట-గుంటూరు.

అద్భుతములలో అద్భుతము 1740

ఏవిధమైన తామరయ్య నను తత్వణమే, అద్భుతముగా 24 గంటలలో గుణ

మగును. అది డుడ్డలను పాడుచేయదు. బొంబము వాడుట కూడ చాల సులభము. ఒకసారి వాడిమాచినవారు మరల ఎన్నటికిని దీనిని వదలరు. బుడ్డి 1 కి ధర 0-8-0. 1

అమరావతి యేజిస్సీ,

పార్కుటవును, మద్రాసు.